

RAHAVOOARUANDEST

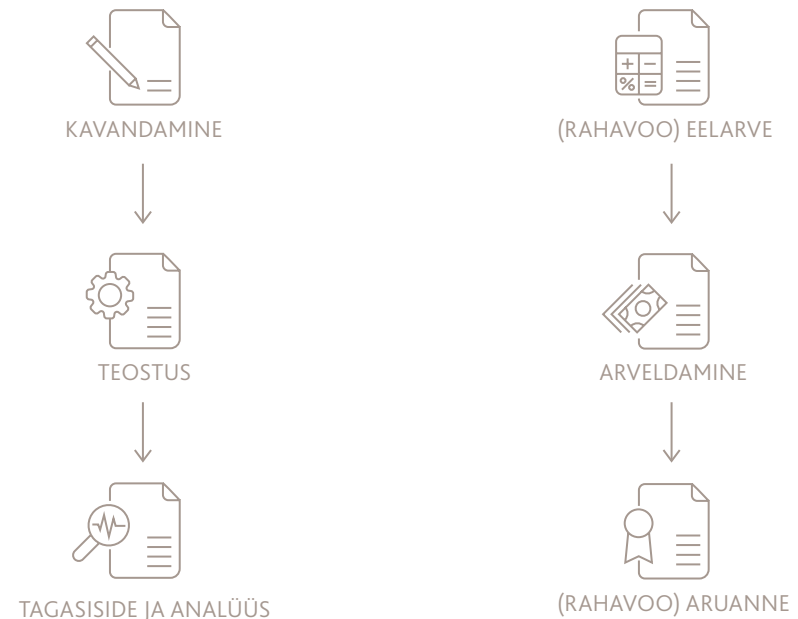
SISUKORD

EESSÕNA.....	3
LISASELGITUSED (RAHVUSVAHELISELE) KASUTAJALE.....	4
RAHAVOOARUANDED.....	5
RAHAVOOARUANDE KOOSTAMISE OTSENE JA KAUDNE MEETOD.....	6
RAHAJÄÄGI MUUTUS EHK RAHAVOOG KOKKU.....	6
RAHAVOOD EHK LAEKUMISED JA MAKSED.....	7
RAHAVOOGUDE ESITAMINE BRUTONA JA NETONA.....	7
RAHAJÄÄK EHK RAHA JA RAHA EKVIVALENDID.....	8
NÄIDE: Mis juhtub rahavooaruandes, kui raha ja raha ekvivalendid määratleda erinevalt?	
NÄIDE: Mis juhtub rahavooaruandes, kui välisvaluutas raha ekvivalentide kurss esitusvaluuta suhtes muutub?	
NÄIDE: Välisvaluutas raha ekvivalentide kursi muutumise mõju ärikasumile ning kaudsel meetodil koostatav rahavooaruanne	
VÄLISVALUUTAS RAHA EKVIVALENDID.....	9
FINANTSEERIMISTEGEVUSTE RAHAVOOD EHK RAHAVOOD OMA- VÕI VÕÖRKAPITALI KAASAMISEST.....	10
NÄIDE: FINANTSEERIMISTEGEVUSTE RAHAVOOD ESITATAKSE ÜLDREEGLINA BRUTONA, MITTE NETONA	
NÄIDE: Mis juhtub kui arvelduslaenu kasutamata limiit lugeda raha ekvivalentiks?	
FINANTSEERIMISTEGEVUSED JA KAUDSEL MEETODIL RAHAVOOARUANNE.....	12
NÄIDE: Kaudse meetodi kasutamisel tuleb finantseerimistegevuste mõju ärikasumile (EBIT) ja käibekapitali (v.a. raha) muutusele elimineerida	
NÄIDE: Kapitalirenditehingute rahavood	
NÄIDE: Äritegevuse kohustiste ümberklassifitseerimine laenukohustisteks	
NÄIDE: Rahalised sissemaksed aktsiakapitali (või osakapitali)	
NÄIDE: Mitterahalised sissemaksed aktsiakapitali (või osakapitali)	
NÄIDE: Dividendide jagamine osanikele	
INVESTEERIMISTEGEVUSTE RAHAVOOD EHK RAHAVOOD TEHINGUTEST PÕHIVARADEGA JA LÜHIAJALISTE (FINANTS) INVESTEERINGUTEGA.....	16
NÄIDE: Investeerimistegevuste rahavood esitatakse üldreeglina brutona, mitte netona	
NÄIDE: Mis juhtub kui kõrge likviidsusega lühiajalised finantsinvesteeringud lugeda raha ekvivalentiks?	
INVESTEERIMISTEGEVUSED JA KAUDSEL MEETODIL RAHAVOOARUANNE.....	18
NÄIDE: Kaudse meetodi kasutamisel tuleb investeerimistegevuste mõju ärikasumile (EBIT) ja käibekapitali (v.a. raha) muutusele elimineerida	
NÄIDE: Põhivara ja investeerimistegevuste rahavood	
NÄIDE: Äritegevuse nõuete ümberklassifitseerimine laenuõueteks	
NÄIDE: (Materiaalse) põhivara soetamise ja müügi rahavood	
NÄIDE: Pikaajalised finantsinvesteeringud ning investeeringute ümberklassifitseerimised	
NÄIDE: Kapitaliosaluse meetod ja saadud dividend	
ÄRITEGEVUSTE RAHAVOOD EHK RAHAVOOD PÕHITEGEVUSTE TEHINGUTEST NING MUUDEST TEHINGUTEST, MIS EI OLE INVESTEERIMIS- EGA FINANTSEERIMISTEGEVUSED.....	22
ÄRITEGEVUSED JA OTSESEL MEETODIL RAHAVOOARUANNE.....	23
NÄIDE: Otsese rahavooaruande koostamise allikad	
ÄRITEGEVUSED JA KAUDSEL MEETODIL RAHAVOOARUANNE.....	
NÄIDE: Seosed ja valemid äritegevuse netorahavoo tuletamisel ärikasumist	
NÄIDE: Nõuete muutus äritegevusest ja äritegevuse rahavood	
NÄIDE: Kauba- ja tootmisvarude muutus äritegevusest ning äritegevuse rahavood	
NÄIDE: Kohustiste muutus äritegevusest ja äritegevuse rahavood	
NÄIDE: Käibekapitali (va raha) muutus äritegevusest ning äritegevuse rahavood	
NÄIDE: Äritegevuse nõuete väärtuse korrigeerimine (üles- ja allahindlused) ja rahavood	
NÄIDE: Kui äritegevuse nõuete väärtuse muutus kasumiaruandes ei mõjutanud ärikasumit	
ERIJUHTUMID.....	28
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOARUANNE NING EMA- JA TÛTARETTEVÕTJA RAHAVOOARUANNETE ÜHENDAMINE.....	30
NÄIDE: Ema- ja tütarettevõtja rahavoogude ühendamine	
NÄIDE: Investeerimistegevuse ümberklassifitseerimine äritegevuseks	
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOARUANNE TÛTARETTEVÕTJA OMANDAMISEL.....	30
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOARUANNE TÛTARETTEVÕTJA VÕÖRANDAMISEL.....	31
NÄIDE: Investeerimistegevuse ümberklassifitseerimine äritegevuseks	
NÄIDE: Tütarettevõtja omandamine ning konsolideeritud rahavood	
NÄIDE: Tütarettevõtja võõrandamine ning konsolideeritud rahavood	

Kuidas majandusüksus raha teenib ja kasutab, sellest võidakse olla huvitatud mitmetel põhjustel. Rahajääk, laekumised ning väljamaksed määravad majandusüksuse maksevõime olevikus ja tulevikus. Majandusüksus vajab raha tegutsemiskulutuste katmiseks, investeerimiseks ning oma- või võörkapitaliinvestoritele väljamaksete tegemiseks.

Tulevikku suunatud otsuste tegemiseks on oluline hinnata majandusüksuse raha teenimise võimet mingil kindlal perioodil – näiteks järgneval kolmel kuul või aastal. On küllaltki tavapärane, et tulevikku suunatud otsused ja hinnangud ei realiseeru nii nagu planeeritud ning plaane tuleb korrigeerida. Organisatsioon (soovides oma tegevustest õppida) annab tagasisidet oma otsustusprotsessi nii, et planeeritud tulemuse realiseerumist mõõdetakse ning hinnatakse enne plaanide korrigeerimist või uute tegemist:

Rahavoogusid käsitlevat ajaloolist informatsiooni kasutatakse seejuures muuhulgas tulevaste rahavoogude prognooside asja- ja ajakohasuse tõestusmaterjalina ning kasumlikkuse, netorahavoogude ja hinnamuutuste mõju omavaheliste suhete analüüsimisel. Samuti võimaldab rahavooge käsitlev informatsioon välja töötada erinevaid rahavoogude hindamise ja võrdlemise mudelid, prognoose ning hüpoteese.

Eeldatavate laekumiste ja maksete asja- ja ajakohasus ning toimumise (eba)kindluse ulatus on kategooriad, millega tegeleb rahavoo mõõtmine, eelarvestamine ja planeerimine. Asja- ja ajakohasuse all tuleb mõista eelkõige olemasoleva raha ja tulevaste laekumiste kasutamiskõlblikkust vajalike maksete õigeaegseks teostamiseks. Tavapäraselt on iga majandusüksuse jaoks oodatavad raha laekumised ebakindlamad kui ette kokkulepitud väljamaksed. Raha laekumiste ja väljamaksete vahena kujuneb mõõtmisperioodi (uus) rahajääk.

Finantstööriistadena kasutatavad rahavoo eelarve (plaan) ning rahavoo aruanne (tegelik) ei pea ilmingimata olema üles ehitatud võrreldavatena. Samas vähendab võrreldavus planeeritud ja tegelikult realiseerunud tulemuste võrdlemise kulusid. Detailsem rahavoogude skeem sõltub meetodist, millega rahavoo aruannet koostatakse ning majandusüksuse tegevuste ja aruandlusvajaduste eripäradest. Vähendamaks planeerimisele ning tulemuste tõlgendamisele kulutatavaid ressursse on mõistlik ühtlustada planeerimise ja tegelike tulemuste mõõtmise perioodid (nt võrdlus toimub korra kuus või korra kvartalis) ning ühtlustada planeerimisel ning tegelike tulemuste fikseerimisel kasutatavate finantstööriistade koostamispõhimõtted (st kasutada võrreldavaid arvestus- ja aruandluspõhimõtteid).

Järgnevad peatükid ja näited keskenduvad tavapärasematele eri- või piirijuhumitele ning aitavad sedakaudu detailsemalt mõista rahavooaruannete koostamispõhimõtete tagamaid. Head kasutamist!

Sulev Luiga

autor

BDO Eesti juhatuse esimees ja juhtivpartner

LISASELGITUSED (RAHVUSVAHELISELE) KASUTAJALE

Järgnevasse süvenemist lihtsustavad teadmised IFRS IAS 7-st.

Rahavoaruande kasutamine koos teiste finantsaruannetega annab täiendava laekumiste ja maksete põhise mõõtmise midu tekkepõhisele raamatupidamisinformatsioonile. Sedakaudu peegeldab ja põhjendab rahavoaruande, kuidas aruandeperioodi jooksul üksuse rahajääk muutus (raamatupidamisaruannete puhul) ja/või rahavajadus muutub (prognooside puhul).

Rahavoaruande raamatupidamise aastaaruande osana on üks põhjaruannetest. Sarnaselt kasumiaruandega on tegemist perioodi, mitte seisundi aruandega. Eestis tuleb rahavoaruannet koostada kõigil raamatupidamiskohustuslastel, kellele ei ole antud mittekostamiseks erioigusi.

Kaudsel meetodil koostatud rahavoaruannet tuletatakse tekkepõhistest finantsaruannetest – eelkõige bilanssist ja kasumiaruandest-, mis järgnevates näidetes lähtuvad Eesti finantsaruandluse standarditega määratletud skeemidest. Rahvusvahelisele kasutajale võib seetõttu olla bilansikirjete nn „likviidsusjärjekord“ vastupidine harjumuspärasele.

Eesti finantsaruandluse tavapraktikas tuletatakse kaudse rahavoaruande äri- või põhitegevuse rahavoo-gusid ärikasumist (EBIT-st). Rahvusvahelised kasutajad võivad olla harjunud mõne teise taseme kasumiga, näiteks puhaskasumiga.

Äritegevuse netorahavoo tuletamiseks valitud kasumist sõltub vajalike korrigeeringute hulk ja/või korri-geerimise suund (+ või – märk).

Rahavoaruandes kajastatud laekumised ja väljamaksud on otseselt seotud bilansis ja kasumiaruandes kajastatud (tekkepõhiste) tehingutega.

	Aruandeperioodi algus	Aruandeperioodi lõpp
BLANSS (finantsseisundi aruanne; numbrid on illustratiivsed)	31.12.2020	31.12.2021
Raha	169 430	162 610
Finantsinvesteeringud	220 471	164 821
Nõuded ja tehtud ettemaksud	252 833	163 570
Varud	389 901	327 431
Bioloogilised varad	394 150	302 237
Käibevara kokku:	1 426 785	1 120 669
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse	87 540	67 339
Finantsinvesteeringud	28 543	29 142
Nõuded ja tehtud ettemaksud	100 000	150 000
Kinnisvarainvesteeringud	1 666 434	1 454 632
Materiaalsed põhivarad	2 434 551	2 656 773
Bioloogilised varad	611 299	621 431
Immateriaalsed põhivarad	69 884	76 777
Põhivara kokku:	4 998 251	5 056 094
AKTIVA KOKKU	6 425 036	6 176 763
Laenukohustised	310 009	400 850
Võlad ja saadud ettemaksud	433 961	456 321
Eraldised	39 756	41 778
Sihtfinantseerimine	0	19 326
Lühiajalised kohustised kokku:	783 726	918 275
Laenukohustised	967 600	566 750
Võlad ja saadud ettemaksud	24 222	0
Eraldised	19 326	0
Sihtfinantseerimine	0	8 567
Pikaajalised kohustised kokku:	1 011 148	575 317
Aktsiakapital või osakapital nimiväärtuses	120 000	120 000
Registreerimata aktsia- või osakapital	0	60 000
Ülekurss	4 108 996	4 108 996
Oma osad või aktsiad (miinus)	-12 000	-12 000
Kohustuslik reservkapital	12 000	12 000
Muud reservid	24 000	24 000
Muu omakapital	325	-432
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	55 589	61 768
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	321 252	308 839
Omakapital kokku:	4 630 162	4 683 171
PASSIVA KOKKU	6 425 036	6 176 763

Rahavooprognosis

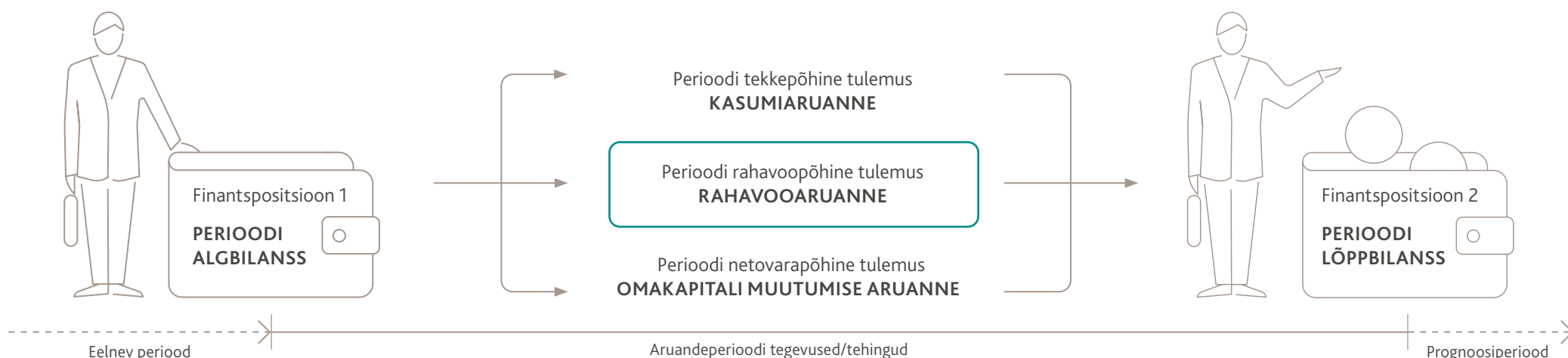
	TEGELIK RAHAVOOG			PROGNOOSITAV RAHAVOOG				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Rahavoog A-st	14 333	15 642	14 890	15 250	15 500	15 750	16 000	16 250
Rahavoog B-st	-5 416	-3 902	-4 628	-4 900	5 100	-5 300	-5 500	-5 700
Rahavoog C-st	3 689	-1 376	-898	500	-8 950	-1 325	-650	-850
Rahajäägi muutus (rahavoog kokku)	12 606	10 364	9 364	10 850	11 650	9 125	9 850	9 700

Rahavoaruandeid koostatakse eelkõige:

- ▶ aruandeperioodi rahajääkide ja rahavoo võrdlemiseks varasemate perioodide rahajääkidega ja rahavooga (aruandeperiood versus varasem periood);
- ▶ majandusüksuste rahavoogude võrdlemiseks teiste majandusüksuste (võrreldava perioodi) rahavoogudega (üksus A versus üksus B);
- ▶ tulevaste rahavoogude ja rahajäägi planeerimiseks / eelarvestamiseks / prognoosimiseks / mudeldamiseks;
- ▶ planeeritud ning tegelikult realiseerunud rahavoogude võrdlemiseks (plaan versus tegelik), et hinnata plaanide täpsustamisvajadusi.

	Eelmine võrreldav periood	Aruandeperiood
KASUMIARUANNE (skeem 1; numbrid on illustratiivsed)	01.01.2020-31.12.2020	01.01.2021-31.12.2021
Müügitulu	11 485 112	10 618 657
Muud äritulud	6 478	8 954
Põllumajanduliku toodangu varude jääkide muutus	-32 222	53 444
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	23 455	-85 233
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	-24 669	11 666
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivara valmistamisel	-645 668	-545 678
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-5 223 442	-4 556 679
Mitmesugused tegevuskulud	-2 011 997	-1 998 554
Tööjõukulud	-2 395 443	-1 989 654
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-756 334	-845 678
Olulised käibevara allahindlused	-23 453	-55 432
Muud ärikulud	-10 336	-11 934
ÄRIKASUM (EBIT)	391 481	603 879
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	-36 988	-25 098
Kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt	-10 500	-21 345
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	57 456	-75 650
Intressitulud	9 898	8 989
Intressikulud	-102 209	-77 408
Muud finantstulud ja -kulud	67 703	-42 760
Kasum enne maksustamist	376 841	370 607
Tulumaks	-55 589	-61 768
Aruandeperioodi puhaskasum	321 252	308 839

	01.01.2020-31.12.2020	01.01.2021-31.12.2021
KASUMIARUANNE (skeem 2; numbrid on illustratiivsed)		
Müügitulu	11 485 112	10 618 657
Müüdü toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-7 509 052	-6 672 731
Brutokasum	3 976 060	3 945 926
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	23 455	-85 233
Turustuskulud	-1 386 222	-1 251 475
Üldhalduskulud	-2 217 955	-2 002 360
Muud äritulud	6 478	8 954
Muud ärikulud	-10 336	-11 934
ÄRIKASUM (EBIT)	391 481	603 879
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	-36 988	-25 098
Kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt	-10 500	-21 345
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	57 456	-75 650
Intressitulud	9 898	8 989
Intressikulud	-102 209	-77 408
Muud finantstulud ja -kulud	67 703	-42 760
Kasum enne maksustamist	376 841	370 607
Tulumaks	-55 589	-61 768
Aruandeperioodi puhaskasum	321 252	308 839

	Eelmine võrreldav periood	Aruande- periood
RAHAVOOARUANNE (KAUDNE MEETOD):	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (EBIT)	391 481	603 879
Ärikasumi korrigeerimised:		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus		
Kasum (kahjum) põhivarade müügist		
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		
Varude muutus		
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		
Makstud intressid		
Makstud ettevõtte tulumaks		
Laekumised sihtfinantseerimisest		
Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)		
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivarade soetamisel		
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivarade müügist		
Tasutud bioloogiliste varade soetamisel		
Laekunud bioloogiliste varade müügist		
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel		
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist		
Laekumised sihtfinantseerimisest		
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel		
Laekunud tütarettevõtjate müügist		
Tasutud sidusettevõtjate soetamisel		
Laekunud sidusettevõtjate müügist		
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel		
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist		
Antud laenuid		
Antud laenude tagasimaksed		
Laekunud intressid		
Laekunud dividendid		
Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenuid		
Saadud laenude tagasimaksed		
Arvelduskrediidi saldo muutus		
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed		
Laekunud aktsiate või osade emiteerimisest		
Laekunud omaaktsiate või -osade müügist		
Tasutud omaaktsiate või -osade tagasiostmisel		
Makstud dividendid		
Kokku rahavood finantseerimistegevusest (finantseerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood kokku (netorahavood)		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	169 430	
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)		
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	169 430	162 610

	Eelmine võrreldav periood	Aruande- periood
RAHAVOOARUANNE (OTSENE MEETOD):	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood äritegevusest		
Laekumised klientidelt		
Maksud hankijatele		
Maksud töötajatele		
Maksud riigile		
Muud äritegevuse laekumised		
Muud äritegevuse maksed		
Makstud intressid		
Makstud ettevõtte tulumaks		
Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)		
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivarade soetamisel		
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivarade müügist		
Tasutud bioloogiliste varade soetamisel		
Laekunud bioloogiliste varade müügist		
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel		
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist		
Laekumised sihtfinantseerimisest		
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel		
Laekunud tütarettevõtjate müügist		
Tasutud sidusettevõtjate soetamisel		
Laekunud sidusettevõtjate müügist		
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel		
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist		
Antud laenuid		
Antud laenude tagasimaksed		
Laekunud intressid		
Laekunud dividendid		
Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenuid		
Saadud laenude tagasimaksed		
Arvelduskrediidi saldo muutus		
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed		
Laekunud aktsiate või osade emiteerimisest		
Laekunud omaaktsiate või -osade müügist		
Tasutud omaaktsiate või -osade tagasiostmisel		
Makstud dividendid		
Kokku rahavood finantseerimistegevusest (finantseerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood kokku (netorahavood)		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	169 430	
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)		
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	169 430	162 610

RAHAVOOARUANDED

Rahavooaruannete koostamiseks tuleb vastata kahele fundamentaalsele küsimusele:

- ▶ kuidas piiritleda rahavarud ehk raha ja raha ekvivalendid, sest rahavarude lisandumisest ja vähenemisest tekivad rahavood, ning
- ▶ kuidas rahavooaruanne on struktureeritud ehk kui mitmesse ning millistesse rühma rahavood aruandes jagatakse?

Rahavooaruandes rühmitatakse raha laekumised ja väljamaksud kokkulepitud kriteeriumite alusel. Matemaatilisel ei ole oluline rühmade arv, sest perioodi laekumistest ja väljamaksetest kujuneb rahajäägi tegelik muutus kokku ei sõltu sellest, kui mitmeks tervikut jagatakse:

$$\begin{aligned}
 & +/- \text{ Rahavoog Ast} \\
 & +/- \text{ Rahavoog Bst} \\
 & +/- \dots \\
 & +/- \text{ Rahavoog Zst} \\
 & = \text{Rahavoog kokku} = \text{Rahajäägi muutus}
 \end{aligned}$$

Eesti finantsaruandluse standardid nõuavad sarnaselt IFRS-le ja US GAAP-le rahavoogude jagamist kolme rühma:

Rahavooaruanne

Kaudne meetod	Otsene meetod
+/- Rahavoog äritegevusest	+/- Rahavoog äritegevusest
+/- Rahavoog investeerimistegevusest	
+/- Rahavoog finantseerimistegevusest	
= Rahavoog kokku = Rahajäägi muutus	

Spetsiifiliselt reguleeritavate tegevusalade (nt krediidi- või kindlustusühingud, mittetulundusüksused jt) rahavooaruande koostamisel tuleb lähtuda konkreetse majandusüksuse tegevuste spetsiifikast - mis on tema põhi-, investeerimis- ja finantseerimistegevused.

Konkreetsel majandusüksusel ei pruugi ühte või mitut tegevust aruandeperioodil aset leidnud olla. Samuti võib juhtuda, et ühest või mitmest kolmest nimetatud tegevusest ei tekkinud raha laekumisi ja väljamakseid (ehkki tehingud tekkepõhiselt leidsid aset). Mõlemal kirjeldatud juhul kujuneb vastava rühma rahavoogude koondväärtuseks 0.

RAHAVOORUANDE KOOSTAMISE OTSENE JA KAUDNE MEETOD

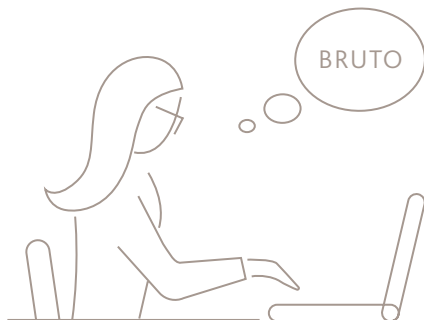
Kolmeks rühmitatud rahavoaruanne on matemaatiliselt lihtsustatult nelja muutujaga võrand, milles kolmest teadaolevast muutujast on võimalik neljandat tuletada.

+/- Rahavoog äritegevusest
+/- Rahavoog investeerimistegevusest
+/- Rahavoog finantseerimistegevusest
= Rahavoog kokku = Rahajäägi muutus

Rahavoaruande koostamisel on lubatud kasutada kaht alternatiivset skeemi – rahavoaruanne otsesel või rahavoaruanne kaudsel meetodil.

Otsese meetodi puhul esitatakse äritegevuse rahavood brutona, st olulisemad laekumised ja väljamaksete esitatakse eraldi kirjetel. Kaudse meetodi puhul esitatakse äritegevuse rahavood netona tuletades äritegevuse netorahavood tekkepõhisest tulemusest, st äritegevuste raha laekumised ning väljamaksete ei ole eraldiseisvalt ja otsese meetodiga võrreldavalt vaadeldavad.

Olenemata kasutatavast rahavoaruande koostamise meetodist ei erine investeerimistegevuse ning finantseerimistegevuse rahavoogude esitamine – mõlema meetodi puhul on nõutud brutona kajastamine vaid üksikute netotamise eranditega.

ÄRIKASUM = EBIT (earnings before interest and tax)

ÄRITEGEVUSE ÄRIKASUM (ilma investeerimis- ja finantseerimistegevuse mõjudeta) = EBITDA (earnings before interest and tax, depreciation and amortisation)

ÄRITEGEVUS ilma INVESTEERIMIS- ja FINANTSEERIMISTEGEVUSETA:

Ärikasum (EBIT)

+/- Investeerimistegevuse kasumid ja/või kahjumid (kulud/tulud)

+/- Finantseerimistegevuse kasumid ja/või kahjumid (kulud/tulud)

= ÄRITEGEVUSE ÄRIKASUM (EBITDA)

ÄRITEGEVUSE KÄIBEKAPITALI (va. RAHA) MUUTUS ilma INVESTEERIMIS- ja FINANTSEERIMISTEGEVUSETA:

+/- Äritegevuse nõuete muutus

+/- Varude muutus

+/- Äritegevuse kohustustiste muutus

= (neto) Rahavoog äritegevusest

RAHAVOORUANNE (KAUDNE MEETOD):

01.01.2020	01.01.2021
-31.12.2020	-31.12.2021

Rahavood äritegevusest

Ärikasum (EBIT) 391 481 603 879

Ärikasumi korrigeerimised:

Põhivarade kulum ja väärtuse langus

Kasum (kahjum) põhivarade müügist

Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus

Varude muutus

Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus

Makstud intressid

Makstud ettevõtte tulumaks

Laekumised sihtfinantseerimisest

Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)

Rahavood investeerimistegevusest

Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel

Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist

Tasutud bioloogiliste varade soetamisel

Laekunud bioloogiliste varade müügist

Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel

Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist

Laekumised sihtfinantseerimisest

Tasutud tütarettevõtjate soetamisel

Laekunud tütarettevõtjate müügist

Tasutud sidusettevõtjate soetamisel

Laekunud sidusettevõtjate müügist

Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel

Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist

Antud laenud

Antud laenude tagasimaksed

Laekunud intressid

Laekunud dividendid

Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)

Rahavood finantseerimistegevusest

Saadud laenud

Saadud laenude tagasimaksed

Arvelduskrediidi saldo muutus

Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed

Laekunud aktsiate või osade emiteerimisest

Laekunud omaaktsiate või -osade müügist

Tasutud omaaktsiate või -osade tagasiostmisel

Makstud dividendid

Kokku rahavood finantseerimistegevusest (finantseerimistegevuste netorahavood)

Rahavood kokku (netorahavood)

Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses 169 430

Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)

Valuutakursside muutuste mõju

Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus 169 430 162 610

RAHAVOORUANNE (KAUDNE MEETOD):

01.01.2020	01.01.2021
-31.12.2020	-31.12.2021

Rahavood äritegevusest

Ärikasum (EBIT) 391 481 603 879

Ärikasumi korrigeerimised:

Põhivarade kulum ja väärtuse langus

Kasum (kahjum) põhivarade müügist

Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus

Varude muutus

Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus

Makstud intressid

Makstud ettevõtte tulumaks

Laekumised sihtfinantseerimisest

Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)

RAHAVOORUANNE (OTSENE MEETOD):

01.01.2020	01.01.2021
-31.12.2020	-31.12.2021

Rahavood äritegevusest

Laekumised klientidelt

Maksete hankijatele

Maksete töötajatele

Maksete riigile

Muud äritegevuse laekumised

Muud äritegevuse maksete

Makstud intressid

Makstud ettevõtte tulumaks

= Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)

Rahavood investeerimistegevusest

Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel

Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist

Tasutud bioloogiliste varade soetamisel

Laekunud bioloogiliste varade müügist

Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel

Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist

Laekumised sihtfinantseerimisest

Tasutud tütarettevõtjate soetamisel

Laekunud tütarettevõtjate müügist

Tasutud sidusettevõtjate soetamisel

Laekunud sidusettevõtjate müügist

Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel

Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist

Antud laenud

Antud laenude tagasimaksed

Laekunud intressid

Laekunud dividendid

Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)

Rahavood finantseerimistegevusest

Saadud laenud

Saadud laenude tagasimaksed

Arvelduskrediidi saldo muutus

Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed

Laekunud aktsiate või osade emiteerimisest

Laekunud omaaktsiate või -osade müügist

Tasutud omaaktsiate või -osade tagasiostmisel

Makstud dividendid

Kokku rahavood finantseerimistegevusest (finantseerimistegevuste netorahavood)

= Rahavood kokku (netorahavood)

Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses 169 430

= Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)

= Valuutakursside muutuste mõju

Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus 169 430 162 610

RAHAJÄÄGI MUUTUS EHK RAHAVOOG KOKKU

Rahajäägi muutus on tavapäraselt tuvastatav raporteeriva üksuse bilansist aruandeperioodi lõpu raha jäägi ning aruandeperioodi alguse raha jäägi vahena. Vastavad jäägid esitatakse ka rahavoaruandes koos aruandeperioodi rahajäägi muutusega, mis võimaldab hõlpsamalt veenduda rahavoaruandes esitatud aruandeperioodi rahavoogude koondsumma („Kokku rahavood“) õigsuses.

Rahajäägi ja rahajäägi muutuse esitamine rahavoaruandes kujuneb tavapärasest erinevaks juhtudel, kus:

- ▶ rahaks ja raha ekvivalentideks on loetud ka suure likviidsuse ning vähese väärtuse muutmise riskiga väärtpapereid, mida bilansis on kajastatud kirjel „Lühiajalised finantsinvesteeringud“ (st ei ole kajastatud kirjel „Raha“) ja/või
- ▶ bilansikirjel „Raha“ on kajastatud varasid, mida ei lubata esitada raha ja raha ekvivalentina (nt teatud piirangutega pikaajalised tähtajalised deposiidid ning välisvaluuta jäägid jt.)

Rahavooaruanne

Kaudne meetod	Otsene meetod
+/- Rahavoog äritegevusest	+/- Rahavoog äritegevusest
+/- Rahavoog investeerimistegevusest	
+/- Rahavoog finantseerimistegevusest	
= Rahavoog kokku = Rahajäägi muutus	

Rahajäägi muutus ehk kogurahavoog

Rahajäägi muutus	= neto ÄRI RV+ neto INV RV+ neto FIN RV
+ laekumised äritegevusest	= ÄRI RV
- väljamaksed äritegevusest	(netorahavood äritegevuste tehingutest)
+ laekumised investeerimisest	= INV RV
- väljamaksed investeerimisest	(netorahavood investeerimistegevuste tehingutest)
+ laekumised finantseerimisest	= FIN RV
- väljamaksed finantseerimisest	(netorahavood finantseerimistegevuste tehingutest)

Rahavood kokku (netorahavood)

Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	169 430
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)	
Valuutakursside muutuste mõju	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	169 430 162 610

RAHAVOOD EHK LAEKUMISED JA MAKSED

Rahavoog on mõistetav rahajäägi muutusena rahavarude lisandumisel (juurde-laekumine) või rahavarude vähenemisel (väljamakse). Tegevusi, mis ei põhjusta rahavoogu (raha laekumisi või väljamakseid), rahavooaruandes rahavoona kajastada ei tohi.

Raamatupidamislikult (ja sedakaudu ka tekkepõhistes finantsaruannetes) ei teki rahavoog müügi või ostu registreerimisel, vaid raha laekumisel või raha maksmisel. Näiteks eristavad raamatupidamise lausendid tekkepõhist müüki ning laekumist ostjatelt:

► Müügitehing:

<i>Deebet</i>	Nõuded ostjate vastu (bilansis)	100	Müük = 100
<i>Kreedid</i>	Müügitulud (kasumiaruandes)	100	

► Raha laekumine:

<i>Deebet</i>	Raha ja raha ekvivalendid (bilansis)	50	Laekumine = 50
<i>Kreedid</i>	Nõuded ostjate vastu (bilansis)	50	

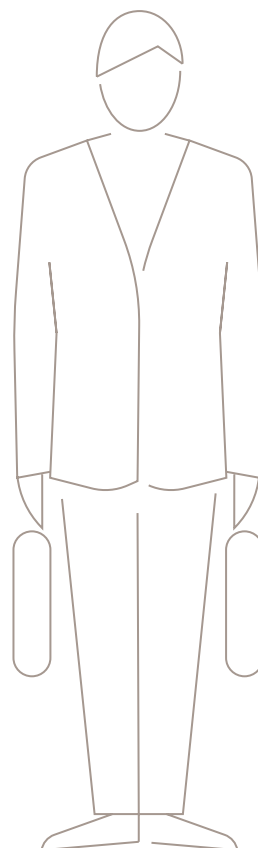
Raha ja raha ekvivalentide komponentide vahelised tehingud ei ole rahavood, sest rahajääk ei muutu:

<i>Deebet</i>	Raha kassas (bilansis)	75	Rahavoog = 0
<i>Kreedid</i>	Arvelduskonto pangas (bilansis)	75	

NETO:	BRUTO:
.....	.....
Töötajatega seotud maksed ja laekumised	Laekumised töötajatelt
-€ 70 000	€ 50 000
.....	Maksed töötajatele
.....	-€ 120 000
.....	.....
Kokku netorahavoog töötajatest	Kokku netorahavoog töötajatest
-€ 70 000	-€ 70 000

Rahavooaruanne

Kaudne meetod	Otsene meetod
ÄRI RV NETO	ÄRI RV BRUTO
INV RV BRUTO	
FIN RV BRUTO	
= Rahavoog kokku = Rahajäägi muutus = Kogu netorahavoog	

RAHAVOOGUDE ESITAMINE BRUTONA JA NETONA

Rahavoogude esitamine netona tähendab laekumiste ja maksete omavahelist netotamist ehk saldeerimist tegevuse rühma siseselt. Netotamise tulemusena ei ole võimalik vaadelda laekumisi või makseid eraldiseisvalt, vaid ainult laekumiste ja maksete netotulemust. Näiteks:

- Kui laekumised töötajatelt (+) ning maksed töötajatele (-) esitatakse eraldi kirjetel, siis töötajatega seotud maksed on esitatud brutona.
- Kui laekumised töötajatelt ning maksed töötajatele esitatakse koondsummana, siis töötajatega seotud maksed on esitatud netona.

Äritegevuse rahavoogusid tekkepõhisest kasumist tuletades saame äritegevuse netorahavoo, mille laekumised ja maksed ei ole eraldiseisvalt ning otsese meetodiga võrreldavalt vaadeldavad.

Investeeringis- ja finantseerimistegevuste (ning ka otsesel meetodil äritegevuse) rahavoogusid on lubatud esitada netona, kui:

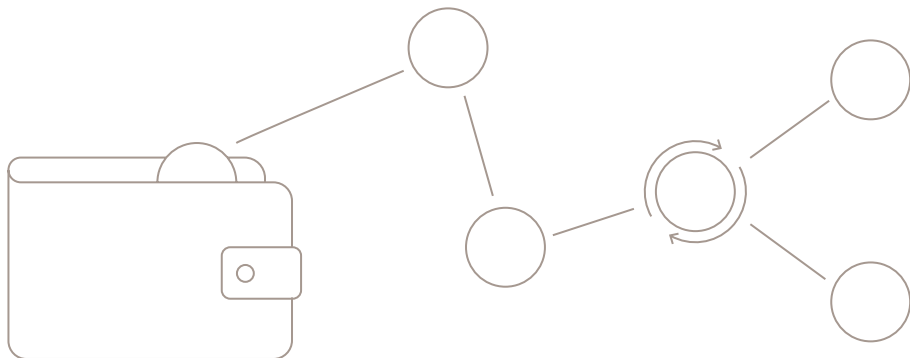
- laekumised ja/või väljamaksed on (summadena) eraldiseisvalt ebaolulised või ebaülevaatlikud, ja/või
- rahavood ei peegelda niivõrd raporteeriva üksuse tegevusi kui teiste isikute poolt otsustatavaid tehinguid (nt maksete tegemine teiste isikute nimel jmt).

RAHAJÄÄK EHK RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

Rahavooaruanne

Kaudne meetod	Otsene meetod
+/- Rahavoog äritegevusest	+/- Rahavoog äritegevusest
+/- Rahavoog investeerimistegevusest	
+/- Rahavoog finantseerimistegevusest	
= Rahavoog kokku = Rahajäägi muutus	

Raha ja raha ekvivalentide (rahalahendite) määratlemine on rahavooaruande seisukohast oluline rahavarude hulga ehk rahajäägi fikseerimiseks, aga ka nii rahavoo kui ka raha komponentide vaheliste liikumiste eristamiseks.

Raha ja raha ekvivalentidena käsitletavate summasid hoitakse tavapäraselt lühiajaliste rahaliste kohustuste täitmiseks, mitte investeerimistulu saamise või mõnel muul eesmärgil. Lühiajaline rahavaru juhtimine hõlmab lisaks ka kasutamata raha (lühiajalist) investeerimist raha ekvivalentidesse (näiteks rahaturufondide osakutesse, üleöö deposiitidesse jmt).

Finantsaruannete (sh rahavooaruande) koostamisel kasutatakse läbivalt korraga vaid üht vääringut – esitusvaluutat, milleks tavapäraselt on emaettevõtja arvestusvaluuta. Välisvaluutate näol ei ole 'a priori tegemist mitte rahaga, vaid raha ekvivalendiga, mida võib vaid nõutavate kriteeriumide täitmise korral rahavarude hulka lugeda. Sedakaudu on raha rahavooaruande mõistes üldreeglina esitusvaluuta sularaha kassas ja nõudmiseni hoiuseid arvelduskontodel pankades.

Raha ekvivalendid (ehk raha lähendid) on laiem mõiste kui esitusvaluuta ja välisvaluutat. Raha ekvivalentideks võivad olla ka lühiajalised (üli)likviidsed investeeringud, mida saab kergesti muuta kindla suurusega (sula)raha summaks esitusvaluutas ja mille väärtuse muutumiste risk on seejuures väike. Raha ekvivalendiks loetakse välisvaluuta või finantsinvesteering peaks olema konverteeritav kindlaks (sula)rahsummaks esitusvaluutas kuni 3 kuu jooksul. Tavapäraselt on tegemist rahavarude juhtimisel kasutatavate lühiajaliste instrumentidega.

Raha ekvivalendi määratlemisel on sisu vormist olulisem. Piiride määramine likviidsuse (lühiajaline finantsinvesteering) ja ülikviidsuse (raha ekvivalent) vahel saab olla vaid hinnanguline/tunnetuslik ning see võib eri aruandlustavade puhul ja majandusüksuste siseselt olla lahendatud erinevalt. Arvestades likviidsusnõuet ei pruugi raha ekvivalendiks olla näiteks pangakontol oleva rahana kajastatud tähtajaline deposiit, mille vabastamistähtajani on rohkem kui 3 kuud (ning mida ei ole võimalik enne tähtaega väärtust oluliselt vähendavate sanktsioonideta katkestada).

Majandusüksused, mis soovivad oma maksevõimet paremana ja/või rahajääki suuremana näidata, peaksid raha ekvivalentide määratlemisel olema loominguks. Üheks rahajäägi kujundamise võimaluseks on seejuures ka arvelduslaenu limiidi kasutamata jääk, mida üldjuhul ei loeta raha ekvivalendiks. Kui arvelduslaenu on rahavarude juhtimise lahutamatuks osaks - tavapäraselt kaasneb sellega ning iseloomustab seda arvelduslaenu seotud nõudmiseni deposiidi (arvelduskonto) saldo sagedane kõikumine positiivse ja negatiivse jäägi vahel -, siis on lubatud arvelduslaenu limiidi kasutamata jääki käsitleda majandusüksuse raha ja raha ekvivalentide komponendina. Rahavarusid kasvatava arvelduskrediidi kasutamata limiidi summa võrra suurendatakse sellisel juhul finantseerimistegevuse rahavoogusid (saadud laenu).

NÄIDE: Mis juhtub rahavooaruandes, kui raha ja raha ekvivalendid määratleda erinevalt?

Perioodi algul on majandusüksusel sularaha jääk kassas 105 (55 eurot ja 50 välisvaluutat) ja perioodi lõpul 180 (85 eurot ja 95 välisvaluutat); arvelduskontol (nõudmiseni deposiit) pangas 210 eurot ja 110 eurot ning tähtajalisel deposiidil pangas 150 eurot ja 500 eurot. Tähtajalise deposiidi lõppemiseni on 4 kuud, kuid deposiit on varasema katkestamisõigusega. Välisvaluuta kurss on muutumatu esitusvaluuta suhtes. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

BILANSS	Raha ja raha ekvivalendid 1		Raha ja raha ekvivalendid 2	
	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021
Raha	465	790	265	195
Finantsinvesteeringud	0	0	200	595
...	...	...	...	...
AKTIVA KOKKU	465	790	465	790
...	...	...	...	...

seejuures:

	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021
Kassa EUR	55	85	55	85
Kassa VAL	50	95		
Nõudmiseni deposiit (arveldusarve) EUR	210	110	210	110
Tähtajaline deposiit EUR	150	500		
Raha ja raha ekvivalendid kokku:	465	790	265	195
Rahajäägi muutus	325		-70	

RAHAVOOARUANNE	Raha ja raha ekvivalendid 1	Raha ja raha ekvivalendid 2
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
...	...	...
Rahavood kokku	325	-70
...	...	...
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	465	265
Raha ja raha ekvivalentide muutus	325	-70
Valuutakursside muutuste mõju	0	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	465	195

Kommentaariid:

► Sarnast hulka raha ja lühiajalisi finantsinvesteeringuid omavad majandusüksused võivad mõtestada raha ekvivalente erinevalt ning sedakaudu koostada muudel võrreldavatel tingimustel erinevad rahavooaruanded.

NÄIDE: Mis juhtub rahavooaruandes, kui välisvaluutas raha ekvivalentide kurss esitusvaluuta suhtes muutub?

Majandusüksuse arveldusarve (nõudmiseni deposiidi) jääk pangas on 1 000 USD. Valuutade vahetuskursi perioodi alguses on 1 EUR=1,11 USD ning perioodi lõpul 1 EUR = 1,10 USD. Kursikasum valuutakursi muutumisest on 8 eurot (1000/1,10-1000/1,11). Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	901	909
...	...	...
AKTIVA KOKKU	901	909
...	...	...

seejuures:

RAHAVOOARUANNE	01.01.2021-31.12.2021
...	...
Rahavood kokku	0
...	...
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	901
Raha ja raha ekvivalentide muutus	0
Valuutakursside muutuste mõju	8
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	909

Kommentaariid:

► Rahavoona mitte käsitleva raha ekvivalentide kursimuutuse mõju esitatakse rahavooaruandes rahavoogudest välistatuna, eraldi kirjel (mitte rahavoogude hulgas) ning see kirjeldab (vaid) rahajäägi muutust valuutakursside muutumisest.

NÄIDE: Välisvaluutas raha ekvivalentide kursi muutumise mõju ärikasumile ning kaudsel meetodil koostatav rahavooaruanne

Majandusüksuse arveldusarve jääk pangas on 1000 USD. Valuutade vahetuskursus perioodi alguses on 1 EUR=1,11 USD ning perioodi lõpul 1 EUR = 1,10 USD. Kursikasum valuutakursi muutumisest on 8 eurot (1000/1,10-1000/1,11). Esimesel juhul on kursikasum kajastatud kasumiaruandes muude ärituludena (mõjutab ärikasumit), teisel juhul finantstuludena (ei mõjuta ärikasumit). Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT esimesel juhul (mõju EBIT-le eksisteerib):					
Deebet	Raha	8	Kreedit	Muud äritulud	8
PEARAAMAT teisel juhul (mõju EBIT-le puudub):					
Deebet	Raha	8	Kreedit	Muud finantstulud	8

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	901	909
...	...	...
AKTIIVA KOKKU	901	909
...	...	...

	Mõju EBIT-le eksisteerib	Mõju EBIT-le puudub
KASUMIARUANNE	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
...	...	...
Muud äritulud	8	0
...	...	...
ÄRIKASUM (EBIT)	8	0
...	...	...
Muud finantstulud ja -kulud	0	8
...	...	...
Aruandeperioodi puhaskasum	8	8

	Mõju EBIT-le eksisteerib		Mõju EBIT-le puudub	
	OTSENE	KAUDNE	OTSENE	KAUDNE
RAHAVOOARUANNE	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		8		0
Ärikasumi korrigeerimised:				
...				
Raha ja raha ekvivalentide valuutakursi muutuse mõju		-8		0
...				
Kokku rahavood äritegevustest	0	0	0	0
...				
Kokku rahavood investeerimistegevustest	0	0	0	0
...				
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	0	0	0
Rahavood kokku	0	0	0	0
...				
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	901	901	901	901
Raha ja raha ekvivalentide muutus	0	0	0	0
Valuutakursside muutuste mõju	8	8	8	8
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	909	909	909	909

Kommentaariid:

- ▶ Raha ekvivalentide kursimuutuse mõju käsitlus kaudsel meetodil koostatavas rahavooaruandes sõltub, kas kasumitel/kahjumitel oli mõju ärikasumi (EBIT) kujunemisele või mitte.
- ▶ Äri-, investeerimis- ja finantseerimistegevuste kursimuutuste kasumeid ja kahjumeid ei kajastata raha ja raha ekvivalentide valuutakursi muutuste hulgas.

VÄLISVALUUTAS RAHA EKVIVALENDID

Majandusüksus võib olla seotud välisvaluutade kajastamisega vähemalt kahel viisil - ta võib teostada tehinguid välisvaluutas, sh omada ise välisvaluuta varusid või omada rida-realt konsolideeritavaid välismaiseid majandusüksusi, mille tavapärase esitusvaluuta on ematettevõttest erinev.

Piisavalt likviidsete välisvaluutade sularaha ning nõudmiseni hoiused liigituvad raha ekvivalentideks või lühiajalisteks finantsinvesteeringuteks. Vähemlikviidsemate ja/või vahetuskursi muutumise märkimisväärse riskiga maksevahendite jäägid võivad olla raamatupidamislikult käsitletud ka nõuetena, varudena või põhivaradena (sh pikaajalised finantsinvesteeringud) sõltuvalt nende soetuseesmärkidest.

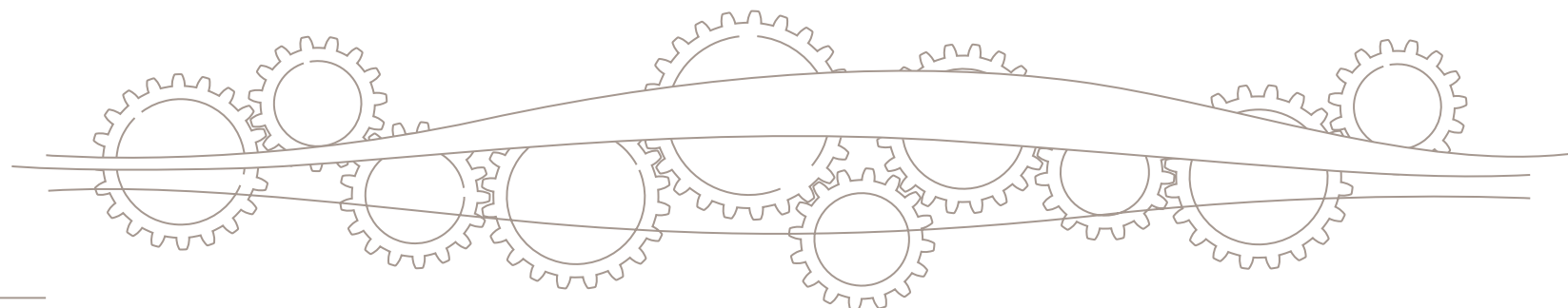
Valuutade ja finantsinvesteeringute kasutusviis ning sedakaudu konverteeritavus ja likviidsus on eri majandusüksuste jaoks erinev. Oluliste kulude teke esitusvaluutasse konverteerimisel ja väärtuse muutumise oluline risk esitusvaluuta suhtes on põhjused, miks selline vara tuleks esitada pigem (lühiajalise) finantsinvesteeringuna kui raha ekvivalendina.

Raha ekvivalendiks loetud välisvaluuta kursimuutustest tingitud ümberarvestustest tulenevad realiseerimata kasumid ja kahjumid ei ole rahavood, sest kursi ümberarvestamisega ei kaasne laekumist või väljamakset.

Kursimuutused võivad tekkida ka välismaiste üksuste aruannete rida-realt konsolideerimisel juhtudel, kus tütarettevõtja aruandlusvaluuta kursis ei ole esitusvaluuta suhtes püsiv.

Kaudse meetodi kasutamisel sõltub käsitlus kursimuutuste kasumite ja kahjumite eelnevast kajastamisviisist - kas kasumitel/kahjumitel oli mõju ärikasumi kujunemisele või mitte. Kui raha ekvivalendi kursimuutuste kasum või kahjum kajastati kasumiaruandes (muude) ärituludena või -kuludena, siis tuleb äritegevuse (neto)rahavoo tuletamiseks ärikasumit korrigeerida. Kui aga sellised kasumid või kahjumid kajastati finantstuludena või -kuludena, siis ärikasumi korrigeerimine pole vajalik, kuna kursikasumite või -kahjumite mõju ärikasumile on olnud 0.

Lisaks võib majandusüksusel kasumiaruandes olla kajastatud näiteks kursimuutuseid välisvaluutas nõuete ja kohustiste ümberhindamisest jmt. Äri-, investeerimis- ja finantseerimistegevuste kursimuutuste kasumeid ja kahjumeid ei kajastata raha ja raha ekvivalentide valuutakursi muutuste hulgas rahavooaruandes rahajäägi muutuse esitamiseks.

FINANTSEERIMISTEGEVUSTE RAHAVOOD EHK RAHAVOOD OMA- VÕI VÕÖRKAPITALI KAASAMISEST

Rahavoaruanne

Kaudne meetod +/- Rahavoog äritegevusest	Otsene meetod +/- Rahavoog äritegevusest
+/- Rahavoog investeerimistevõetavusest	
+/- Rahavoog finantseerimistevõetavusest	
= Rahavoog kokku = Rahajäägi muutus	

Perioodi rahajäägi muutuse tuvastamise järgselt on mõistlik asuda selgitama finantseerimistevõetavust tekkinud raha laekumisi ning väljamakseid:

► Koos investeerimistevõetavuse rahavooga võimaldab määrata äritegevuse netorahavoo suurust isegi ilma täiendavaid keerukaid arvutusi tegemata – kõik rahavood, mis ei ole investeerimis- või finantseerimistevõetavuse rahavood, on äritegevuse rahavood.

► Tavapäraselt on finantseerimistehinguid vähem kui äritehinguid.

Klassikaliselt loetakse finantseerimistevõetavuse tehinguid, mis muudavad aruannet koostava majandusüksuse omakapitali või laenukohustiste struktuuri (vt ka IFRS IAS 7.6) - tegemist on oma- või võörkapitali kaasamisega seotud tehingutega. Sellised tehingud mõjutavad tavapäraselt järgnevaid bilansi ja kasumiaruande kirjeid:

BILANSS (finantsseisundi aruanne; numbrid on illustratiivsed)	31.12.2020	31.12.2021
Raha	169 430	162 610
Finantsinvesteeringud	220 471	164 821
Nõuded ja tehtud ettemaksed	252 833	163 570
Varud	389 901	327 431
Bioloogilised varad	394 150	302 237
Käibevara kokku:	1 426 785	1 120 669
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse	87 540	67 339
Finantsinvesteeringud	28 543	29 142
Nõuded ja tehtud ettemaksed	100 000	150 000
Kinnisvarainvesteeringud	1 666 434	1 454 632
Materiaalsed põhivarad	2 434 551	2 656 773
Bioloogilised varad	611 299	621 431
Immateriaalsed põhivarad	69 884	76 777
Põhivara kokku:	4 998 251	5 056 094
AKTIVA KOKKU	6 425 036	6 176 763
Laenukohustised	310 009	400 850
Võlad ja saadud ettemaksed	433 961	456 321
Eraldised	39 756	41 778
Sihtfinantseerimine	0	19 326
Lühiajalised kohustised kokku:	783 726	918 275
Laenukohustised	967 600	566 750
Võlad ja saadud ettemaksed	24 222	0
Eraldised	19 326	0
Sihtfinantseerimine	0	8 567
Pikaajalised kohustised kokku:	1 011 148	575 317
Aktsiakapital või osakapital nimiväärtuses	120 000	120 000
Registreerimata aktsia- või osakapital	0	60 000
Ülekurs	4 108 996	4 108 996
Oma osad või aktsiad (miinus)	-12 000	-12 000
Kohustuslik reservkapital	12 000	12 000
Muud reservid	24 000	24 000
Muu omakapital	325	-432
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	55 589	61 768
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	321 252	308 839
Omakapital kokku:	4 630 162	4 683 171
PASSIVA KOKKU	6 425 036	6 176 763

Mõlema (otsese või kaudse) rahavoouaruande skeemi kasutamisel peab perioodi finantseerimistevõetavuse rahavoogude summa võrduma.

Olenemata rahavoouaruande koostamise meetodist kajastatakse finantseerimistevõetavuse raha laekumisi ning makseid sarnaselt - olulisemate laekumiste ning väljamaksete tehinguliikide lõikes brutona.

Erandina võib laekumisi ja väljamakseid netotada ehk saldeerida:

- arvelduslaenu limiidi kasutamise rahavoogude esitamisel;
- teiste majandusüksuse poolt juhitavate rahavoogude kajastamisel; või
- kui netotamise mõju on ebaoluline ning saldeerimata jätmise vähendaks tulemuste ülevaatlikust.

Finantseerimistevõetavuse olemasolu tuvastatakse eelkõige (intressi kandvate) laenukohustiste ja/või omakapitali kirjete muutuste kaudu bilansi passivas (Kohustised ja omakapital). Täiendavaid vihjeid finantseerimistevõetavuse aset leidmisest võib saada kasumiaruandes kajastuvatest finantskuludest (nt saadud laenu või kapitalirendi intressikulud), finantseerimislepingute tasudest (tavapäraselt muudes ärikuludes või finantskuludes) ning aga ka näiteks dividendide tulumaksukulust.

Finantseerimistevõetavuse eristamine muudest tegevustest osutub lihtsamaks pikaajaliste võör- ja omakapitaliinstrumentide puhul ning juhtudel, kus tehingu osapoolteks on finantseerimisele spetsialiseerunud majandusüksus (nt krediidiandja).

KASUMIARUANNE (skeem 1; numbrid on illustratiivsed)	01.01.2020-31.12.2020	01.01.2021-31.12.2021
Müügitulu	11 485 112	10 618 657
Muud äritulud	6 478	8 954
Põllumajanduliku toodangu varude jääkide muutus	-32 222	53 444
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	23 455	-85 233
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	-24 669	11 666
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivara valmistamisel	-645 668	-545 678
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-5 223 442	-4 556 679
Mitmesugused tegevuskulud	-2 011 997	-1 998 554
Tööjõukulud	-2 395 443	-1 989 654
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-756 334	-845 678
Olulised käibevara allahindlused	-23 453	-55 432
Muud ärikulud	-10 336	-11 934
ÄRIKASUM (EBIT)	391 481	603 879
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	-36 988	-25 098
Kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt	-10 500	-21 345
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	57 456	-75 650
Intressitulud	9 898	8 989
Intressikulud	-102 209	-77 408
Muud finantstulud ja -kulud	67 703	-42 760
Kasum enne maksustamist	376 841	370 607
Tulumaks	-55 589	-61 768
Aruandeperioodi puhaskasum	321 252	308 839

KASUMIARUANNE (skeem 2; numbrid on illustratiivsed)	01.01.2020-31.12.2020	01.01.2021-31.12.2021
Müügitulu	11 485 112	10 618 657
Müüdid toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-7 509 052	-6 672 731
Brutokasum	3 976 060	3 945 926
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	23 455	-85 233
Turustuskulud	-1 386 222	-1 251 475
Üldhalduskulud	-2 217 955	-2 002 360
Muud äritulud	6 478	8 954
Muud ärikulud	-10 336	-11 934
ÄRIKASUM (EBIT)	391 481	603 879
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	-36 988	-25 098
Kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt	-10 500	-21 345
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	57 456	-75 650
Intressitulud	9 898	8 989
Intressikulud	-102 209	-77 408
Muud finantstulud ja -kulud	67 703	-42 760
Kasum enne maksustamist	376 841	370 607
Tulumaks	-55 589	-61 768
Aruandeperioodi puhaskasum	321 252	308 839

RAHAVOORUANNE (KAUDNE MEETOD):	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood äritegevusest		
...		
Rahavood investeerimistegevusest		
...		
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenu		
Saadud laenu tagasimaksed		
Arvelduskrediidi saldo muutus		
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed		
Laekunud aktsiate või osade emiteerimisest		
Laekunud omaaktsiate või -osade müügist		
Tasutud omaaktsiate või -osade tagasiostmisel		
Makstud dividendid		
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		
Rahavood kokku (netorahavood)		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	169 430	
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)		
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	169 430	162 610

RAHAVOORUANNE (OTSENE MEETOD):	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood äritegevusest		
...		
Rahavood investeerimistegevusest		
...		
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenu		
Saadud laenu tagasimaksed		
Arvelduskrediidi saldo muutus		
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed		
Laekunud aktsiate või osade emiteerimisest		
Laekunud omaaktsiate või -osade müügist		
Tasutud omaaktsiate või -osade tagasiostmisel		
Makstud dividendid		
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		
Rahavood kokku (netorahavood)		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	169 430	169 430
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)		
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	169 430	162 610

NÄIDE: Finantseerimistegevuste rahavood esitatakse üldreeglina brutona, mitte netona. Finantseerimistegevusega seotud laekumised ja maksed on samuti finantseerimistegevuse rahavood.

Aruandeperioodil sai majandusüksus krediidasutuselt laenu 350 000 ning tasus saadud laene tagasi 530 000. Laenu intressi- ja teenustasude makseid tehti 17 355 eest. Eritusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

ÕIGE:

RAHAVOORUANNE	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenu	...	350 000
Saadud laenu tagasimaksed	...	-530 000
Laenuintresside ja teenustasude maksed		-17 355
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	...	-197 355

VÄÄR:

RAHAVOORUANNE	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenu tagasimaksed	...	-180 000
Laenuintresside ja teenustasude maksed		-17 355
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	...	-197 355

NÄIDE: Mis juhtub kui arvelduslaenu kasutamata limiit lugeda raha ekvivalentiks? Arvelduslaenu laekumisi ja makseid esitatakse netona.

Majandusüksus sai eelmisel majandusaastal pangast arvelduslaenu (arvelduskrediidi) limiidiga 250 000. Majandusaasta alguses oli limiidist kasutatud 135 000 ja majandusaasta lõpuks 83 000. Aruandeperioodi siselt muutus arvelduslaenuga seotud arvelduskonto rahajääk laekumistest ja maksetest korduvalt positiivsest negatiivseks ja vastupidi. Eritusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

KREDIIDILIMIIDI KASUTAMATA JÄÄK EI OLE RAHA EKVALENT:

RAHAVOORUANNE	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Kokku rahavood äritegevusest		
Kokku rahavood investeerimistegevusest		
Rahavood finantseerimistegevusest		
Arvelduskrediidi saldo muutus	135 000	-52 000
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	135 000	-52 000
Rahavood kokku (netorahavood)	135 000	-52 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)	135 000	-52 000
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus		

KREDIIDILIMIIDI KASUTAMATA JÄÄK ON RAHA EKVALENT:

RAHAVOORUANNE	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Kokku rahavood äritegevusest		
Kokku rahavood investeerimistegevusest		
Rahavood finantseerimistegevusest		
Arvelduskrediidi saldo muutus	250 000	0
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	250 000	0
Rahavood kokku (netorahavood)	250 000	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)	250 000	0
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus		

Finantseerimistegevuse selgitamine lepinguliste intresside olemasolu kaudu ei pruugi alati anda adekvaatset tulemust, sest (sisene) intressimäär võib ka olla „peidetud“ tehingu teiste maksete sisse (nt teenustasud, rendimaksed, krediiti müügi hind jt). Sedakaudu võivad finantseerimistehingute tulemid kajastuda ka bilansi- ja kasumiaruande kirjetel koos äri- ja investeerimistegevuste tulemitena.

Tulenevalt definitsioonist on majandusüksuse tüüpilisteks finantseerimistegevusteks:

- ▶ omakapitali suurendamine või vähendamine (sh uute aktsiate või osade emiteerimine, olemasolevate aktsiate või osade nimiväärtuse muutmine, omakapitali reservide suurendamine või vähendamine, dividendide jagamine jt);
- ▶ laenukohustiste suurendamine või vähendamine (sh laenu saamine, võlakirjade emiteerimine, vara soetamine kapitalirendiga, kohustiste ümberklassifitseerimine laenukohustisteks jt).

Finantseerimistegevuste rahavoogude esitamisel on oluline mõista, et kui mingi tegevus on loetud finantseerimistegevuseks, siis üldreeglina temaga kaasnevad tegevused loetakse samuti finantseerimistegevuseks:

- ▶ Näiteks kui laenu saamine on loetud finantseerimistegevuseks, siis saadud laenu lepingutasud, põhiosa tagasimaksed ja intressimaksed on samuti finantseerimistegevus.
- ▶ Näiteks kui sissemaksed osa- või aktsiakapitali on finantseerimistegevus, siis on seda ka sissemaksete tagastamine.
- ▶ Näiteks on dividendide jagamisega kaasnev tulumaks käsitletav finantseerimistegevuse osana, kui finantseerimistegevuseks on loetud dividendide jagamine jne.

Eestis on vaikumisi põhikäsitlusviisina aktsepteeritud mitmeid sisuliselt küsitavaid põhimõtteid:

- ▶ Näiteks esitatakse dividendide tulumaksu äritegevuse (neto)rahavoo osana. IFRS korporatiivse tulumaksu kajastusviisi rahavooaruandes on tingitud pigem tekkepõhiste (neto)tulude maksustamisest, mille puhul tekib tavapäraselt enamus tulumaksust äritegevusest. Eestis on samas aga ettevõtte tulumaks küllaltki üheselt seotud dividendide jagamisega ehk finantseerimistegevusega.
- ▶ Näiteks eeldatakse makstud intresside esitamist äritegevuse (neto)rahavoo hulgas. IFRS kaudse rahavooaruande näited põhinevad äritegevuse netorahavoo tuletamisel puhaskasumist. Kui äritegevuse netorahavoo tuletada majandusüksuse puhaskasumist, siis on intressitulude ja -kuludega korrigeerimised otseselt vajalikud, sest nimetatud tulud ja kulud on osalenud puhaskasumi kujunemisel. Oma majanduslikult sisult on saadud laenu tagasimaksed. Kuna intressikulud ei ole mõjutanud ärikasumit, siis kaudsel meetodil äritegevuse netorahavoo tuletades intressikulude väljatoomine ja/või korrigeerimine ei ole vajalik.

Mitte kõik finantseerimistegevused ei põhjusta rahavoogusid. Mitterahalistest finantseerimistegevustest (sh rahajääki mittemõjutavate varadega sissemaksed omakapitali, kohustiste siirdamine omakapitali, fondiemissioonid, raamatupidamislike omakapitalireservide muutus, pikaajaliste laenu ümberklassifitseerimine lühiajalisteks ja vastupidi jmt) ei teki rahavoo – raha ja raha ekvivalentide laekumisi või väljamakseid ning seetõttu ei kajastata nendest tingitud muutusi rahavooaruandes rahavoogudena.

FINANTSEERIMISTEGEVUSED JA KAUDSEL MEETODIL RAHAVOORUANNE

Rahavooaruanne

Kaudne meetod	Otsene meetod
+/- Rahavoog äritegevusest	+/- Rahavoog äritegevusest
+/- Rahavoog investeerimistevõudest	
+/- Rahavoog finantseerimistevõudest	
= Rahavoog kokku = Rahajäägi muutus	

Ärikasumi (*EBIT*) kujunemisel osalenud või mitteosalenud finantseerimistevõude tulude ja kulude (kasumite ja kahjumite) selgitamine on oluline kaudsel meetodil rahavoo aruande koostamisel juhtudel, kus äritegevuse (neto)rahavoogu tuletatakse ärikasumist (*EBIT*). Mõnest muust kasumist tuletamisel on vajalik hinnata mõju valitud kasumi kujunemisele.

Finantseerimistevõude tulud ja kulud üldreeglina „järgnevad“ kasumiaruandes ärikasumile (*EBIT*) ning osalevad sedakaudu alles järgnevat kasumit (nt kasum enne tulumaksustamist või aruandeaasta puhaskasum) kujunemisel. Kuna finantseerimistevõude tulemid üldreeglina ei osale kasumiaruandes kajastatava ärikasumi tekkimisel, siis rahavooaruande koostamisel kaudsel meetodil on ärikasumi (*EBIT*) korrigeerimised finantseerimistevõude tulude/kasumite või kulude/kahjumitega küllaltki haruldased.

Kui kasumiaruandes kajastatud ärikasum (*EBIT*) on mõjutatud finantseerimistevõudest, on kaudsel meetodil äritegevuse netorahavoogude leidmiseks vajalik ärikasumit (*EBIT*) korrigeerida finantseerimistevõude mõju elimineerimiseks. Korrigeeringud tehakse kasumiaruandes kajastatud (mõju) summas, aga vastupidise märgiga.

Kui bilansis kajastatud varade ja kohustiste muutused on mõjutatud finantseerimistevõudest, on kaudsel meetodil äritegevuse netorahavoogude leidmiseks vajalikud käibekapitali (va raha) korrigeerimised finantseerimistevõude mõju elimineerimiseks. Korrigeeringud tehakse bilansis kajastatud käibekapitalile (mõju) summas, aga vastupidise märgiga.

ÄRITEGEVUS ilma INVESTEERIMIS- ja FINANTSEERIMISTEGEVUSETA:

Ärikasum (*EBIT*)

+/- Finantseerimistevõude kasumid ja/või kahjumid (kulud/tulud)

+/- Investeerimistevõude kasumid ja/või kahjumid (kulud/tulud)

= ÄRITEGEVUSE ÄRIKASUM (*EBITDA*)

ÄRITEGEVUSE KÄIBEKAPITALI (va. RAHA)

MUUTUS ilma INVESTEERIMIS- ja FINANTSEERIMISTEGEVUSETA:

+/- Äritegevuse nõuete muutus

+/- Varude muutus

+/- Äritegevuse kohustuste muutus

= (neto) Rahavoog äritegevusest

Lisaks finantseerimistevõudega seotud laekumistele ning väljamaksetele toimuvad omakapitali ja laenuude koosseisus ja suurus muutused ka tänu ümberarvestustele (nt valuutakursi muutustest tingitud), ümberklassifitseerimistele (nt pikaajalise laenu summad lühiajalisteks ja vastupidi) jne. Taolised muutused ei ole rahavoo definitsioonist tulenevalt käsitletavat rahavoogudena ning ei saa muuta äri-, investeerimis- ja finantseerimistevõude (neto)rahavoogusid rahavooaruandes.

NÄIDE: Kaudse meetodi kasutamisel tuleb finantseerimistevõude mõju ärikasumile (*EBIT*) ja käibekapitali (v.a. raha) muutusele elimineerida.

Majandusüksus sai laenu 5 000, millest aruandeperioodi jooksul maksis tagasi 1 200. Laenulepingu tasu oli 150 ja see maksti laenu saamisel. Perioodi tekkepõhine intressikulu moodustas 350, sellest tasuti 300. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet Raha	5 000	Kreedit Laenukohustised	5 000
Deebet Muud ärikulud (lepingutasu)	150	Kreedit Raha	150
Deebet Laenukohustised	1 200	Kreedit Raha	1 200
Deebet Intressikulud	350	Kreedit Võlad ja saadud ettemaksed (intressivõlad)	350
Deebet Võlad ja saadud ettemaksed (intressivõlad)	300	Kreedit Raha	300

KASUMIARUANNE	01.01.2021	31.12.2021
Muud ärikulud		-150
ÄRIKASUM (<i>EBIT</i>)		-150
Intressikulud		-350
Kasum enne maksustamist		-500
Aruandeperioodi puhaskasum		-500

RAHAVOORUANNE	OTSENE KAUDNE	
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (<i>EBIT</i>)		-150
Ärikasumi korrigeerimised:		
Finantseerimistevõude mõju ärikasumile		150
Kokku rahavood äritegevusest	0	0
Kokku rahavood investeerimistevõudest	0	0
Saadud laenu	5 000	5 000
Saadud laenu tagasimaksed	-1 200	-1 200
Laenuintresside ja teenustasude maksed	-450	-450
Kokku rahavood finantseerimistevõudest	3 350	3 350
Rahavood kokku	3 350	3 350
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	10 000	10 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	3 350	3 350
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	13 350	13 350

Kommentaariid:

- ▶ Näites puuduvad äritegevuse rahavood. Otsesel meetodil tuleks esitada tegelikud laekumised ja väljamaksed olulisemate liikide loikes (st kasum ja kasumi korrigeerimised ei ole asjakohased).
- ▶ Finantseerimistevõude tulude ja kulude (kasumite ja kahjumite) mõju käsitlus kaudsel meetodil koostatavas rahavooaruandes sõltub, kas kasumitel/kahjumitel oli mõju ärikasumi (*EBIT*) kujunemisele või mitte.
- ▶ Kuna intressivõlad on seotud finantseerimistevõudega, siis finantseerimistevõude mõju käibekapitali (v.a. raha) muutusele tuleb elimineerida.
- ▶ Finantseerimistevõude mõju elimineerimata jätmine tähendab nihkeid äritegevuse ja finantseerimistevõude tulemuste vahel ning kaudse meetodi tulemused ei peegelda tegelikke äritegevuse ja finantseerimistevõude rahavoogusid.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuse, investeerimistevõude ja finantseerimistevõude rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	10 000	13 350
AKTIVA KOKKU	10 000	13 350
Laenukohustised	0	3 800
Võlad ja saadud ettemaksed	0	50
Aksiakapital või osakapital nimiväärtuses	10 000	10 000
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	0	-500
PASSIVA KOKKU	10 000	13 350

	Ärikasum (<i>EBIT</i>)	-150
Investeerimistevõude mõju elimineerimine ärikasumile = 0		0
Finantseerimistevõude mõju elimineerimine ärikasumile = -(-150)		150
Äritegevuse ärikasum (<i>EBITDA</i>)		0
Käibekapitali (va raha) muutus = (0-0)-(3800+50-0)		-3 850
Investeerimistevõude mõju käibekapitali (va raha) muutusele = 0		0
Finantseerimistevõude mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele = -((0-0)-(3850-0))		3 850
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus		0
sh äritegevuse nõuete muutus		0
sh äritegevuse varude muutus		0
sh äritegevuse kohustuste muutus		0

NÄIDE: Kapitalirenditehingute rahavood

Põhivara soetusmaksumusega 16 000 võeti kapitalirendile 3 aastaks. Aruandeperioodil tehti rendimakseid 8 000, järgmise majandusaasta rendimaksete summa moodustab 5 000 ning kolmanda aasta oma 3 000. Põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus moodustas aruandeperioodil 1 600. Perioodi tekkepõhine intressikulu oli 75, millest tasuti 35. Lepingutasust 100 tasuti aruandeperioodil 100. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Materiaalsed põhivarad	16 000	Kreedit	Lühiajalised kapitalirendikohustised	13 000
			Kreedit	Pikaajalised kapitalirendikohustised	3 000
Deebet	Muud ärikulud (lepingutasu)	100	Kreedit	Raha	100
Deebet	Lühiajalised kapitalirendikohustised	8 000	Kreedit	Raha	8 000
Deebet	Põhivara kulum ja väärtuse langus	1 600	Kreedit	Materiaalse põhivara kulum	1 600
Deebet	Intressikulud	75	Kreedit	Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed	75
Deebet	Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed	35	Kreedit	Raha	35

KASUMIARUANNE	01.01.2021 -31.12.2021
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-1 600
Muud ärikulud	-100
ÄRIKASUM (EBIT)	-1 700
Intressikulud	-75
Kasum enne maksustamist	-1 775
Aruandeperioodi puhaskasum	-1 775

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	10 000	13 350
Materiaalsed põhivarad	0	16 000
Materiaalse põhivara kulum	0	-1 600
AKTIVA KOKKU	10 000	16 265
Lühiajalised kapitalirendikohustised	0	5 000
Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed	0	40
Pikaajalised kapitalirendikohustised	0	3 000
Aktiivkapital või osakapital nimiväärtuses	10 000	10 000
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	0	-1 775
PASSIVA KOKKU	10 000	16 265

RAHAVOOARUANNE	OTSENE 01.01.2021- 31.12.2021	KAUDNE 01.01.2021- 31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-1 700
Ärikasumi korrigeerimised:		
Põhivara kulum ja väärtuse langus		1 600
Finantseerimistegevuste mõju ärikasumile		100
Kokku rahavood äritegevustest	0	0
Kokku rahavood investeerimistegevustest	0	0
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-8 000	-8 000
Intresside ja teenustasude maksed	-135	-135
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	-8 135	-8 135
Rahavood kokku	-8 135	-8 135
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	10 000	10 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-8 135	-8 135
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 865	1 865

	Ärikasum (EBIT)	-1 700
Investeerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile =	-(-1600)	1 600
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile =	-(-100)	100
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	0	
Käibekapitali (va raha) muutus = (0-0)-(5000+40-0)	-5 040	
Investeerimistegevuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele =	0	0
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele =	-((0-0)-(5040-0))	5 040
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	0	
sh äritegevuse nõuete muutus	0	
sh äritegevuse varude muutus	0	
sh äritegevuse kohustiste muutus	0	

Definiitsioonist lähtuvalt on finantseerimistegevuste otsene mõju bilansis kajastatud (kauba- ja tootmis)varudele pigem väljatõus (erandiks on mitterahalised sissemaksed omakapitali kauba- ja tootmisvarudega või kasumi-eraldised kauba- ja tootmisvarudega). Seda aga ei saa nii üheselt öelda bilansis käibevaradena kajastatud nõuete ja ettemaksete ning lühiajaliste kohustiste kohta. Nimetatud bilansikirjed võivad sisaldada finantseerimistegevustega seotud nõudeid ning kohustisi nagu näiteks:

- ▶ dividendide tulumaksu ettemakse (kajastub bilansis maksunõudena) või dividendide tulumaksu kohustis (kajastub bilansis maksukohustisena);
- ▶ nõuded omanike või võlausaldajate vastu seoses omakapitali või laenukohustiste (saadud laenude) maksetega;
- ▶ kohustised omanike või võlausaldajate ees seoses omakapitali või laenukohustiste maksetega, sh dividendikohustis;
- ▶ saadud laenud, mida ei kajastata (intressikandvate) laenukohustistena, vaid näiteks muude kohustistena;
- ▶ (tekkepõhised) intressikohustised jt.

Finantseerimistegevus võib olla mõjutanud põhivarasid – näiteks (kapitali)rent, kus põhivara soetus on mitterahaline ning rahavood tekivad rendimaksetest.

Kommentaariid:

- ▶ Näites puuduvad äritegevuse rahavood. Otsesel meetodil tuleks esitada tegelikud laekumised ja väljamaksed olulisemate liikide lõikes (st kasum ja kasumi korrigeerimised ei ole asjakohased).
- ▶ Ehkki põhivara jääk muutus, puuduvad näites investeerimistegevuste rahavood. Põhivarad soetati kapitalirendiga ning kapitalirendi maksed on finantseerimistegevuse rahavood.
- ▶ Finantseerimistegevuse tulude ja kulude (kasumite ja kahjumite) mõju käsitlus kaudsel meetodil koostatavas rahavooaruandes sõltub, kas kasumitel/kahjumitel oli mõju ärikasumi (EBIT) kujunemisele või mitte.
- ▶ Kuna intressivõlad on seotud finantseerimistegevustega, siis finantseerimistegevuste mõju käibekapitali (v.a. raha) muutusele tuleb elimineerida.
- ▶ Finantseerimistegevuse mõju elimineerimata jätmise tähendab nihkeid äritegevuse ja finantseerimistegevuse tulemuste vahel ning kaudse meetodi tulemused ei peegelda tegelikke äritegevuste ja finantseerimistegevuste rahavoogusid.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

NÄIDE: Äritegevuse kohustiste ümberklassifitseerimine laenukohustisteks.

Perioodi jooksul kujundati võlgnevus hankijatele 100 000 ümber pikaajaliseks laenuks. Ümberkujundamisega seoses makseid ei toimunud. Laenu tekkepõhine intressikulu perioodil oli 6 680 ning makseid ei tehtud. Perioodi lõpul ümberklassifitseeriti pikaajalisest laenust lühiajaliseks 30 000 ning võeti arvele laenujäägi kursimuutus 5 000. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksud	100 000	Kreedit	Pikaajalised laenukohustised	100 000
Deebet	Intressikulud	6 680	Kreedit	Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksud	6 680
Deebet	Pikaajalised laenukohustised	30 000	Kreedit	Lühiajalised laenukohustised	30 000
Deebet	Muud finantstulud ja -kulud	5 000	Kreedit	Lühiajalised laenukohustised	1 500
			Kreedit	Pikaajalised laenukohustised	3 500

RAHAVOORUANNE	OTSENE		KAUDNE	
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)			0	
Ärikasumi korrigeerimised:				
Kokku rahavood äritegevustest	0	0		
Kokku rahavood investeerimistegevustest	0	0		
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	0		
Rahavood kokku	0	0		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	100 000	100 000		
Raha ja raha ekvivalentide muutus	0	0		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	100 000	100 000		

Ärikasum (EBIT)	0
Investeerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	0
Käibekapitali (va raha) muutus = (0-0)-(31500+6680-100000)	61 820
Investeerimistegevuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele = -((0-0)-(38180-100000))	-61 820
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	0
sh äritegevuse nõuete muutus	0
sh äritegevuse varude muutus	0
sh äritegevuse kohustiste muutus	0

KASUMIARUANNE	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	0
Intressikulud	-6 680
Muud finantstulud ja -kulud	-5 000
Kasum enne maksustamist	-11 680
Aruandeperioodi puhaskasum	-11 680

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	100 000	100 000
AKTIVA KOKKU	100 000	100 000
Lühiajalised laenukohustised	0	31 500
Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksud	100 000	6 680
Pikaajalised laenukohustised	0	73 500
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	0	-11 680
PASSIVA KOKKU	100 000	100 000

Kommentaariid:

- ▶ Näites puuduvad äritegevuse rahavood. Otsesel meetodil tuleks esitada tegelikud laekumised ja väljamaksete olulisemate liikide lõikes (st kasum ja kasumi korrigeerimised ei ole asjakohased).
- ▶ Ehkki võlgnevus hankijatele muutus, ei kaasnenud sellega rahavoogusid. Sarnaselt ei tekkinud laenukohustiste tekkega rahavoogusid.
- ▶ Finantseerimistegevuse kuludel puudus mõju ärikasumi (EBIT) kujunemisele, mistõttu kaudse meetodi kasutamisel ärikasumi korrigeeringud vajalikud ei ole.
- ▶ Kuna lühiajaliste võlgade ja ettemaksete muutus on seotud finantseerimistegevustega, siis finantseerimistegevuste mõju käibekapitali (v.a. raha) muutusele tuleb elimineerida.
- ▶ Finantseerimistegevuse mõju elimineerimata jätmise tähendab nihkeid äritegevuse ja finantseerimistegevuse tulemuste vahel ning kaudse meetodi tulemused ei peegelda tegelikke äritegevuste ja finantseerimistegevuste rahavoogusid.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

NÄIDE: Rahalised sissemaksed aktsiakapitali (või osakapitali).

Aruandeperioodil otsustati suurendada aktsiate nimiväärtust rahalise sissemaksiga omakapitali 80 000, millest ülekurs (sissemakse summa ning aktsiakapitali nimiväärtuse kasvu vahe) moodustas 20 000. Aruandeperioodi lõpuks tasusid omanikud 40 000. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Nõuded aktsionäridele	80 000	Kreedit	Aktsiakapital nimiväärtuses	60 000
			Kreedit	Ülekurs	20 000
Deebet	Raha	40 000	Kreedit	Nõuded aktsionäridele	40 000

RAHAVOORUANNE	OTSENE		KAUDNE	
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)			0	
Ärikasumi korrigeerimised:				
Kokku rahavood äritegevustest	0	0		
Kokku rahavood investeerimistegevustest	0	0		
Laekunud aktsiakapitali suurendamisest	40 000	40 000		
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	40 000	40 000		
Rahavood kokku	40 000	40 000		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	25 000	25 000		
Raha ja raha ekvivalentide muutus	40 000	40 000		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	65 000	65 000		

KASUMIARUANNE	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	0
Kasum enne maksustamist	0
Aruandeperioodi puhaskasum	0

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	25 000	65 000
Nõuded ja tehtud ettemaksud	0	40 000
AKTIVA KOKKU	25 000	105 000
Aktsiakapital nimiväärtuses	25 000	85 000
Ülekurs	0	20 000
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	0	0
PASSIVA KOKKU	25 000	105 000

Kommentaariid:

- ▶ Näites puuduvad äritegevuse rahavood. Otsesel meetodil tuleks esitada tegelikud laekumised ja väljamaksete olulisemate liikide lõikes (st kasum ja kasumi korrigeerimised ei ole asjakohased). Ehkki lühiajalised nõuded muutusid, olid need seotud finantseerimistegevusega (aktsiakapitali suurendamisega seotud laekumata summad).
- ▶ Finantseerimistegevustel ärikasumile (EBIT) mõju ei olnud, mistõttu korrigeerimised ei ole vajalikud.
- ▶ Kuna lühiajaliste nõuete muutus on seotud finantseerimistegevustega, siis finantseerimistegevuste mõju käibekapitali (v.a. raha) muutusele tuleb elimineerida.
- ▶ Finantseerimistegevuse mõju elimineerimata jätmise tähendab nihkeid äritegevuse ja finantseerimistegevuse tulemuste vahel ning kaudse meetodi tulemused ei peegelda tegelikke äritegevuste ja finantseerimistegevuste rahavoogusid.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

NÄIDE: Mitterahalised sissemaksed aktsiakapitali (või osakapitali).

Aruandeperioodil otsustati teha täiendav mitterahaline sissemaks 80 000 aktsiakapitali suurendamiseks, millest ülekurs moodustas 20 000. Sissemaks kasutati kaubavarusid 35 000 ning nõuete 45 000 tasa-arvlemist (omaniku nõudeid seltsi vastu ehk seltsi kohustised omaniku ees). Lisaks otsustati aktsiakapitali suurendamiseks teostada fondi emissioon eelmiste perioodide jaotamata kasumist summas 15 000. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Aruandeaasta kasum (kahjum)	17 500	Kreedid	Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	17 500
Deebet	Nõuded aktsionäridele	80 000	Kreedid	Aktsiakapital nimiväärtuses	60 000
Deebet	Varud	35 000	Kreedid	Ülekurs	20 000
Deebet	Võlad ja saadud ettemaksed	45 000	Kreedid	Nõuded aktsionäridele	35 000
Deebet	Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	15 000	Kreedid	Nõuded aktsionäridele	45 000
				Aktsiakapital nimiväärtuses	15 000

	OTSENE	KAUDNE
RAHAVOORUANNE	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	0	0
Ärikasumi korrigeerimised:		
Kokku rahavood äritegevustest	0	0
Kokku rahavood investeerimistegevustest	0	0
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	0
Rahavood kokku	0	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	25 000	25 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	0	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	25 000	25 000

NÄIDE: Dividendide jagamine osanikele.

Osanike üldkoosolek otsustas jagada dividende eelmise majandusaasta eest summas 80 000 (neto). Dividendide väljamaksmisega kaasneb tulumaksu tasumise kohustus 20/80 väljamakse summast. Majandusaasta lõpuks oli dividendide välja makstud 60 000 ulatuses. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Aruandeaasta kasum (kahjum)	100 000	Kreedid	Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	100 000
Deebet	Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	80 000	Kreedid	Võlad ja saadud ettemaksed (dividendid)	80 000
Deebet	Tulumaksukulu (kasumiaruandes)	20 000	Kreedid	Võlad ja saadud ettemaksed (tulumaks)	20 000
Deebet	Võlad ja saadud ettemaksed (dividendid)	60 000	Kreedid	Raha	60 000
Deebet	Võlad ja saadud ettemaksed (tulumaks)	15 000	Kreedid	Raha	15 000

	OTSENE	KAUDNE
RAHAVOORUANNE	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	0	0
Ärikasumi korrigeerimised:		
Kokku rahavood äritegevustest	0	0
Kokku rahavood investeerimistegevustest	0	0
Makstud dividendid	-60 000	-60 000
Makstud dividendide tulumaks	-15 000	-15 000
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	-75 000	-75 000
Rahavood kokku	-75 000	-75 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	110 000	110 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-75 000	-75 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	35 000	35 000

KASUMIARUANNE	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	0
Kasum enne maksustamist	0
Aruandeperioodi puhaskasum	0

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	25 000	25 000
Nõuded ja tehtud ettemaksed	0	0
Varud	72 500	107 500
AKTIVA KOKKU	97 500	132 500
Võlad ja saadud ettemaksed	55 000	10 000
Aktsiakapital nimiväärtuses	25 000	100 000
Ülekurs	0	20 000
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	0	2 500
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	17 500	0
PASSIVA KOKKU	97 500	132 500

Kommentaariid:

- ▶ Näites puuduvad äritegevuse rahavood. Otsesel meetodil tuleks esitada tegelikud laekumised ja väljamaksed olulisemate liikide lõikes (st kasum ja kasumi korrigeerimised ei ole asjakohased). Ehkki lühiajalised nõuded ja kohustised ning kauba- ja tootmisvarud muutusid, olid need seotud finantseerimistegevusega (mitterahaline sissemaks aktsiakapitali suurendamiseks).
- ▶ Finantseerimistegevustel ärikasumile (EBIT) mõju ei olnud, mistõttu korrigeerimised ei ole vajalikud.
- ▶ Kuna varude ja lühiajaliste kohustiste muutus on seotud finantseerimistegevusega, siis finantseerimistegevuste mõju käibekapitali (v.a. raha) muutusele tuleb elimineerida.
- ▶ Finantseerimistegevuse mõju elimineerimata jätmise tähendab nihkeid äritegevuse ja finantseerimistegevuse tulemuste vahel ning kaudse meetodi tulemused ei peegelda tegelikke äritegevuste ja finantseerimistegevuste rahavoogusid.
- ▶ Vaatamata omakapitali suurenemisele finantseerimistegevuse rahavood puuduvad, kuna tehingud olid rahatud (mitterahaline sissemaks ning fondi emissioon).
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

KASUMIARUANNE	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	0
Kasum enne maksustamist	0
Tulumaks	-20 000
Aruandeperioodi puhaskasum	-20 000

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	110 000	35 000
AKTIVA KOKKU	110 000	35 000
Võlad ja saadud ettemaksed	0	25 000
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	0	30 000
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	110 000	-20 000
PASSIVA KOKKU	110 000	35 000

Kommentaariid:

- ▶ Näites puuduvad äritegevuse rahavood. Otsesel meetodil tuleks esitada tegelikud laekumised ja väljamaksed olulisemate liikide lõikes (st kasum ja kasumi korrigeerimised ei ole asjakohased). Ehkki lühiajalised kohustised muutusid, olid need seotud finantseerimistegevusega (dividendide jagamine).
- ▶ Finantseerimistegevustel ärikasumile (EBIT) mõju ei olnud, mistõttu korrigeerimised ei ole vajalikud.
- ▶ Kuna lühiajaliste kohustiste muutus on seotud finantseerimistegevusega, siis finantseerimistegevuste mõju käibekapitali (v.a. raha) muutusele tuleb elimineerida.
- ▶ Finantseerimistegevuse mõju elimineerimata jätmise tähendab nihkeid äritegevuse ja finantseerimistegevuse tulemuste vahel ning kaudse meetodi tulemused ei peegelda tegelikke äritegevuste ja finantseerimistegevuste rahavoogusid.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

INVESTEERIMISTEgevuste RAHAVOOD EHK RAHAVOOD TEHINGUTEST PõHIVARADEGA JA LÜHIAJALISTE (FINANTS) INVESTEERINGUTEGA

Rahavooaruanne

Kaudne meetod +/- Rahavoog äritegevusest	Otsene meetod +/- Rahavoog äritegevusest
+/- Rahavoog investeerimistevõudest	
+/- Rahavoog finantseerimistevõudest	
= Rahavoog kokku = Rahajäägi muutus	

Perioodi rahajäägi muutuse ning finantseerimistevõude rahavoogude tuvastamise järgselt on finantseerimistevõudega sarnastel põhjustel mõistlik asuda selgitama investeerimistevõudest tekkinud raha laekumisi ning väljamakseid.

Olenemata rahavooaruande koostamise meetodist kajastatakse investeerimistevõude raha laekumisi ning makseid sarnaselt - olulisemate laekumiste ning väljamaksete tehinguliikide lõikes brutona. Erandina võib laekumisi ja väljamakseid netotada ehk saldeerida:

- ▶ antud arvelduslaenu limiidi kasutamise rahavoogude esitamisel;
- ▶ teiste majandusüksuse poolt juhitavate rahavoogude kajastamisel; või
- ▶ kui netotamise mõju on ebaoluline ning saldeerimata jätmise vahendaks tulemuste ülevaatlust.

Investeeringud on IAS 7 mõistes tegevus, millega omandatakse või võõrandatakse põhivara või lühiajalisi finantsinvesteeringuid. Sellised tehingud mõjutavad tavapäraselt järgnevat bilansi ja kasumiaruande kirjeid;

BILANSS (finantsseisundi aruanne; numbrid on illustreerivad)	31.12.2020	31.12.2021
Raha	169 430	162 610
Finantsinvesteeringud	220 471	164 821
Nõuded ja tehtud ettemaksud	252 833	163 570
Varud	389 901	327 431
Bioloogilised varad	394 150	302 237
Käibevara kokku:	1 426 785	1 120 669
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse	87 540	67 339
Finantsinvesteeringud	28 543	29 142
Nõuded ja tehtud ettemaksud	100 000	150 000
Kinnisvarainvesteeringud	1 666 434	1 454 632
Materiaalsed põhivarad	2 434 551	2 656 773
Bioloogilised varad	611 299	621 431
Immateriaalsed põhivarad	69 884	76 777
Põhivara kokku:	4 998 251	5 056 094
AKTIVA KOKKU	6 425 036	6 176 763
Laenukohustised	310 009	400 850
Võlad ja saadud ettemaksud	433 961	456 321
Eraldised	39 756	41 778
Sihtfinantseerimine	0	19 326
Lühiajalised kohustised kokku:	783 726	918 275
Laenukohustised	967 600	566 750
Võlad ja saadud ettemaksud	24 222	0
Eraldised	19 326	0
Sihtfinantseerimine	0	8 567
Pikaajalised kohustised kokku:	1 011 148	575 317
Aktsiakapital või osakapital nimiväärtuses	120 000	120 000
Registreerimata aktsia- või osakapital	0	60 000
Ülekurss	4 108 996	4 108 996
Oma osad või aktsiad (miinus)	-12 000	-12 000
Kohustuslik reservkapital	12 000	12 000
Muud reservid	24 000	24 000
Muu omakapital	325	-432
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	55 589	61 768
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	321 252	308 839
Omakapital kokku:	4 630 162	4 683 171
PASSIVA KOKKU	6 425 036	6 176 763

Kuna investeerimistevõud on seotud põhivaradega ning lühiajaliste finantsinvesteeringutega, siis investeerimistevõude olemasolu majandusüksusel hinnatakse eelkõige bilansi aktivas vastavate rühmade/ kirjade muutuste kaudu. Seejuures on oluline mõista, et põhivaradena käsitletakse kõiki põhivarade rühmi:

- ▶ investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse;
- ▶ (muud) finantsinvesteeringud;
- ▶ (pikaajalised) nõuded ja tehtud ettemaksud;
- ▶ kinnisvarainvesteeringud;
- ▶ materiaalsed põhivarad;
- ▶ bioloogilised (põhi)varad;
- ▶ immateriaalsed põhivarad.

Investeeringumistevõud rahavooaruande mõistes puudutab lisaks põhivaradele (vaid) neid (käibevarana kajastatavaid) lühiajalisi finantsinvesteeringuid, mida ei ole loetud raha ekvivalentiks. Raha ekvivalentiks loetud finantsinvesteeringute ost ja müük ei tekita rahavoogu, vaid on raha ja raha ekvivalentide komponentide vaheline liikumine.

KASUMIARUANNE (skeem 1; numbrid on illustreerivad)	01.01.2020-31.12.2020	01.01.2021-31.12.2021
Müügitulu	11 485 112	10 618 657
Muud äritulud	6 478	8 954
Põllumajanduliku toodangu varude jääkide muutus	-32 222	53 444
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	23 455	-85 233
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	-24 669	11 666
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivara valmistamisel	-645 668	-545 678
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-5 223 442	-4 556 679
Mitmesugused tegevuskulud	-2 011 997	-1 998 554
Tööjõukulud	-2 395 443	-1 989 654
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-756 334	-845 678
Olulised käibevara allahindlused	-23 453	-55 432
Muud ärikulud	-10 336	-11 934
ÄRIKASUM (EBIT)	391 481	603 879
Kasum (kahjum) tütar- ja sidusettevõtetelt	-36 988	-25 098
Kasum (kahjum) sidusettevõtetelt	-10 500	-21 345
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	57 456	-75 650
Intressitulud	9 898	8 989
Intressikulud	-102 209	-77 408
Muud finantstulud ja -kulud	67 703	-42 760
Kasum enne maksustamist	376 841	370 607
Tulumaks	-55 589	-61 768
Aruandeperioodi puhaskasum	321 252	308 839

KASUMIARUANNE (skeem 2; numbrid on illustreerivad)	01.01.2020-31.12.2020	01.01.2021-31.12.2021
Müügitulu	11 485 112	10 618 657
Müüdü toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-7 509 052	-6 672 731
Brutokasum	3 976 060	3 945 926
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	23 455	-85 233
Turustuskulud	-1 386 222	-1 251 475
Üldhalduskulud	-2 217 955	-2 002 360
Muud äritulud	6 478	8 954
Muud ärikulud	-10 336	-11 934
ÄRIKASUM (EBIT)	391 481	603 879
Kasum (kahjum) tütar- ja sidusettevõtetelt	-36 988	-25 098
Kasum (kahjum) sidusettevõtetelt	-10 500	-21 345
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	57 456	-75 650
Intressitulud	9 898	8 989
Intressikulud	-102 209	-77 408
Muud finantstulud ja -kulud	67 703	-42 760
Kasum enne maksustamist	376 841	370 607
Tulumaks	-55 589	-61 768
Aruandeperioodi puhaskasum	321 252	308 839

RAHAVOORUANNE (KAUDNE MEETOD):	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood äritegevusest		
Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)		
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel		
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist		
Tasutud bioloogiliste varade soetamisel		
Laekunud bioloogiliste varade müügist		
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel		
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist		
Laekumised sihtfinantseerimisest		
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel		
Laekunud tütarettevõtjate müügist		
Tasutud sidusettevõtjate soetamisel		
Laekunud sidusettevõtjate müügist		
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel		
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist		
Antud laenud		
Antud laenude tagasimaksud		
Laekunud intressid		
Laekunud dividendid		
Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood finantseerimistegevusest		
Kokku rahavood finantseerimistegevusest (finantseerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood kokku (netorahavood)		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	169 430	
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)		
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	169 430	162 610

NÄIDE: Investeerimistegevuste rahavood esitatakse üldreeglina brutona, mitte netona. Investeerimistegevusega seotud laekumised ja maksed on samuti investeerimistegevuse rahavood.

Aruandeperioodil andis majandusüksus välja laene 175 000 ning varem antud laene laekus tagasi 225 000. Laenude intresse laekus 12 500.

Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

ÕIGE:

RAHAVOORUANNE	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood investeerimistegevusest		
Antud laenud	...	-175 000
Antud laenude tagasimaksud	...	225 000
Laekunud intressid	...	12 500
Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)	...	62 500

NÄIDE: Mis juhtub kui kõrge likviidsusega lühiajalised finantsinvesteeringud lugeda raha ekvivalentiks?

Majandusüksus omandas aruandeaastal kõrge likviidsusega ning väärtuse muutumise vähese riskiga võlakirju 525 000 eest. Aruandeaastal võõrandati jooksvate maksete katteks võlakirju 225 000 ulatuses. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

FINANTSINVESTEERINGUID EI LOETA RAHA EKVIVALENDK:

RAHAVOORUANNE	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood äritegevusest		
Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)		
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	...	-525 000
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	...	225 000
Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)	...	-300 000
Rahavood finantseerimistegevusest		
Kokku rahavood finantseerimistegevusest (finantseerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood kokku (netorahavood)		-300 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)		-300 000
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus		

RAHAVOORUANNE (OTSENE MEETOD):	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood äritegevusest		
Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)		
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel		
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist		
Tasutud bioloogiliste varade soetamisel		
Laekunud bioloogiliste varade müügist		
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel		
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist		
Laekumised sihtfinantseerimisest		
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel		
Laekunud tütarettevõtjate müügist		
Tasutud sidusettevõtjate soetamisel		
Laekunud sidusettevõtjate müügist		
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel		
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist		
Antud laenud		
Antud laenude tagasimaksud		
Laekunud intressid		
Laekunud dividendid		
Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood finantseerimistegevusest		
Kokku rahavood finantseerimistegevusest (finantseerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood kokku (netorahavood)		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	169 430	169 430
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)		
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	169 430	162 610

VÄÄR:

RAHAVOORUANNE	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood investeerimistegevusest		
Antud laenude laekumised ja maksed	...	50 000
Laekunud intressid	...	12 500
Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)	...	62 500

FINANTSINVESTEERINGUD LOETAKSE RAHA EKVIVALENDK:

RAHAVOORUANNE	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood äritegevusest		
Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)		
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud muude finantsinvesteeringute soetamisel	...	0
Laekunud muude finantsinvesteeringute müügist	...	0
Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)	...	0
Rahavood finantseerimistegevusest		
Kokku rahavood finantseerimistegevusest (finantseerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood kokku (netorahavood)		0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)		0
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus		

Majandusüksuse tüüpilisteks investeerimistegevusteks on sedakaudu:

► põhivarade koguse ja/või väärtuse suurendamine või vähendamine (sh uute materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade omandamine või võõrandamine, põhivarade väärtuse muutused, pikaajalised investeeringud teiste majandusüksuste omakapitali või võõrkapitali instrumentidesse, selliste investeeringute täielik või osaline võõrandamine, pikaajaliste bioloogiliste varade või kinnisvarainvesteeringute omandamine ja võõrandamine, lühiajaliste laenu andmine teistele majandusüksustele jt);

► lühiajaliste (finants)investeeringute koguse ja/või väärtuse suurendamine või vähendamine (sh aktsiate, osade või võlakirjade omandamine ja võõrandamine, lühiajaliste investeeringute väärtuse muutmine, laenu andmine, vara võõrandamine kapitalirendiga jt).

Sarnaselt finantseerimistegevustega on investeerimistegevuste rahavoogude esitamisel üldreeglik, et investeerimistegevuseks loetud tegevusega kaasnevad tegevused loetakse samuti investeerimistegevuseks:

► näiteks, kui põhivarade soetus ja müük (kasumid või kahjumid võõrandamisest) on investeerimistegevus, siis on seda ka põhivarade üles- või allahindlused ning kulumine;

► näiteks, kui laenu andmine on loetud investeerimistegevuseks, siis antud laenu lepingutasud, põhiosa tagasilaekumised ja intressilaekumised on samuti investeerimistegevus;

► näiteks kui investeeringud tütar-, sidus- või muudesse ettevõtjatesse on investeerimistegevus, siis investeerimisobjektidelt saadud dividendid on samuti investeerimistegevus jne.

Mitte kõik investeerimistegevused ei põhjusta rahavoogusid (raha ja raha ekvivalentide laekumisi või väljamakseid) olenemata asjaolust, et tegevuste tulemid on mõjutanud tekkepõhiseid finantsaruandeid (bilanssi ja kasumiaruannet) - näiteks põhivarade soetamisel kapitalirendiga või mitterahalised sissemaksed põhivaradega aktsia- või osakapitali. Selliste mitterahaliste soetuste (või võõrandamiste) mõju tuleb rahavooaruannet koostades välistada.

Majandusüksuse investeerimistegevuste kohta võib saada täiendavaid vihjeid kasumiaruandes kajastuvatest (muudest) ärituludest või -kuludest (nt omatarbeks valmistatud põhivara, põhivara kulum ja väärtuse langus, põhivarade võõrandamise kasumid ja kahjumid) ning finantstuludest või -kuludest (nt tulud/kulud tütar- ja sidusettevõtetest, saadud intressi- ja dividenditulud jt). Kasumiaruandes võivad investeerimistegevuste mõjud olla „segatud“ äritegevuse (ja finantseerimistegevuse) tulemitena. Näiteks materiaalse põhivara kulum ning väärtuse langus võib olla kajastatud nii müüdü toodangu kulude kui ka turustus- või üldkulude hulgas. Seetõttu on täiendavateks olulisteks infoallikateks (muuhulgas kasumiaruandeskeem 2 korral) ka finantsaruannete lisad.

Konsolideeritud rahavoo aruande mõistes loetakse tütarettevõtja omandamisel ning müügil tekkivat rahavoogu investeerimistegevuse rahavooks, mis:

► investeeringu omandamisel on tasutud raha ning tütarettevõtja soetushetkel (omandatud) rahajäägi vahe, ning

► investeeringu võõrandamisel on saadud raha ning tütarettevõtja võõrandamishetkel (ära antud) rahajäägi vahe.

Lisaks on kaudsel meetodil konsolideeritud rahavooaruannet koostades oluline ka tütarettevõtjate aruandeperioodi siseste omandamiste korral välistada käibekapitali muutuse mõju enne omandamist ning võõrandamiste puhul mõju pärast võõrandamist. Mõju käibekapitali muutusele tuleb arvestada alates omandamishetkest või kuni võõrandamishetkeni.

NÄIDE: Põhivara ja investeerimistegevuste rahavood

Majandusüksus omandas materiaalsel põhivara aruandeperioodil kolmel erineval viisil: kapitalirendiga 100 000 eest, millest jäädi liisingupakkujale võlgu 50 000; ostutehingutena 90 000 eest, millest jäädi hankijatele võlgu 45 000 ning mitterahalise sissemaksena osakapitali 40 000 eest. Põhivarade kulum ja väärtuse langus aruandeperioodil moodustas 65 000, sealhulgas kanti kuluks purunenud põhivara 35 000 eest. Kapitalirendi intressi- ja teenustasude kulud ning maksed moodustasid 5 500. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

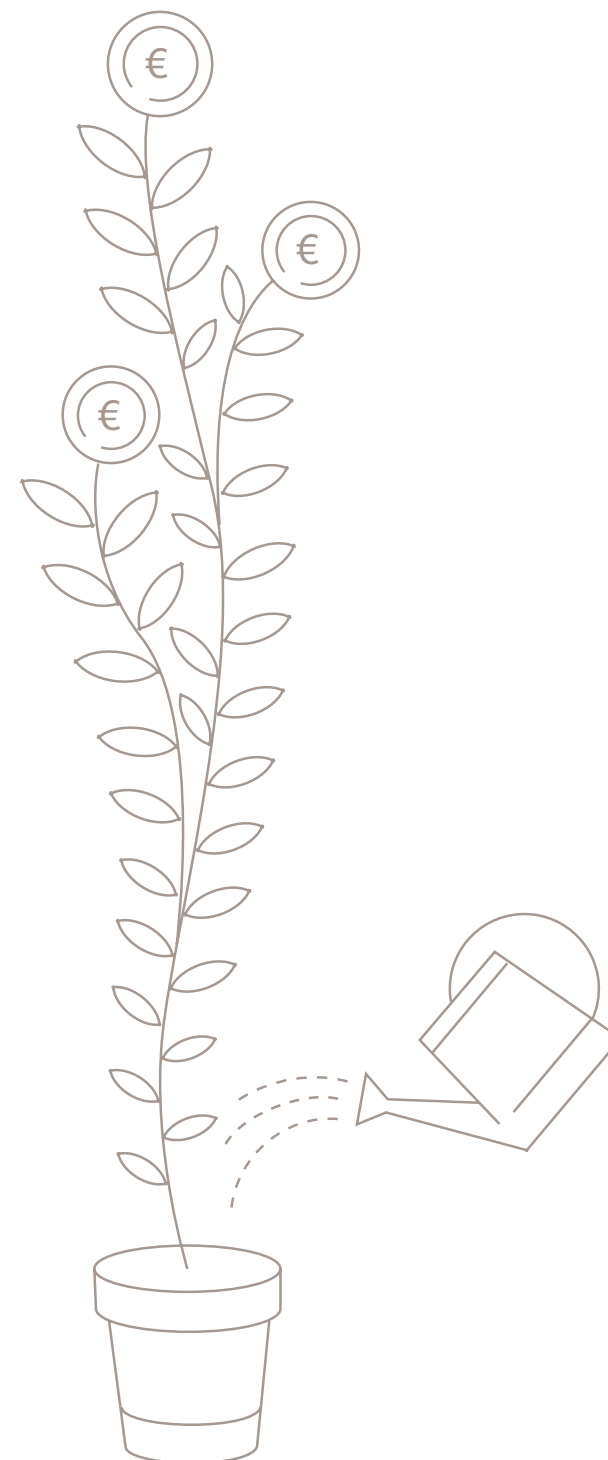
PEARAAMAT:

Deebet	Materiaalsed põhivarad	100 000	Kreedit	Kapitalirendikohustised	100 000
Deebet	Kapitalirendikohustised	50 000	Kreedit	Raha	50 000
Deebet	Materiaalsed põhivarad	90 000	Kreedit	Võlgnevus hankijatele	90 000
Deebet	Võlgnevus hankijatele	45 000	Kreedit	Raha	45 000
Deebet	Materiaalsed põhivarad	40 000	Kreedit	Osakapital	40 000
Deebet	Põhivara kulum ja väärtuse langus	65 000	Kreedit	Materiaalse põhivara kulum	65 000
Deebet	Materiaalse põhivara kulum	35 000	Kreedit	Materiaalsed põhivarad	35 000
Deebet	Intressikulud	5 500	Kreedit	Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed	5 500
Deebet	Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed	5 500	Kreedit	Raha	5 500

KASUMIARUANNE	01.01.2021	
	-31.12.2021	
Põhivara kulum ja väärtuse langus		-65 000
ÄRIKASUM (EBIT)		-65 000
Intressikulud		-5 500
	Kasum enne maksustamist	-70 500
	Aruandeperioodi puhaskasum	-70 500

RAHAVOORUANNE	OTSENE	KAUDNE
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-65 000
Ärikasumi korrigeerimised:		
Põhivara kulum ja väärtuse langus		65 000
Kokku rahavood äritegevustest	0	0
Tasutud materiaalsed ja immateriaalsed põhivarade soetamisel	-45 000	-45 000
Kokku rahavood investeerimistegevustest	-45 000	-45 000
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-50 000	-50 000
Intresside ja teenustasude maksed	-5 500	-5 500
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	-55 500	-55 500
Rahavood kokku	-100 500	-100 500
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	110 000	110 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-100 500	-100 500
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	9 500	9 500

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	110 000	9 500
Materiaalsed põhivarad	0	195 000
Materiaalse põhivara kulum	0	-30 000
AKTIVA KOKKU	110 000	174 500
Kapitalirendikohustised	0	50 000
Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed	0	45 000
Aktsiakapital või osakapital nimiväärtuses	110 000	150 000
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	0	-70 500
PASSIVA KOKKU	110 000	174 500
Ärikasum (EBIT)	-65 000	65 000
Investeerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = -(65000)		65 000
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0		0
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	0	0
Käibekapitali (va raha) muutus = (0-0)-(50000+45000-0)		-95 000
Investeerimistegevuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele = -((0-0)-(45000-0))		45 000
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele = -((0-0)-(50000-0))		50 000
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	0	0
sh äritegevuse nõuete muutus		0
sh äritegevuse varude muutus		0
sh äritegevuse kohustiste muutus		0

Kommentaariid:

- ▶ Näites puuduvad äritegevuse rahavood. Otsesel meetodil tuleks esitada tegelikud laekumised ja väljamaksed olulisemate liikide lõikes (st kasum ja kasumi korrigeerimised ei ole asjakohased).
- ▶ Põhivarade jääk muutus nii rahalistest kui mitterahalistest tehingutest. Mitterahalised tehingud tuleb rahavoogude esitamisel välistada.
- ▶ Põhivarade soetamisel kapitalirendiga tekivad rendimaksetest finantseerimistegevuse rahavood (mitte investeerimistegevuse rahavood).
- ▶ Investeerimis- ja finantseerimistegevuse tulude ja kulude (kasumite ja kahjumite) mõju käsitus kaudsel meetodil koostatavas rahavoouandes sõltub, kas kasumitel/kahjumitel oli mõju ärikasumi (EBIT) kujunemisele või mitte.
- ▶ Kuna kapitalirendi kohustised on seotud finantseerimistegevustega, siis finantseerimistegevuste mõju käibekapitali (v.a. raha) muutusele tuleb elimineerida.
- ▶ Investeerimis- ja finantseerimistegevuse mõju elimineerimata jätmise tähendab nihkeid tegevuse tulemuste vahel ning kaudse meetodi tulemused ei peegelda tegelike tegevuste rahavoogusid.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

NÄIDE: Äritegevuse nõuete ümberklassifitseerimine laenuõueteks.

Aruandeperioodil kujundati nõuded ostjate vastu 100 000 ümber pikaajaliseks laenu(nõude)ks. Ümberkujundamisega seoses makseid ei toimunud. Laenu tekkepõhine intressitulu perioodil oli 6 680 ning makseid ei tehtud. Perioodi lõpul ümberklassifitseeriti pikaajalisest laenust lühiajaliseks 30 000 ning võeti arvele laenujäägi kursimuutus 5 000. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Põhivarad: Nõuded ja tehtud ettemaksed	100 000	Kreedit	Käibevarad: Nõuded ja tehtud ettemaksed	100 000
Deebet	Intressitulud	6 680	Kreedit	Käibevarad: Nõuded ja tehtud ettemaksed	6 680
Deebet	Käibevarad: Nõuded ja tehtud ettemaksed	30 000	Kreedit	Põhivarad: Nõuded ja tehtud ettemaksed	30 000
Deebet	Käibevarad: Nõuded ja tehtud ettemaksed	1 500			
Deebet	Põhivarad: Nõuded ja tehtud ettemaksed	3 500	Kreedit	Muud finantstulud	5 000

	OTSENE	KAUDNE
RAHAVOOARUANNE	01.01.2021- 31.12.2021	01.01.2021- 31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		0
Ärikasumi korrigeerimised:		
.....	.....	.....
Kokku rahavood äritegevustest	0	0
.....	.....	.....
Kokku rahavood investeerimistegevustest	0	0
.....	.....	.....
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	0
Rahavood kokku	0	0
.....	.....	.....
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	0	0
Raha ja raha ekvivalentide muutus	0	0
.....	.....	.....
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	0	0

KASUMIARUANNE	01.01.2021 -31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	0
.....	.....
Intressitulud	6 680
Muud finantstulud ja -kulud	5 000
Kasum enne maksustamist	11 680
.....	.....
Aruandeperioodi puhaskasum	11 680

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	0	0
.....	.....	.....
Käibevarad: Nõuded ja tehtud ettemaksed	100 000	38 180
.....	.....	.....
Põhivarad: Nõuded ja tehtud ettemaksed	0	73 500
.....	.....	.....
AKTIVA KOKKU	100 000	111 680
Osakapital	100 000	100 000
.....	.....	.....
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	0	11 680
PASSIVA KOKKU	100 000	111 680

Kommentaariid:

- ▶ Ehkki nõuetes leidsid aset ümberklassifitseerimisest ning väärtuse korrigeerimisest tingitud muutused, ei kaasnenu sellega rahavoogusid.
- ▶ Investeerimistegevuse tuludel puudus mõju ärikasumi (EBIT) kujunemisele, mis tõttu kaudse meetodi kasutamisel ärikasumi korrigeeringud vajalikud ei ole.
- ▶ Kuna lühiajaliste nõuete ja tehtud ettemaksete muutus on seotud investeerimistegevustega, siis investeerimistegevuste mõju käibekapitali (v.a. raha) muutusele tuleb elimineerida.
- ▶ Investeerimistegevuse mõju elimineerimata jätmise tähendab nihkeid äritegevuse ja investeerimistegevuse tulemuste vahel ning kaudse meetodi tulemused ei peegelda tegelikke äritegevuste ja investeerimistegevuste rahavoogusid.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

NÄIDE: (Materiaalse) põhivara soetamise ja müügi rahavood

Majandusüksus soetas aruandeperioodil materiaalsed põhivara 35 600. Sellest tasuti hankijale 25 000. Aruandeperioodi amortisatsioon oli 3 700. Põhivara müüdi 15 000, millest ostjad jäid võlgu 6 000. Põhivara jääkväärtus müümisel moodustas 14 500 ning soetusmaksumus 19 000. Majandusaasa lõpul kajastati põhivara väärtuse langust 10 000. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Materiaalsed põhivarad	35 600	Kreedit	Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed	35 600
Deebet	Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed	25 000	Kreedit	Raha	25 000
Deebet	Põhivara kulum ja väärtuse langus	3 700	Kreedit	Materiaalse põhivara kulum	3 700
Deebet	Nõuded ja tehtud ettemaksed	15 000	Kreedit	Materiaalsed põhivarad	19 000
Deebet	Materiaalse põhivara kulum	4 500	Kreedit	Muud äritulud	500
Deebet	Raha	9 000	Kreedit	Nõuded ja tehtud ettemaksed	9 000
Deebet	Põhivara kulum ja väärtuse langus	10 000	Kreedit	Materiaalse põhivara kulum	10 000

	OTSENE	KAUDNE
RAHAVOOARUANNE	01.01.2021- 31.12.2021	01.01.2021- 31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-13 200
Ärikasumi korrigeerimised:		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	13 700	
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-500	
.....	.....	.....
Kokku rahavood äritegevustest	0	0
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-25 000	-25 000
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	9 000	9 000
.....	.....	.....
Kokku rahavood investeerimistegevustest	-16 000	-16 000
.....	.....	.....
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	0
Rahavood kokku	-16 000	-16 000
.....	.....	.....
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	16 000	16 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-16 000	-16 000
.....	.....	.....
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	0	0

KASUMIARUANNE	01.01.2021 -31.12.2021
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-13 700
.....	.....
Muud äritulud	500
ÄRIKASUM (EBIT)	-13 200
.....	.....
Kasum enne maksustamist	-13 200
.....	.....
Aruandeperioodi puhaskasum	-13 200

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	16 000	0
.....	.....	.....
Nõuded ja tehtud ettemaksed	0	6 000
.....	.....	.....
Materiaalsed põhivarad	18 500	35 100
Materiaalse põhivara kulum	-3 500	-12 700
.....	.....	.....
AKTIVA KOKKU	31 000	28 400
Lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed	0	10 600
.....	.....	.....
Aktsiakapital või osakapital nimiväärtuses	34 500	34 500
.....	.....	.....
Eelmiste perioodide jaotamata kasumid	-2 500	-3 500
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	-1 000	-13 200
PASSIVA KOKKU	31 000	28 400

Kommentaariid:

- ▶ Näites puuduvad äritegevuse rahavood. Otsesel meetodil tuleks äritegevuse rahavoogudena esitada tegelikud laekumised ja väljamaksed olulisemate liikide loikes (st kasum ja kasumi korrigeerimised ei ole asjakohased).
- ▶ Põhivarade jääk muutus nii rahalistest kui mitterahalistest tehingutest. Mitterahalised tehingud tuleb rahavoogude esitamisel välistada.
- ▶ Kuna põhivaradega tehingutest tekkinud nõuded ja kohustised on seotud investeerimistegevustega, siis investeerimistegevuste mõju käibekapitali (v.a. raha) muutusele tuleb elimineerida.
- ▶ Investeerimistegevuste mõju elimineerimata jätmise tähendab nihkeid tegevuse tulemuste vahel ning kaudse meetodi tulemused ei peegelda tegelikke tegevuste rahavoogusid.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

NÄIDE: Pikaajalised finantsinvesteeringud ning investeeringute ümberklassifitseerimised

Varasematel soetatud finantsinvesteeringus (osalus 10%, soetusmaksumus 10 000) toimunud kogu senini akumuleerunud kasumi jagamisega tekkis majandusüksusel dividendinõue 5 000, millest aruandeperioodil laekus 4 000. Seejärel suurendati senist osalust 20%-ni täiendava rahalise sissemaksuga 15 000. Täiendava osaluse soetamisel tekkinud (soetusmaksumus sisalduv positiivne) firmaväärtus otsustati koheselt täies summas alla hinnata. Sidusettevõtja aruandeperioodi kasumiks kujunes 6 000 (millest 500 tekkis enne osaluse suurendamist ning 5 500 tekkis osaluse suurendamise järgselt). Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Nõuded ja tehtud ettemaksud	5 000	Kreedid	Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	5 000
Deebet	Raha (ja raha ekvivalendid)	4 000	Kreedid	Nõuded ja tehtud ettemaksud	4 000
Deebet	Investeeringud sidusettevõtjasse	25 000	Kreedid	Raha (ja raha ekvivalendid)	15 000
Deebet	Kasum (kahjum) sidusettevõtjalt	1 900	Kreedid	Finantsinvesteeringud	10 000
Deebet	Investeeringud sidusettevõtjasse	1 100	Kreedid	Investeeringud sidusettevõtjasse	1 900
Deebet	Investeeringud sidusettevõtjasse	1 100	Kreedid	Kasum (kahjum) sidusettevõtjalt	1 100

	OTSENE	KAUDNE
RAHAVOORUANNE	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	0	0
Ärikasumi korrigeerimised:	0	0
Kokku rahavood äritegevustest	0	0
Tasutud sidusettevõtjate soetamisel	-15 000	-15 000
Laekunud dividendid	4 000	4 000
Kokku rahavood investeerimistegevustest	-11 000	-11 000
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	0
Rahavood kokku	-11 000	-11 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	15 000	15 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-11 000	-11 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	4 000	4 000

FIRMAVÄÄRTUSTE LIHTSUSTATUD KALKULATSIOON

Osaluse soetusmaksumus	25 000
Osakapital sissemaks järgselt	115 000
Akumuleerunud kasumid	500
Kokku netovara:	115 500
20% netovarast	23 100
Firmaväärtus (=25000-23100):	1 900

Ärikasum (EBIT)	0
Investeerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	0
Käibekapitali (va raha) muutus =(1000-0)-(0-0)	1 000
Investeerimistegevuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele =-(1000-0)-(0-0))	-1 000
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	0
sh äritegevuse nõuete muutus	0
sh äritegevuse varude muutus	0
sh äritegevuse kohustiste muutus	0

NÄIDE: Kapitaliosaluse meetod ja saadud dividend

Majandusüksus kajastab investeeringut tütarettevõtjasse (osalus 85%) kapitaliosaluse meetodil. Majandusaasta alguseks oli investeeringu väärtuseks 45 900, sealhulgas varasemate perioodide kapitaliosaluse meetodil tehtud korrigeeringud 33 700. Aruandeperioodil otsustasid tütarettevõtja osanikud jagada dividende 25 000 (eelmist perioodide kasumitest), millest maksti välja 20 000. Aruandeaasta kahjumiks tütarettevõtjas kujunes -8 800. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Nõuded ja tehtud ettemaksud (dividendid)	21 250	Kreedid	Investeeringud tütarettevõtjasse	21 250
Deebet	Raha (ja raha ekvivalendid)	17 000	Kreedid	Nõuded ja tehtud ettemaksud	17 000
Deebet	Kasum (kahjum) tütarettevõtjalt	7 480	Kreedid	Investeeringud tütarettevõtjasse	7 480

	OTSENE	KAUDNE
RAHAVOORUANNE	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	0	0
Ärikasumi korrigeerimised:	0	0
Kokku rahavood äritegevustest	0	0
Laekunud dividendid	17 000	17 000
Kokku rahavood investeerimistegevustest	17 000	17 000
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	0
Rahavood kokku	17 000	17 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 100	1 100
Raha ja raha ekvivalentide muutus	17 000	17 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	18 100	18 100

KASUMIARUANNE	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	0
Kasum (kahjum) tütarettevõtjalt	-7 480
Kasum enne maksustamist	-7 480
Aruandeperioodi puhaskasum	-7 480

Ärikasum (EBIT)	0
Investeerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	0
Käibekapitali (va raha) muutus =(4250-0)-(0-0)	4 250
Investeerimistegevuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele =-(4250-0)-(0-0))	-4 250
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	0
sh äritegevuse nõuete muutus	0
sh äritegevuse varude muutus	0
sh äritegevuse kohustiste muutus	0

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	15 000	4 000
Nõuded ja tehtud ettemaksud	0	1 000
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse	0	24 200
Finantsinvesteeringud	10 000	0
AKTIVA KOKKU	25 000	29 200
Aktiivkapital või osakapital nimiväärtuses	25 000	25 000
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	0	4 200
PASSIVA KOKKU	25 000	29 200

Kommentaariid:

- ▶ Näites puuduvad äritegevuse rahavood. Otsesel meetodil tuleks esitada tegelikud laekumised ja väljamaksud olulisemate liikide lõikes (st kasum ja kasumi korrigeerimised ei ole asjakohased).
- ▶ Investeerimistegevuse tulude ja kulude (kasumite ja kahjumite) mõju käsitus/kaudsel meetodil koostatavas rahavooaruandes sõltub, kas kasumitel/kahjumitel oli mõju ärikasumi (EBIT) kujunemisele või mitte. Näites mõju EBIT-le puudub.
- ▶ Kuna dividendinõuded on seotud investeerimistegevustega, siis investeerimistegevuste mõju käibekapitali (v.a. raha) muutusele tuleb elimineerida.
- ▶ Investeerimistegevuse mõju elimineerimata jätmine tähendab nihkeid äritegevuse ja investeerimistegevuse tulemuste vahel ning kaudse meetodi tulemused ei peegelda tegelikke äritegevuste ja investeerimistegevuste rahavoogusid.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha	1 100	18 100
Nõuded ja tehtud ettemaksud	0	4 250
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse	45 900	17 170
AKTIVA KOKKU	47 000	39 520
Aktiivkapital või osakapital nimiväärtuses	13 300	13 300
Eelmist perioodide jaotamata kasum (kahjum)	26 100	33 700
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	7 600	-7 480
PASSIVA KOKKU	47 000	39 520

Kommentaariid:

- ▶ Näites puuduvad äritegevuse rahavood. Otsesel meetodil tuleks esitada tegelikud laekumised ja väljamaksud olulisemate liikide lõikes (st kasum ja kasumi korrigeerimised ei ole asjakohased).
- ▶ Investeerimistegevuse tulude ja kulude (kasumite ja kahjumite) mõju käsitus/kaudsel meetodil koostatavas rahavooaruandes sõltub, kas kasumitel/kahjumitel oli mõju ärikasumi (EBIT) kujunemisele või mitte. Näites mõju EBIT-le puudub.
- ▶ Kuna dividendinõuded on seotud investeerimistegevustega, siis investeerimistegevuste mõju käibekapitali (v.a. raha) muutusele tuleb elimineerida.
- ▶ Investeerimistegevuse mõju elimineerimata jätmine tähendab nihkeid äritegevuse ja investeerimistegevuse tulemuste vahel ning kaudse meetodi tulemused ei peegelda tegelikke äritegevuste ja finantseerimistegevuste rahavoogusid.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

ÄRITEGEVUSTE RAHAVOOD EHK RAHAVOOD PÕHITEGEVUSTE TEHINGUTEST NING MUDEST TEHINGUTEST, MIS EI OLE INVESTEERIMIS- EGA FINANTSEERIMISTEGEVUSED

Rahavooaruanne

Kaudne meetod +/- Rahavoog äritegevusest	Otsene meetod +/- Rahavoog äritegevusest
+/- Rahavoog investeerimistegevusest	
+/- Rahavoog finantseerimistegevusest	
= Rahavoog kokku = Rahajäägi muutus	

Kui raha laekumistest ning väljamaksetest on eristatud:

- ▶ raha ja raha ekvivalentide omavahelised käibed,
- ▶ laekumised ja väljamaksete finantseerimistegevustest ning
- ▶ laekumised ja väljamaksete investeerimistegevustest,

siis alles jäänud - ning tavapäraselt enamuse tehingutest moodustavad - laekumised ja väljamaksete on tekkinud äritegevustest.

Äritegevused on majandusüksuse tegevused, mis genereerivad põhiosa tuludest ja kuludest ning (kõik) muud tegevused, mis ei ole investeerimis- või finantseerimistegevused. Äritegevuste tulemusi tasub otsida eelkõige kasumiaruandest (ärituludest ja/või -kuludest) ning bilansist käibekapitalist (käibevaradest ja lühiajalised kohustistest):

BILANSS (finantsseisundi aruanne; numbrid on illustreerivad)	31.12.2020	31.12.2021
Raha	169 430	162 610
Finantsinvesteeringud	220 471	164 821
Nõuded ja tehtud ettemaksed	252 833	163 570
Varud	389 901	327 431
Bioloogilised varad	394 150	302 237
Käibevara kokku:	1 426 785	1 120 669
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse	87 540	67 339
Finantsinvesteeringud	28 543	29 142
Nõuded ja tehtud ettemaksed	100 000	150 000
Kinnisvarainvesteeringud	1 666 434	1 454 632
Materiaalsed põhivarad	2 434 551	2 656 773
Bioloogilised varad	611 299	621 431
Immateriaalsed põhivarad	69 884	76 777
Põhivara kokku:	4 998 251	5 056 094
AKTIVA KOKKU	6 425 036	6 176 763
Laenukohustised	310 009	400 850
Võlad ja saadud ettemaksed	433 961	456 321
Eraldised	39 756	41 778
Sihtfinantseerimine	0	19 326
Lühiajalised kohustised kokku:	783 726	918 275
Laenukohustised	967 600	566 750
Võlad ja saadud ettemaksed	24 222	0
Eraldised	19 326	0
Sihtfinantseerimine	0	8 567
Pikaajalised kohustised kokku:	1 011 148	575 317
Aktsiakapital või osakapital nimiväärtuses	120 000	120 000
Registreerimata aktsia- või osakapital	0	60 000
Ülekurs	4 108 996	4 108 996
Oma osad või aktsiad (miinus)	-12 000	-12 000
Kohustuslik reservkapital	12 000	12 000
Muud reservid	24 000	24 000
Muu omakapital	325	-432
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	55 589	61 768
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	321 252	308 839
Omakapital kokku:	4 630 162	4 683 171
PASSIVA KOKKU	6 425 036	6 176 763

Kasumiaruandes kajastuv ärikasum (*EBIT*) on äritulude ja ärikulude vahe, milles võivad sisalduda ka investeerimis- ja finantseerimistegevuste tulemused (tulud/kulud ja/või kasumid kahjumid). Äritegevuse ärikasum (*EBITDA*) on investeerimis- ja finantseerimistegevuste tulemuste mõjudest puhastatud *EBIT*.

Käibekapitaliks on käibevarade (lühiajalised nõuded ja tehtud ettemaksed ning kauba- ja tootmisvarud) ja lühiajaliste kohustiste (lühiajalised võlad ja saadud ettemaksed) vahe. Äritegevuse käibekapital on investeerimis- ja finantseerimistegevuse varadest ja kohustistest puhastatud käibekapital. Käibekapital (v.a. raha) puhul on kalkuleerimisel käibevarade hulgast välistatud lisaks raha ja raha ekvivalentid.

Majandusüksuse tüüpilisteks äritegevusteks on:

- ▶ kaupade ja teenuste müük klientidele nii kohese tasumisega kui ka krediiti; arveldused ostjatega, sh (lühiajaliste) nõuete väärtuse (ümber)hindamised;
- ▶ kauba ja tootmisvarude soetamine, kasutamine ja võõrandamine; kauba ja tootmisvarude väärtuse (ümber)hindamised;
- ▶ kaupade ja teenuste soetamine tarnijatelt ja töövõtjatelt nii kohese tasumisega kui ka krediiti; arveldused hankijatega, sh (lühiajaliste) kohustiste väärtuse (ümber)hindamised;
- ▶ tehingud töötajatega;
- ▶ maksuarveldused;
- ▶ kõik muud tegevused, mis ei ole käsitletavad investeerimis- või finantseerimistegevustena.

KASUMIARUANNE (skeem 1; numbrid on illustreerivad)	01.01.2020-31.12.2020	01.01.2021-31.12.2021
Müügitulu	11 485 112	10 618 657
Muud äritulud	6 478	8 954
Põllumajanduliku toodangu varude jääkide muutus	-32 222	53 444
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	23 455	-85 233
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	-24 669	11 666
Kapitaliseeritud väljaminekud oma tarbeks põhivara valmistamisel	-645 668	-545 678
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-5 223 442	-4 556 679
Mitmesugused tegevuskulud	-2 011 997	-1 998 554
Tööjõukulud	-2 395 443	-1 989 654
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-756 334	-845 678
Olulised käibevara allahindlused	-23 453	-55 432
Muud ärikulud	-10 336	-11 934
ÄRIKASUM (EBIT)	391 481	603 879
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	-36 988	-25 098
Kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt	-10 500	-21 345
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	57 456	-75 650
Intressitulud	9 898	8 989
Intressikulud	-102 209	-77 408
Muud finantstulud ja -kulud	67 703	-42 760
Kasum enne maksustamist	376 841	370 607
Tulumaks	-55 589	-61 768
Aruandeperioodi puhaskasum	321 252	308 839

KASUMIARUANNE (skeem 2; numbrid on illustreerivad)	01.01.2020-31.12.2020	01.01.2021-31.12.2021
Müügitulu	11 485 112	10 618 657
Müüdü toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-7 509 052	-6 672 731
Brutokasum	3 976 060	3 945 926
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	23 455	-85 233
Turustuskulud	-1 386 222	-1 251 475
Üldhalduskulud	-2 217 955	-2 002 360
Muud äritulud	6 478	8 954
Muud ärikulud	-10 336	-11 934
ÄRIKASUM (EBIT)	391 481	603 879
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	-36 988	-25 098
Kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt	-10 500	-21 345
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	57 456	-75 650
Intressitulud	9 898	8 989
Intressikulud	-102 209	-77 408
Muud finantstulud ja -kulud	67 703	-42 760
Kasum enne maksustamist	376 841	370 607
Tulumaks	-55 589	-61 768
Aruandeperioodi puhaskasum	321 252	308 839

RAHAVOOARUANNE (KAUDNE MEETOD):	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (EBIT)	391 481	603 879
Ärikasumi korrigeerimised:		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus		
Kasum (kahjum) põhivarade müügist		
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		
Varude muutus		
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		
Makstud intressid		
Makstud ettevõtte tulumaks		
Laekumised sihtfinantseerimisest		
Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)		
Rahavood investeerimistegevusest		
Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood finantseerimistegevusest		
Kokku rahavood finantseerimistegevusest (finantseerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood kokku (netorahavood)		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	169 430	169 430
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)		
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	169 430	162 610

RAHAVOOARUANNE (OTSENE MEETOD):	01.01.2020 -31.12.2020	01.01.2021 -31.12.2021
Rahavood äritegevusest		
Laekumised klientidelt		
Maksed hankijatele		
Maksed töötajatele		
Maksed riigile		
Muud äritegevuse laekumised		
Muud äritegevuse maksed		
Makstud intressid		
Makstud ettevõtte tulumaks		
Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)		
Rahavood investeerimistegevusest		
Kokku rahavood investeerimistegevusest (investeerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood finantseerimistegevusest		
Kokku rahavood finantseerimistegevusest (finantseerimistegevuste netorahavood)		
Rahavood kokku (netorahavood)		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	169 430	169 430
Raha ja raha ekvivalentide muutus (netomuutus)		
Valuutakursside muutuste mõju		
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	169 430	162 610

NÄIDE: Otsese rahavooaruande koostamise allikad

A. Aruandes kajastatavad brutorahavood saadakse raha ja raha ekvivalentide käivete summeerimisel raamatupidamisregistrites ja/või -kontodel. Ettevaatust nõuavad paranduskanded, kui need ei ole tehtud stornona.

PEARAAMAT:					
Deebet	Nõuded ostjate vastu	30 000	Kreedit Müügitulud	30 000	
Deebet	Raha (ja raha ekvivalendid)	20 000	Kreedit	Nõuded ostjate vastu	20 000
Deebet	Võlgnevus hankijatele	14 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	14 000

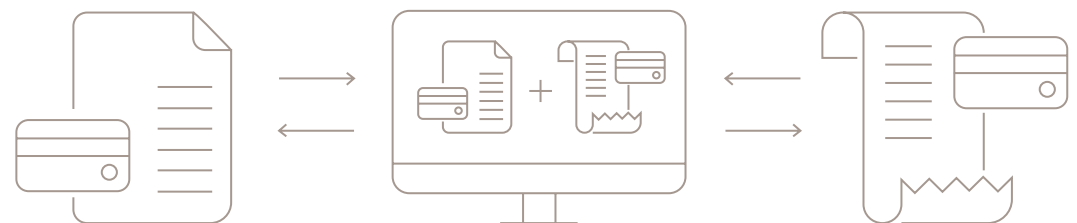
B. Aruandes kajastatavad brutorahavood saadakse raha ja raha ekvivalentide käivete summeerimisel pangatehingute väljavõtetel. Osutub ebapiisavaks juhtudel, kus kogu raha- ja raha ekvivalentide käive ei toimu pangakontode kaudu.

Väljavõtte periood 01.01.2021 - 31.12.2021					
MAJANDUSÜKSUS OÜ ARVELDUSKONTO EUR					
EE****1022023281****					
Vabad vahendid 121 448,96 EUR					
Konto algjääk 73 279,34 EUR					
Konto lõppjääk 46 448,96 EUR					
Väljaminekud 99 670,65 EUR					
Laekumised 72 840,27 EUR					
Arvelduskrediit 75 000,00 EUR					
Kuupäev	Dok.	Maksja/Saaja	Tehing	Deebet	Kreedit
17.02.2021	WGZ60317004	KLIENT 1 OÜ	invoice 20200413		20 000,00
		GB****0022100110****			
27.02.2021	D10325	Hankija 3 AS	Nr. 20003	14 000,00	
		EE****0022107250****			

C. Aruandes kajastatavad brutorahavood tuletatakse otse finantsaruannetest. Kasutatakse pigem vaid lihtsamatel juhtudel.

Laekumised klientidelt = Nõuded ostjate vastu perioodi algul + Aruandeperioodi müük - Nõuded ostjate vastu perioodi lõpul
Maksed hankijatele = - Hankijatele võlgnevus perioodi algul - Aruandeperioodi hanked (kulud) + Hankijatele võlgnevus perioodi lõpul + Varude jääk perioodi algul - Varude jääk perioodi lõpul

RAHAVOOARUANNE	01.01.2021- 31.12.2021
Rahavood äritegevusest	
Laekumised klientidelt	20 000,00
Maksed hankijatele	-14 000,00
Kokku rahavood äritegevusest (äritegevuste netorahavood)	

Äritegevuse (neto)rahavoo peegeldab majandusüksuse võimekust oma äritegevusest positiivset rahavoogu genereerida. Seega on mõistliku hindamisperioodi äritegevuse netorahavoo indikaatoriks kasutatava ärimudeli jätkusuutlikkusele või ümberkuundamise vajadusele.

Rahavooaruande koostamise meetodi määravad kasutatavad äritegevuste laekumiste ning väljamaksete rühmitamisepõhimõtted. Rahavooaruande koostamisel on lubatud kasutada kaht alternatiivset skeemi – rahavooaruande otsesel või rahavooaruande kaudsel meetodil. Skeemid erinevad esmase üldistusastme juures teineteisest vaid põhitegevuse (äritegevuse) laekumiste ning väljamaksete rühmitamisepõhimõtetelt. Otsese meetodi puhul esitatakse äritegevuse rahavood brutona, st olulisemad laekumised ja väljamaksed esitatakse eraldi kirjetel. Kaudse meetodi puhul esitatakse äritegevuse rahavood netona tuletades äritegevuse netorahavood tekkepõhisest tulemusest (nt ärikasumist), st äritegevuste raha laekumised ning väljamaksed ei ole eraldiseisvalt ja võrreldavalt vaadeldavad.

ÄRITEGEVUSED JA OTSESEL MEETODIL RAHAVOOARUANNE

Kaudne meetod	Otsene meetod
+/- Rahavoo äritegevusest	+/- Rahavoo äritegevusest
+/- Rahavoo investeerimistegevusest	
+/- Rahavoo finantseerimistegevusest	
= Rahavoo kokku = Rahajäägi muutus	

Otsese meetodi kasutamisel esitatakse äritegevuse rahavood brutona rühmitatuna olulisemate laekumiste ja väljamaksete lõikes. Tavapäraselt kujunevad eraldiseisvateks kirjeteks (mida võib vastavalt asjakohasusele täiendavalt lahti või kokku rühmitada):

- ▶ laekumised ostjatelt kaupade ja teenuste eest;
- ▶ maksed töötajatele;
- ▶ maksed hankijatele ja tarnijatele kaupade ning teenuste eest;
- ▶ maksude maksed (nt tulumaks, käibemaks, töötajatega seotud maksud jt);
- ▶ muud äritegevuse laekumised;
- ▶ muud äritegevuse maksed jne.

Äritegevuste rahavoogude esitamine brutona võimaldab rahavoogude esitamist ja analüüsimist olulisemate rühmade kaupa ning muudab sedakaudu hõlpsamaks võrdlused planeeritud ja tegelikkude rahavoogude vahel äritegevuste siselt. Võrrelduna kaudse meetodiga, kus rahavoogu esitab vaid koondtulemus (äritegevuse netorahavoo), on otsesel meetodil koostatud rahavooaruande oluliselt informatiivsem.

Otsesel meetodil rahavood on leitavad raha ja raha ekvivalentide (kontode) käivete rühmitamise kaudu. Raha kontode deebetkäibed kajastavad üldreeglina rahajäägi suurenemist ehk laekumisi ning kreditkäibed rahajäägi vähenemisi ehk väljamakseid.

NÄIDE: Kauba- ja tootmisvarude muutus äritegevusest ning äritegevuse rahavood

Eelmise majandusaasta lõpu kauba- ja tootmisvarude jäägiks kujunes 25 000. Aruandeperioodi soetused moodustasid 14 000 ning varusid kasutati ja realiseeriti 18 000. Kauba soetused toimusid makse vastu. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet Kauba- ja tootmisvarud	14 000	Kreedid Raha (ja raha ekvivalendid)	14 000
Deebet Müüdüd kaupade ja teenuste kulud	18 000	Kreedid Kauba- ja tootmisvarud	18 000

KASUMIARUANNE	01.01.2021	31.12.2021
Müüdüd kaupade ja teenuste kulud		-18 000
ÄRIKASUM (EBIT)		-18 000
Aruandeperioodi puhaskasum		-18 000

RAHAVOOARUANNE	OTSENE	KAUDNE
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-18 000
Ärikasumi korrigeerimised:		
Varude muutus		4 000
Maksed hankijatele	-14 000	
Kokku rahavood äritegevusest	-14 000	-14 000
Kokku rahavood investeerimistevõrgust	0	0
Kokku rahavood finantseerimistevõrgust	0	0
Rahavood kokku	-14 000	-14 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	15 000	15 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-14 000	-14 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 000	1 000

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha (ja raha ekvivalendid)	15 000	1 000
Kauba- ja tootmisvarud	25000	21 000
AKTIVA KOKKU	40 000	22 000
Eelmiste perioodide kasumid	35 000	40 000
Aruandeperioodi kasum	5 000	-18 000
PASSIVA KOKKU	40 000	22 000

	Ärikasum (EBIT)	-18 000
Investeeringuste mõju elimineerimine ärikasumile =0	0	
Finantseerimistevõrguste mõju elimineerimine ärikasumile =0	0	
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	-18 000	
Käibekapitali (va raha) muutus =(21000-25000)-(0-0)	-4 000	
Investeeringuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele =0	0	
Finantseerimistevõrguste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele =0	0	
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	-4 000	
sh äritegevuse nõuete muutus =0	0	
sh äritegevuse varude muutus =(21000-25000)	-4 000	
sh äritegevuse kohustiste muutus =0	0	

Kommentaariid:

- ▶ Kaudsel meetodil äritegevuse netorahavoo saamiseks tuleb ärikasumit korrigeerida kauba- ja tootmisvarude muutusega äritegevusest. Kuna varude jääk perioodi lõpuks kahanes, siis korrigeering võrreldes kasumiaruandes kajastatud kuludega on positiivne (kasutati eelmistel perioodidel soetatud varusid).
- ▶ Kuna investeerimis- ja finantseerimistevõrguste tulemused ei ole mõjutanud kauba- ja tootmisvarusid ning ja ärikasumit, siis lisa korrigeeringuid teha ei ole vaja.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuse, investeerimistevõrguste ja finantseerimistevõrguste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

NÄIDE: Kohustiste muutus äritegevusest ja äritegevuse rahavood

Eelmise majandusaasta teenuste ja kaupade ostude eest jääd hankijatele võlgu 15 000. Aruandeperioodi ostud moodustasid 20 000, võlgnevuseks hankijatele jäi perioodi lõpul seisuga 25 000. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet Müüdüd kaupade ja teenuste kulud	20 000	Kreedid Võlad ja saadud ettemaksed	20 000
Deebet Võlad ja saadud ettemaksed	10 000	Kreedid Raha (ja raha ekvivalendid)	10 000

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha (ja raha ekvivalendid)	55 000	45 000
AKTIVA KOKKU	55 000	4 000
Võlad ja saadud ettemaksed	15 000	25 000
Eelmiste perioodide kasumid	40 000	40 000
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	40 000	-20 000
PASSIVA KOKKU	55 000	45 000

Kommentaariid:

- ▶ Kaudsel meetodil äritegevuse netorahavoo saamiseks tuleb ärikasumit korrigeerida äritegevuse kohustiste muutusega. Kuna kohustiste jääk perioodi lõpuks kasvas, siis korrigeering võrreldes kasumiaruandes kajastatud kuludega on positiivne (kõikide kasumiaruandes kajastatud kulude eest ei makstud)
- ▶ Kuna investeerimis- ja finantseerimistevõrguste tulemused ei ole mõjutanud kohustusi ja ärikasumit, siis lisa korrigeeringuid teha ei ole vaja.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuse, investeerimistevõrguste ja finantseerimistevõrguste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

Äritegevuse rahavoogude tuletamisel kehtivad järgnevad aluspõhimõtted:

- ▶ Müügitulud kajastuvad kasumiaruandes ning on sisendkomponendiks (äri) kasumi kujunemisel. Ostjatelt veel laekumata müügisummad kajastuvad reeglina käibevarana (lühiajaliste nõuete) bilansis. Nõudesummade jäägi muutus bilansis (kasv või kahanemine) on sisendkomponendiks perioodi käibekapitali muutuses ning muutus tähendab sisuliselt, et võrreldes kasumiaruandes kajastatud müügituludega olid tegelikud rahalaekumised klientidelt vastava summa võrra väiksemad või suuremad. Äritegevuse netorahavoo tuletamisel tähendab nõudesummade jäägi kasv negatiivse märgiga (äri) kasumi korrigeeringut ja nõudesummade jäägi kahanemine positiivse märgiga (äri) kasumi korrigeeringut.
- ▶ Äritegevuses kasutatud kauba- ja tootmisvarud kajastuvad kasumiaruandes kuludena ning on sisendkomponendiks (äri) kasumi kujunemisel. Veel kasutamata kauba- ja tootmisvarude jääke kajastatakse bilansis. Varude jäägi muutus bilansis (kasv või kahanemine) on sisendkomponendiks perioodi käibekapitali muutuses ja tähendab sisuliselt, et võrreldes kasumiaruandes kajastatud kauba- ja materjalikuludega olid varude soetused perioodil muutuse summa võrra suuremad või väiksemad (nt kasutati ka eelmistel perioodidel soetatud varusid). Äritegevuse netorahavoo tuletamisel tähendab varude jäägi kasv negatiivse märgiga (äri) kasumi korrigeeringut ja varude jäägi kahanemine positiivse märgiga (äri) kasumi korrigeeringut.
- ▶ Äritegevuses vajaminevate tarvikute, teenuste, tööjõu jmt ostud kajastuvad kasumiaruandes kuludena ning on sisendkomponendiks (äri) kasumi kujunemisel. Võlgnevused sellistest ostudest kajastuvad reeglina bilansis lühiajalistes kohustistes. Lühiajaliste kohustiste jäägi muutus bilansis (kasv või kahanemine) on sisendkomponendiks perioodi käibekapitali muutuses ning muutus tähendab sisuliselt, et võrreldes kasumiaruandes kajastatud kuludega olid tegelikud rahamaksed ostude eest muutuse summa võrra väiksemad või suuremad. Kuna kohustiste näol on tegemist maksimisele kuuluvate summadega, siis äritegevuse netorahavoo tuletamisel tähendab kohustiste jäägi kasv positiivse märgiga (äri) kasumi korrigeeringut ja kohustiste jäägi kahanemine negatiivse märgiga (äri) kasumi korrigeeringut.

Kui nõudesummade, varude või kohustiste jääke on perioodil jooksul ümberhinnatud või omavahel tasaarveldatud, siis sellised muudatused mõjutavad ühtlasi käibekapitali muutust ning lisakorrigeeringud ei ole vajalikud.

KASUMIARUANNE	01.01.2021	31.12.2021
Müüdüd kaupade ja teenuste kulud		-20 000
ÄRIKASUM (EBIT)		-20 000
Aruandeperioodi puhaskasum		-20 000

	Ärikasum (EBIT)	-20 000
Investeeringuste mõju elimineerimine ärikasumile =0	0	
Finantseerimistevõrguste mõju elimineerimine ärikasumile =0	0	
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	-20 000	
Käibekapitali (va raha) muutus =(0-0)-(25000-15000)	-10 000	
Investeeringuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele =0	0	
Finantseerimistevõrguste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele =0	0	
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	-10 000	
sh äritegevuse nõuete muutus =0	0	
sh äritegevuse varude muutus =0	0	
sh äritegevuse kohustiste muutus =-(25000-15000)	-10 000	

RAHAVOOARUANNE	OTSENE	KAUDNE
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-20 000
Ärikasumi korrigeerimised:		
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus		10 000
Maksed hankijatele	-10 000	
Kokku rahavood äritegevusest	-10 000	-10 000
Kokku rahavood investeerimistevõrgust	0	0
Kokku rahavood finantseerimistevõrgust	0	0
Rahavood kokku	-10 000	-10 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	55 000	55 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-10 000	-10 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	45 000	45 000

NÄIDE: Käibekapitali (va raha) muutus äritegevusest ning äritegevuse rahavood

Eelmise majandusaasta teenuste müük oli 50 000, ostjad jäid võlgu 15 000. Aruandeperioodi müük moodustas 30 000, ostjate võlgnevuseks perioodi lõpul jäi 25 000. Eelmise majandusaasta lõpu kauba- ja tootmisvarude jäägiks kujunes 25 000. Aruandeperioodi soetused moodustasid 14 000 ning varusid kasutati ja realiseeriti 18 000. Kauba soetused toimusid makse vastu. Eelmise majandusaasta teenuste ja kaupade ostude eest jädi hankijatele võlgu 15 000. Aruandeperioodi ostud moodustasid 20 000, võlgnevuseks hankijatele jäi perioodi lõpul seisuga 25 000. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Nõuded ostjate vastu	30 000	Kreedit	Müügitulud	30 000
Deebet	Raha (ja raha ekvivalendid)	20 000	Kreedit	Nõuded ostjate vastu	20 000
Deebet	Kauba- ja tootmisvarud	14 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	14 000
Deebet	Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	18 000	Kreedit	Kauba- ja tootmisvarud	18 000
Deebet	Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	20 000	Kreedit	Võlad ja saadud ettemaksud	20 000
Deebet	Võlad ja saadud ettemaksud	10 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	10 000

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha (ja raha ekvivalendid)	45 000	41 000
Nõuded ja tehtud ettemaksud	15 000	25 000
Kauba- ja tootmisvarud	25 000	21 000
AKTIVA KOKKU	85 000	87 000
Võlad ja saadud ettemaksud	15 000	25 000
Eelmiste perioodide kasumid	23 000	70 000
Aruandeperioodi kasum	47 000	-8 000
PASSIVA KOKKU	85 000	87 000

Kommentaariid:

- ▶ Kaudsel meetodil äritegevuse netorahavoo saamiseks tuleb ärikasumit korrigeerida äritegevuse nõuete muutusega. Kuna nõuete jääk perioodi lõpuks kasvas, siis korrigeering võrreldes kasumiaruandes kajastatud tuludega on negatiivne (võrreldav osa müükidest aruandeperioodil ei laekunud).
- ▶ Kaudsel meetodil äritegevuse netorahavoo saamiseks tuleb ärikasumit korrigeerida kauba- ja tootmisvarude muutusega äritegevusest. Kuna varude jääk perioodi lõpuks kahanas, siis korrigeering võrreldes kasumiaruandes kajastatud kuludega on positiivne (kasutati eelmistel perioodidel soetatud varusid).
- ▶ Kaudsel meetodil äritegevuse netorahavoo saamiseks tuleb ärikasumit korrigeerida äritegevuse kohustiste muutusega. Kuna kohustiste jääk perioodi lõpuks kasvas, siis korrigeering võrreldes kasumiaruandes kajastatud kuludega on positiivne (kõikide kasumiaruandes kajastatud kulude eest ei makstud).
- ▶ Kuna investeerimis- ja finantseerimistegevuste tulemused ei ole mõjutanud äritegevuse käibekapitali ja ärikasumit, siis lisa korrigeeringuid teha ei ole vaja.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

NÄIDE: Äritegevuse nõuete väärtuse korrigeerimine (üles- ja allahindlused) ja rahavood.

Eelmise majandusaasta teenuste müük oli 50 000, ostjad jäid võlgu 15 000. Aruandeperioodi müük moodustas 30 000, ostjate võlgnevuseks perioodi lõpul jäi 25 000. Majandusaasta lõpul hinnati ebatähtselt laekuvateks nõudeid 8 000 ulatuses ning saadi välisvaluutas nõuete ümberarvestamisest kursikasumeid 500. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Nõuded ostjate vastu	30 000	Kreedit	Müügitulud	30 000
Deebet	Raha (ja raha ekvivalendid)	20 000	Kreedit	Nõuded ostjate vastu	20 000
Deebet	Ebatähtselt laekuvate nõuete kulud	8 000	Kreedit	Ebatähtselt laekuvad nõudesummad	8 000
Deebet	Nõuded ostjate vastu	500	Kreedit	Muud äritulud (nõuete kursikasumid)	500

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha (ja raha ekvivalendid)	35 000	55 000
Nõuded ja tehtud ettemaksud	15 000	25 500
Ebatähtselt laekuvad nõudesummad	0	-8 000
AKTIVA KOKKU	50 000	72 500
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)		50 000
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	50 000	22 500
PASSIVA KOKKU	50 000	72 500

KASUMIARUANNE	01.01.2021	-31.12.2021
Müügitulud	30 000	
Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	-38 000	
ÄRIKASUM (EBIT)	-8 000	
Aruandeperioodi puhaskasum	-8 000	
Ärikasum (EBIT)	-8 000	
Investeerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0	
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0	
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	-8 000	
Käibekapitali (va raha) muutus = (46000-40000)-(25000-15000)	-4 000	
Investeerimistegevuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0	
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0	
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	-4 000	
sh äritegevuse nõuete muutus = (25000-15000)	10 000	
sh äritegevuse varude muutus = (21000-25000)	-4 000	
sh äritegevuse kohustiste muutus = -(25000-15000)	-10 000	

RAHAVOOARUANNE	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-8 000
Ärikasumi korrigeerimised:		
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-10 000
Varude muutus		4 000
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus		10 000
Laekumised klientidelt	20 000	
Maksud hankijatele	-24 000	
Kokku rahavood äritegevustest	-4 000	-4 000
Kokku rahavood investeerimistegevustest	0	0
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	0
Rahavood kokku	-4 000	-4 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	45 000	45 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-4 000	-4 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	41 000	41 000

RAHAVOOARUANNE	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		22 500
Ärikasumi korrigeerimised:		
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-2 500
Laekumised klientidelt	20 000	
Kokku rahavood äritegevustest	20 000	20 000
Kokku rahavood investeerimistegevustest	0	0
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	0
Rahavood kokku	20 000	20 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	35 000	35 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	20 000	20 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	55 000	55 000

Kommentaariid:

- ▶ Kaudsel meetodil äritegevuse netorahavoo saamiseks tuleb ärikasumit korrigeerida äritegevuse nõuete muutusega. Kuna nõuete jääk perioodi lõpuks kasvas, siis korrigeering võrreldes kasumiaruandes kajastatud tuludega on negatiivne (võrreldav osa müükidest aruandeperioodil ei laekunud).
- ▶ Kuna investeerimis- ja finantseerimistegevuste tulemused ei ole mõjutanud nõudeid ja ärikasumit, siis lisa korrigeeringuid teha ei ole vaja.
- ▶ Sarnaselt käituvad kaudsel meetodil rahavoaruandes ka kauba- ja tootmisvarude ning äritegevuse kohustiste väärtuse korrigeerimised.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeerimistegevuste ja finantseerimistegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

NÄIDE: Kui äritegevuse nõuete väärtuse muutus kasumiaruandes ei mõjutanud ärikasumit.

Eelmise majandusaasta teenuste müük oli 50 000, ostjad jäid võlgu 15 000. Aruandeperioodi müük moodustas 30 000, ostjate võlgnevuseks perioodi lõpul jäi 25 000. Majandusaasta lõpul hinnati ebatõenäoliselt laekuvateks nõudeid 8000 ulatuses ning saadi välisvaluutas nõuete ümberarvestamisest kursikahjumeid 850, mis kajastati finantskuludena. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

PEARAAMAT:

Deebet	Nõuded ostjate vastu	30 000	Kreedid	Müügitulud	30 000
Deebet	Raha (ja raha ekvivalendid)	20 000	Kreedid	Nõuded ostjate vastu	20 000
Deebet	Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulud	8 000	Kreedid	Ebatõenäoliselt laekuvad nõudesummad	8 000
Deebet	Finantskulud	850	Kreedid	Nõuded ostjate vastu	850

BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha (ja raha ekvivalendid)	35 000	55 000
Nõuded ja tehtud ettemaksed	15 000	24 150
Ebatõenäoliselt laekuvad nõudesummad	0	-8 000
AKTIVA KOKKU	50 000	71 150
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	50 000	50 000
Aruandeperioodi kasum (kahjum)	50 000	21 150
PASSIVA KOKKU	50 000	71 150

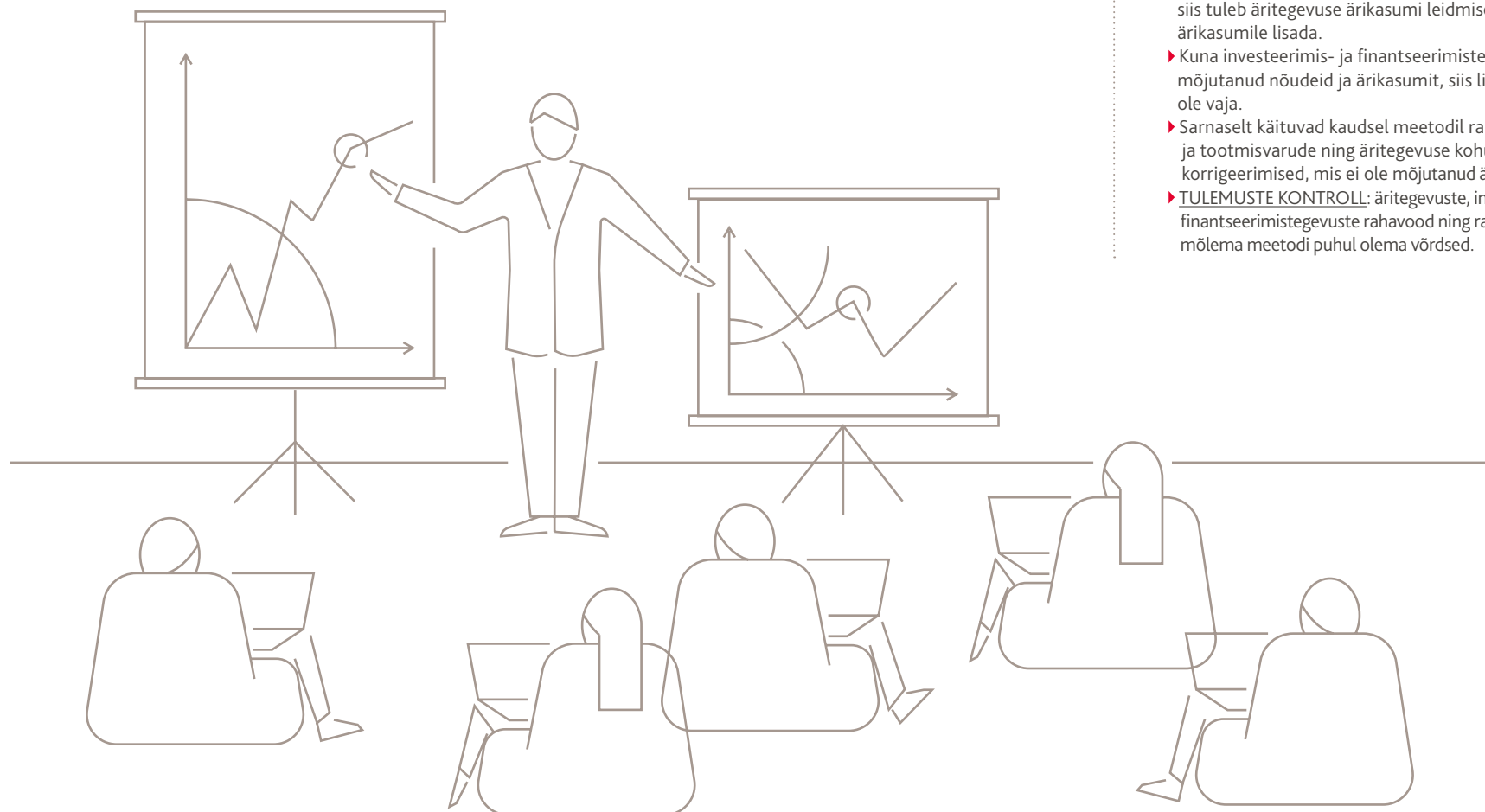
KASUMIARUANNE	01.01.2021	-31.12.2021
Müügitulud	30 000	
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulud	-8 000	
ÄRIKASUM (EBIT)	22 000	
Finantskulud (nõuete kursikahjumid)	-850	
Aruandeperioodi puhaskasum	21 150	

Ärikasum (EBIT)	22 000
Äritegevusega seotud finantstulud = 0	0
Äritegevusega seotud finantskulud = -850	-850
Investeeringustegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Finantseeringustegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	21 150
Käibekapitali (va raha) muutus = (24150 - 8000 - 15000) - (0 - 0)	1 150
Investeeringustegevuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0
Finantseeringustegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	1 150
sh äritegevuse nõuete muutus = (24150 - 8000 - 15000)	1 150
sh äritegevuse varude muutus = 0	0
sh äritegevuse kohustiste muutus = 0	0

RAHAVOORUANNE	OTSENE 01.01.2021- 31.12.2021	KAUDNE 01.01.2021- 31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		22 000
Ärikasumi korrigeerimised:		
Äritegevusega seotud finantskulud		-850
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-1 150
Laekumised klientidelt	20 000	
Kokku rahavood äritegevustest	20 000	20 000
Kokku rahavood investeeringustegevustest	0	0
Kokku rahavood finantseeringustegevustest	0	0
Rahavood kokku	20 000	20 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	35 000	35 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	20 000	20 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	55 000	55 000

Kommentaariid:

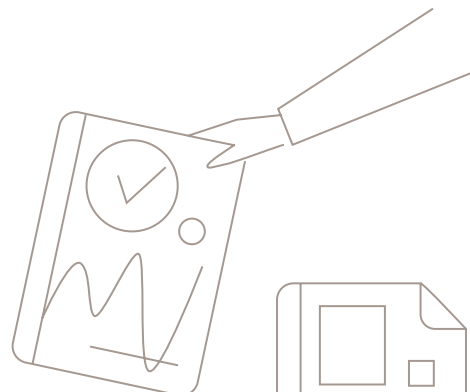
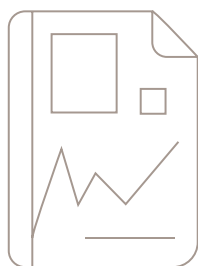
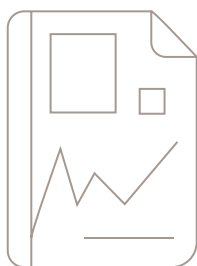
- ▶ Kaudsel meetodil äritegevuse netorahavoo saamiseks tuleb ärikasumit korrigeerida äritegevuse nõuete muutusega. Kuna nõuete jääk perioodi lõpuks kasvas, siis korrigeering võrreldes kasumiaruandes kajastatud tuludega on negatiivne (võrreldav osa müükidest aruandeperioodil ei laekunud).
- ▶ Kui osa nõuete väärtuse muutusest on kajastatud kasumiaruandes finantstuludes ja/või -kuludes (ja ei ole mõjutanud ärikasumit), siis tuleb äritegevuse ärikasumi leidmiseks need tulud ja/või kulud ärikasumile lisada.
- ▶ Kuna investeeringis- ja finantseeringustegevuste tulemused ei ole mõjutanud nõudeid ja ärikasumit, siis lisa korrigeeringuid teha ei ole vaja.
- ▶ Sarnaselt käituvad kaudsel meetodil rahavooaruandes ka kauba- ja tootmisvarude ning äritegevuse kohustiste väärtuse korrigeerimised, mis ei ole mõjutanud ärikasumit.
- ▶ **TULEMUSTE KONTROLL:** äritegevuste, investeeringustegevuste ja finantseeringustegevuste rahavood ning rahavood kokku peavad mõlema meetodi puhul olema võrdsed.

ERIJUHTUMID

Erijuhtumid	Miks erijuhtum?	Näited ja selgitused
	Reeglina esitatakse rahavood brutona ehk tehingutest tekkinud laekumised ja väljamaksed eraldi kirjetele koondatuna, kuna see annab parema ülevaate majandusüksust läbivatest rahavoogudest. Erandiks on juhtumid, kus laekumiste ja väljamaksete eraldi esitamine ei anna olulist lisainformatsiooni (vähendab ülevaatlikkust).	<p>Näide: laekumised põhivarade müügist on oluliselt (kordades) suuremad kui väljamaksed põhivarade soetamisel ning soetused moodustavad ka muude rahavooaruande kirjetega võrreldes ebaolulise summa. Tavapäraselt tuleks rahavooaruandes brutona kajastades avada 2 kirjet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Laekumised põhivarade müügist; ▶ Maksed põhivarade soetamisel. <p>Kuid rahavooaruande ülevaatlikkuse parandamiseks tasub kaaluda vaid ühel kirjel (netorahavoo) esitamist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Rahavood põhivarade müügil ja soetamisel
Rahavoogude esitamine bruto asemel netona ehk juhtumid, kus rahavooaruandes laekumiste või maksete esitamiseks täiendavate kirjete avamine ei ole mõistlik	Erandiks on juhtumid, kus laekumised ja väljamaksed esitavad pigem majandusüksuse klientide või koostööpartnerite tegevusi, mitte niivõrd majandusüksuse enda tehinguid.	<p>Näide: majandusüksus vahendab klientide makseid ja laekumisi (nt finantsasutuste kliendikontod, väärtpaberite tehingute vahendajad jt), kusjuures tehingutega kaasnevad riskid jäävad valdavas osas klientide ja/või nende sidusrühmade kanda. Juhtudel, kus klientide või sidusrühmade poolt omavaheliste kohustuste täitmata jätmisel ei ole majandusüksusel võimalik ennast tehingutest taandada, ei ole rahavoogude esitamine netona ilmselt põhjendatud.</p>
	Erandiks on juhtumid, kus laekumiste ja väljamaksete hulk on suur, käive kiire ja maksetähtajad lühikesed.	<p>Näide: majandusüksusele antud arvelduskrediidiga seotud kontol toimub igapäevaselt märkimisväärne hulk laekumisi ja väljamakseid, kusjuures konto jääk muutub pidevalt positiivsest negatiivseks ja vastupidi.</p> <p>Rahavooaruandes tuleks brutona kajastades avada 2 kirjet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Arvelduskrediidi lisandumised; ▶ Arvelduskrediidi tagastamised. <p>Laekumiste ja väljamaksete selline igapäevane koondamine pikemal perioodi vältel võiks aga oluliselt moonutada hinnanguid majandusüksuse finantseerimistegevuste mahtudest ning rahavooaruande ülevaatlikkuse parandamiseks tasub kaaluda vaid ühel kirjel (netorahavoo) esitamist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Rahavood arvelduskrediidi kasutamisest.
	Tavapäraselt muutub raha ja raha ekvivalentide jääk positiivsetest või negatiivsetest rahavoogudest (laekumistest või väljamaksetest). Muutuva kursiga välisvaluutas raha ekvivalentide hulk aruandlusvaluutas võib muutuda ka vaid raha ekvivalentide (valuuta)kursi muutumisest ilma, et oleks toimunud rahavoogu.	<p>Näide: majandusüksus koostab finantsaruandeid eurodes. Majandusaasta algul ja lõpul on tal raha ekvivalente 11 dollari eest. Majandusaastal ei ole toimunud dollarites laekumisi ega makseid. Dollari kurss majandusaasta jooksul on aga muutunud:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Raha ja raha ekvivalendid perioodi algul 10,5 eurot; ▶ Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpul 9,9 eurot; <p>Raha ja raha ekvivalentide jäägi muutus, mis ei ole rahavoog on seega -0,6 eurot.</p>
Välisvaluutas rahavood ehk kui tekib raha ja raha ekvivalentide jäägi muutus, mis ei ole tingitud laekumistest või väljamaksetest	Konsolideeritud finantsaruannetes peaksid välismaiste tütar-ettevõtete poolt tehtud tehingud kajastuma esitusvaluutas tehingupäeva päevakursiga. Praktilistel kaalutlustel kasutatakse välismaiste tütar-ettevõtjate finantsaruannete näitajate esitusvaluutasse ümberarvestamisel seisundiaruannete (nt bilansid) puhul aruandepäeva päevakursse ning perioodiaruannete (nt kasumiaruanded ja rahavooaruanded) puhul aruandeperioodi kaalutud keskmiseid kursside. Tehingute päevakurside, aruandepäeva kursside ning aruandeperioodi keskmiste kursside vahel tekivad erinevused, mis mõjutavad rahavoogusid ja raha ekvivalentide jääke.	<p>Näide: Välismaine tütar-ettevõtja on koostanud finantsaruanded dollarites, kus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Raha ja raha ekvivalendid perioodi algul 11 dollarit; ▶ Perioodi raha laekumised 11 dollarit (sh äri-, investeerimis- ja finantseerimistegevustest); ▶ Perioodi raha väljamaksed 11 dollarit (sh äri-, investeerimis- ja finantseerimistegevustest); ▶ Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpul 11 dollarit; <p>Kasutades aruandepäeva päevakursse (vt eelmine näide) alg- ja lõppjääkide suhtes ning aruandeperioodi keskmist kurssi (1 euro = 1,1 dollarit) perioodi käivete puhul, saame eurodes tulemuse, kus $10,5 + 10 - 10 = 9,9$, mis ei ole matemaatiliselt korrektne. Raha ja raha ekvivalentide jäägi muutus, mis ei ole rahavoog on seega -0,6 eurot.</p>
Tulumaks ehk kui praktilistel kaalutlustel ei ole mõistlik eristada tulumaksu laekumisi ja väljamakseid äri-, investeerimis- ja finantseerimistegevustest	Majandusüksuse kasumiaruandes on tavapäraselt kajastatud kõigi kolme tegevuse (äri-, investeerimis- ja finantseerimistegevuste) tulemused ning tulumaks kalkuleeritakse sellisest koondtulemusest. Sedakaudu võib olla küllaltki keerukas eristada, milline tulumaksuosa on seotud äritegevustega, milline investeerimistegevustega ning milline finantseerimistegevustega.	<p>Näide: Kui tulumaks on loetud äritegevuse osaks, siis kaudsel meetodil ärikasumist äritegevuse netorahavoogu tuletades:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Tuleb ärikasumist täiendavalt lahutada kasumiaruandes kajastatud tekkepõhine tulumaksukulu või aruandeperioodi tegelikud tasutud tulumaksu makse(d). ▶ Kui ärikasumist on lahutatud tekkepõhine tulumaksukulu, siis käibekapitali muutustest ei elimineerita tulumaksunõudeid ja/või -kohustisi. Kui ärikasumist on lahutatud tegelikud tulumaksu makseid, siis tuleb käibekapitali muutustest elimineerida tulumaksunõuded ja/või -kohustised.

Erijuhtumid	Miks erijuhtum?	Näited ja selgitused
<p>Intressid ja dividendid ehk kui praktilistel kaalutlustel ei ole mõistlik hakata eristama laekumisi ja väljamakseid äri-, investeerimis- ja finantseerimis-tegevustest või intressid ja dividendid on pigem äritegevusega kaasnev</p>	<p>Intressid ja dividendid seostuvad tavapäraselt investeerimis-tegevustega (kui vaadata investori poolelt) või finantseerimis-tegevustega (kui vaadata investeringuobjekti poolelt). Siiski eksisteerib ka intresse ja dividende, mida ei ole võimalik seostada investeerimis- või finantseerimistegevustega nagu näiteks raha ja raha ekvivalentidega kaasnevad jaotised (sh saadud intressid nõudmiseni deposiitide jäägilt jmt) või äritegevuse nõuete ja kohustistega seotud (nt sisest intressimäär ja/või maksetega hilinemist peegeldavad) kasumi või kahjumi perioodiseerimised.</p>	<p>Näide: Pank arvestas ja tasus majandusüksuse arveldusarve (nõudmiseni deposiit) jäägilt intressi 10 eurot. Nõudmiseni deposiidil olevat rahajääki käsitletakse rahavoouaruande mõistes raha ja raha ekvivalentide komponendina. Kuna nõudmiseni deposiit on loodud pigem igapäevaste arvelduste otstarbel, mitte intressitulu saamise eesmärgil, siis saadud intressid on pigem majandusüksuse äritegevusega kaasnevad muud tulud, kui tulud investeerimistegevustest.</p> <p>Kui intressi- ja/või dividenditulud on loetud äritegevuse osaks, siis kaudsel meetodil ärikasumist äritegevuse neto-rahavoogu tuletades:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Tuleb ärikasumile täiendavalt liita kasumiaruandes finantstuludes kajastatud intressi- ja dividenditulud või aruande perioodi tegelikud intressi ja dividendilaekumised. ▶ Kui ärikasumile on liidetud tekkepõhised intressi- ja/või dividenditulud, siis käibekapitali muutustest ei elimineerita intressi- ja/või dividendinõudeid. Kui ärikasumile on liidetud tegelikud intressi- ja dividendilaekumised, siis tuleb käibekapitali muutustest elimineerida intressi- ja/või dividendinõuded.
<p>Investeeringud tütarettevõtetesse, sidusettevõtetesse ja ühisettevõtetesse ning arvestus- ja aruandlus-põhimõtete valik</p>	<p>Sõltuvalt investeeringu teinud majandusüksuse poolt valitud arvestus- ja aruandlusmeetodist:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ soetusmaksumuse meetod; ▶ õiglase väärtuse meetod; ▶ kapitaliosaluse meetod; ▶ rida-realt konsolideerimise meetod, mõjutavad investeerimisobjektiga seotud rahavood investori finantsaruandeid erinevalt. 	<p>Näide: Pank arvestas ja tasus kliendi arveldusarve (nõudmiseni deposiit) jäägilt intressi 10 eurot. Klientide nõudmiseni deposiitidest tekkiv kohustus on panga tavapärase äritegevuse osa ehkki on tegemist intressi kandvate kohustistega, mitte finantseerimistegevus laenukaasamise mõttes. Kuna klientide nõudmiseni deposiitidest tekkinud kohustiste näol on tegemist panga tavapärase äritegevuse tulemusega, siis tasutud intressid on pigem panga äritegevusega kaasnevad muud kulud, kui kulud finantseerimistegevustest.</p> <p>Kui intressi ja/või dividendikulud on loetud äritegevuse osaks, siis kaudsel meetodil ärikasumist äritegevuse neto-rahavoogu tuletades:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Tuleb ärikasumist täiendavalt lahutada kasumiaruandes finantskuludes kajastatud intressi- ja/või dividendikulud või aruandeperioodi tegelikud tasutud intressid ja/või dividendid. ▶ Kui ärikasumist on lahutatud tekkepõhised intressi- ja/või dividendikulud, siis käibekapitali muutustest ei elimineerita intressi- ja/või dividendikohustisi. Kui ärikasumist on lahutatud tegelikud intressi- ja/või dividendimaksud, siis tuleb käibekapitali muutustest elimineerida intressi- ja/või dividendikohustised. <p>Näide: Kui soetusmaksumuse ja õiglase väärtuse meetodite puhul kajastatakse saadud dividendid finantstuludena läbi kasumiaruande, siis kapitaliosaluse meetodi kasutamisel kajastatakse saadud dividendid investeeringu väärtuse vähen-dusena ning sellist väärtuse vähenemist ei kajastata kasumiaruandes. Rida-realt meetodi kasutamisel elimineeritakse emaettevõtte ja tütarettevõtte vahelised tehingud (sealhulgas näiteks ka dividendimaksud ja -laekumised) täielikult, ning need ei mõjuta konsolideeritud bilansi ja kasumiaruande kirjeid.</p> <p>Näide: Konsolideeritud finantsaruannete koostamisel ei saa rahavoouaruannet koostada ema- ja tütarettevõtjate rahavoouaruannete kirjeid lihtsalt liites. Lisaks bilansis ja kasumiaruandes tehtavatele, on vajalikud ka omavahelistest tehingutest tingitud korrigeeringud ja elimineerimised rahavoouaruandes.</p>

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOARUANNE NING EMA- JA TÛTARETTEVÕTJA RAHAVOOARUANNETE ÜHENDAMINE

Konsolideeritud rahavoouuande koostamise põhimõtted ja tehnikad ei erine oluliselt teiste konsolideeritud finantsaruannete - nn põhjaruannete – kokku panemisel rakendatavatest. Kui just konsolideeritud aruandlus ei ole üles ehitatud tuginedes otsepäringutele andmebaasidest, siis ema- ja tütarettevõtte rahavoouuandeid kokku liites/konsolideerides tuleb teha vajalikud omavaheliste tehingute (nn siseste tehingute) elimineerimised ja muud täpsustused.

Kuigi kaudsel meetodil rahavoogusid äritegevusest ei esitata olulisemate laekumiste ja väljamaksete lõikes, tuleb konsolideeritavate ettevõtete omavaheliste tehingute elimineerimise mõju äritegevuse nõuete, varude ja kohustiste muutustele konsolideeritud numbrite esitamisel arvesse võtta.

Lisaks omavaheliste tehingute mõju elimineerimisele, tasub analüüsida ka hinnangute muutmise vajadust ema- ja tütarettevõtete äri-, investeerimis- ja finantseerimistegevuste struktureerimisel. Näiteks võib tütarettevõtte aruandes esitatud investeerimis- või finantseerimistegevus olla emaettevõtte jaoks (muu) äritegevus. Vastavalt tuleb tegevus siis ka emaettevõtte arvestus- ja aruandluspõhimõtetest lähtuvalt esitada konsolideeritud rahavoouuandes (ning bilansis ja kasumiaruandes).

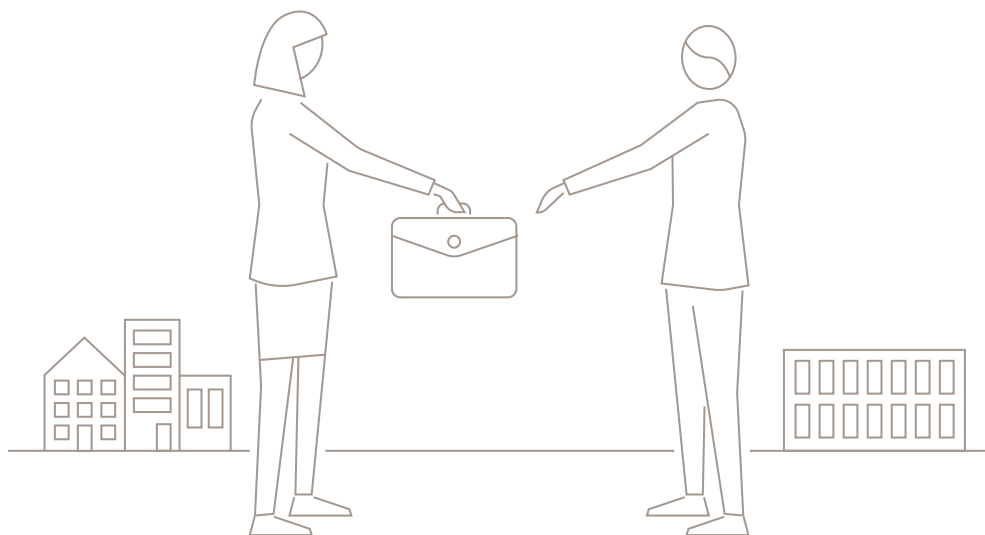
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOARUANNE TÛTARETTEVÕTJA OMANDAMISEL

Ema- ja tütarettevõtte finantsaruannetest konsolideeritud aruandeid koostades kehtib reegel, et tütarettevõtte tegevused/tehingud konsolideeritakse emaettevõtja tegevuste/tehingutega alates tütarettevõtte omandamisest ehk kontrolli tekkimisest tütarettevõtte üle. Ema- ja tütarettevõtte koostavad tavapäraselt finantsaruandeid eraldi-seisvalt (nn konsolideerimata aruanded) ning sedakaudu peab emaettevõtte konsolideeritud aruannete kokku panemisel oma aruandeperioodi finantsnäitajatele lisama tütarettevõtte näitajad alates omandamise hetkest. Juhul kui tütarettevõtte omandamine ei toimu emaettevõtte majandusaasta alguses (järgnevatel näidetes 01.01) või lõpus (järgnevatel näidetes 31.12), siis tähendab konsolideeritud finantsaruannete koostamine lisategevus-tena omandamishetke (vahe)bilansi koostamist tütarettevõtte kohta ning tütarettevõtte perioodiaruannete – kasumiaruande, rahavoouuande ja omakapitali(muutumise)aruande - finantsnäitajate jagamist kahte ossa:

- ▶ tehingud omandamiseelsel mittekonsolideeritaval perioodil ja
- ▶ tehingud omandamisjärgsel konsolideeritaval perioodil.

Seejuures on konsolideeritud rahavoouuande koostamisel olulisteks lähenemisviiside erinevusteks võrreldes konsolideerimata aruannetega:

- ▶ Tütarettevõtte omandamisel tasutud rahasummat vähendatakse tütarettevõtte omandamishetke bilansis kajastuvate raha ja raha ekvivalentide võrra, sest rahajääk muutub omandamisel tasutud ja saadud rahasummade vahe võrra. Kui omandatud tütarettevõtte rahajääk on suurem kui omandamisel tasutud rahasumma, siis omandamise rahavoog kokku muutub positiivseks.
- ▶ Kaudsel meetodil rahavoouuannet koostades tuleb äritegevuse käibekapitali (va raha) muutuse kalkuleerimisel kasutada tütarettevõtte käibekapitali muutust alates omandamishetkest (mitte tütarettevõtte majandusaasta algusest).

NÄIDE: Ema- ja tütarettevõtja rahavoogude ühendamine

Emaettevõtja ostis ning tütarettevõtja müüs teenuseid 100 000 eest, majandusaasta lõpuks jäi teenuste eest tasumata 25 000. Lisaks andis emaettevõtja tütarettevõtjale laenu 250 000 ning tütarettevõtja tasus intresse 15 000. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

	EMA	TÛTAR	ELIMINEE- RIMISED	KONSOLIDEERITUD
RAHAVOOARUANNE (kaudne meetod)	01.01.2021- 31.12.2021	01.01.2021- 31.12.2021		01.01.2021- 31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	-100 000	100 000	0	0
Ärikasumi korrigeerimised:				
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	0	-25 000	25 000	0
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	25 000	0	-25 000	0
Kokku rahavood äritegevustest	-75 000	75 000	0	0
Antud laenud	-250 000	0	250 000	0
Laekunud intressid	15 000	0	-15 000	0
Kokku rahavood investeerimistegevustest	-235 000	0	235 000	0
Saadud laenud	0	250 000	-250 000	0
Makstud intressid	0	-15 000	15 000	0
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	235 000	-235 000	0
Rahavood kokku	-310 000	310 000	0	0
Raha ja raha ekvivalentid perioodi alguses	...	...	...	...
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-310 000	310 000	0	0
Raha ja raha ekvivalentid perioodi lõpus	...	...	...	...

	EMA	TÛTAR	ELIMINEE- RIMISED	KONSOLIDEERITUD
RAHAVOOARUANNE (otsene meetod)	01.01.2021- 31.12.2021	01.01.2021- 31.12.2021		01.01.2021- 31.12.2021
Laekumised klientidelt	0	75 000	-75 000	0
Maksed hankijatele	-75 000	0	75 000	0
Kokku rahavood äritegevustest	-75 000	75 000	0	0
Antud laenud	-250 000	0	250 000	0
Laekunud intressid	15 000	0	-15 000	0
Kokku rahavood investeerimistegevustest	-235 000	0	235 000	0
Saadud laenud	0	250 000	-250 000	0
Makstud intressid	0	-15 000	15 000	0
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	235 000	-235 000	0
Rahavood kokku	-310 000	310 000	0	0
Raha ja raha ekvivalentid perioodi alguses	...	...	...	...
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-310 000	310 000	0	0
Raha ja raha ekvivalentid perioodi lõpus	...	...	...	...

Kommentaariid:

- ▶ Näites kujunevad konsolideeritud aruandes 0-d, kuna tegemist on vaid konsolideeritavate üksuste vaheliste tehingutega, mis konsolideerimisel elimineeritakse täielikult.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOARUANNE TÛTARETTEVÕTJA VÕÕRANDAMISEL

Ema- ja tütarettevõtte finantsaruannetest konsolideeritud aruandeid koostades kehtib reegel, et tütarettevõtte tegevused/tehingud konsolideeritakse emaettevõtja tegevuste/tehingutega kuni tütarettevõtte võõrandamiseni ehk kontrolli kadumiseni tütarettevõtte üle. Ema- ja tütarettevõtte koostavad tavapäraselt finantsaruandeid eraldiseisvalt (nn konsolideerimata aruanded) ning sedakaudu peab emaettevõtte konsolideeritud aruannete kokku panemisel oma aruandeperioodi finantsnäitajatele lisama tütarettevõtte näitajad kuni võõrandamise hetkeni.

Juhul kui tütarettevõtte võõrandamine ei toimu emaettevõtte majandusaasta alguses (järgnevatel näidetes 01.01) või lõpus (järgnevatel näidetes 31.12), siis tähendab konsolideeritud finantsaruannete koostamine lisategevustena võõrandamishetke (vahe)bilansi koostamist tütarettevõtte kohta ning tütarettevõtte perioodiaruannete – kasumiaruande, rahavooaruande ja omakapitali(muutumise)aruande – finantsnäitajate jagamist kahte ossa:

- ▶ tehingud võõrandamiseelsetel konsolideeritaval perioodil ja
- ▶ tehingud võõrandamisjärgsel mittekonsolideeritaval perioodil.

Seejuures on konsolideeritud rahavooaruande koostamisel olulisteks lähenemisviiside erinevusteks võrreldes konsolideerimata aruannetega:

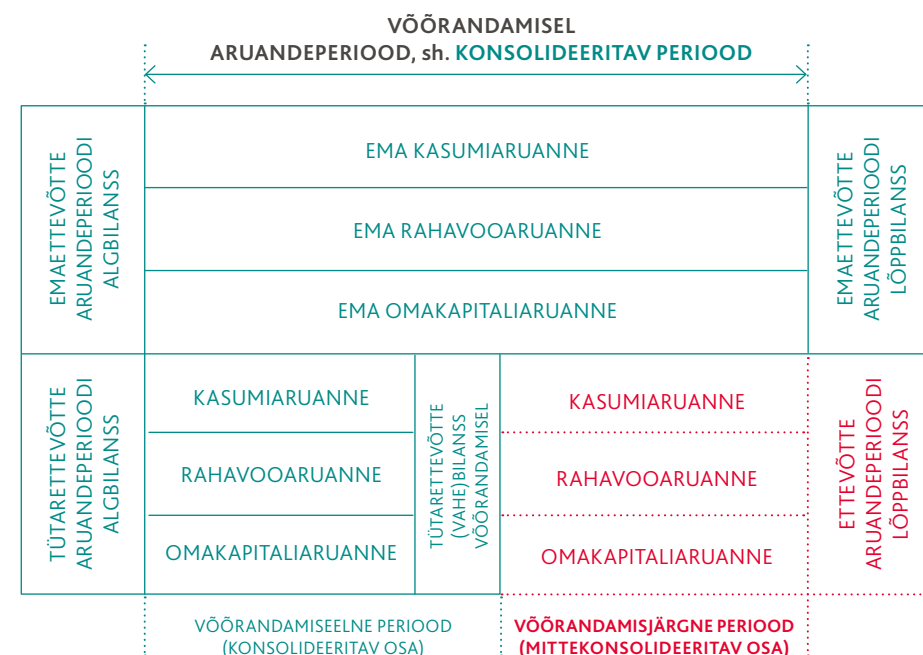
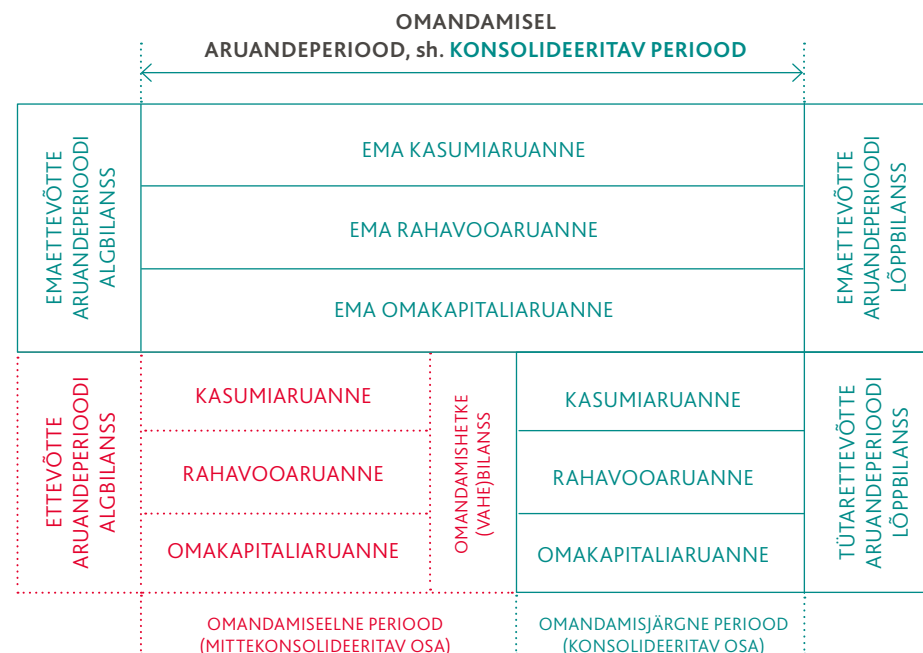
- ▶ Tütarettevõtte võõrandamisel laekunud rahasummat vähendatakse tütarettevõtte võõrandamishetke bilansis kajastuvate raha ja raha ekvivalentide võrra, sest rahajääk kokku muutub laekunud ja võõrandatud rahasummade vahe võrra. Kui tütarettevõtte rahajääk võõrandamishetkel on suurem kui võõrandamisel laekunud rahasumma, siis võõrandamise rahavoog kokku muutub negatiivseks.
- ▶ Kaudsel meetodil rahavooaruannet koostades tuleb äritegevuse käibekapitali (va raha) muutuse kalkuleerimisel arvestada tütarettevõtte käibekapitali muutust kuni võõrandamiseni (st käibekapitali muutus ei ole konsolideeritud aruande käibevarade ja lühiajaliste kohustiste lõpp- ja algjääkide vahe).

NÄIDE: Investeeringute ümberklassifitseerimine äritegevuseks.

Emaettevõtja jaoks on laenu andmine põhitegevuseks, tütarettevõtja käsitleb laenu andmist investeeringutegevusena. Tütarettevõtja antud laenu tekkepõhine intressitulu ning laekunud intress perioodil oli 6 680. Perioodi lõpul võeti arvele laenujäägi kursimuutus 5 000. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

KASUMIARUANNE	EMA	TÛTAR	ELIMINEERIMISED	KONSOLIDEERITUD
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021		01.01.2021-31.12.2021
...	...	...	...	...
Muud äritulud (tulud laenudelt)	...	0	11 680	11 680
...	...	...	...	...
ÄRIKASUM (EBIT)	...	0	11 680	11 680
...	...	...	...	...
Intressitulud	...	6 680	-6 680	0
Muud finantstulud ja -kulud	...	5 000	-5 000	0
Kasum enne maksustamist	...	11 680	0	11 680
...	...	...	...	...
Aruandeperioodi puhaskasum	...	11 680	0	11 680

RAHAVOOARUANNE (kaudne meetod)	EMA	TÛTAR	ELIMINEERIMISED	KONSOLIDEERITUD
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021		01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)	...	0	11 680	11 680
Ärikasumi korrigeerimised:	...	...	...	...
...	...	...	...	...
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	...	0	-5 000	-5 000
...	...	...	...	...
Kokku rahavood äritegevustest	...	0	6 680	6 680
...	...	...	...	...
Laekunud intressid	...	6 680	-6 680	0
...	...	...	...	...
Kokku rahavood investeeringutegevustest	...	6 680	-6 680	0
...	...	...	...	...
Kokku rahavood finantseeringutegevustest	...	0	0	0
Rahavood kokku	...	6 680	0	6 680
...	...	...	...	...
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	...	...	...	...
Raha ja raha ekvivalentide muutus	...	6 680	0	6 680
...	...	...	...	...
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	...	...	...	...

NÄIDE: Tütarettevõtja omandamine ning konsolideeritud rahavood

Emaettevõtja. Majandusaasta finantsaruanded on kujunenud järgnevate tehingute baasil: eelmise majandusaasta teenuste müük oli 50 000, ostjad jäid võlgu 15 000. Aruandeperioodi müük moodustas 30 000, ostjate võlgnevuseks perioodi lõpul jäi 25 000. Eelmise majandusaasta lõpu kauba- ja tootmisvarude jäägiks kujunes 25 000. Aruandeperioodi kauba ja tootmisvarude soetused moodustasid 14 000 ning varusid kasutati ja realiseeriti 18 000. Kauba soetused toimusid makse vastu. Eelmise majandusaasta teenuste ja kaupade ostude eest jäadi hankijatele võlgu 15 000. Aruandeperioodi teenuste ja tarvikute ostud moodustasid 20 000, võlgnevuseks hankijatele jäi perioodi lõpul seisuga 25 000. 01.12.2021 seisuga omandati tütarettevõtja 150 000 eest (100%), ostu eest jäadi majandusaasta lõpu seisuga võlgu 115 000. Tütarettevõtjat kajastatakse kapitaliosaluse meetodil. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

EMAETTEVÕTJA PEARAAMAT:

Deebet	Nõuded ostjate vastu	30 000	Kreedit	Müügitulud	30 000
Deebet	Raha (ja raha ekvivalendid)	20 000	Kreedit	Nõuded ostjate vastu	20 000
Deebet	Kauba- ja tootmisvarud	14 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	14 000
Deebet	Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	18 000	Kreedit	Kauba- ja tootmisvarud	18 000
Deebet	Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	20 000	Kreedit	Võlad ja saadud ettemaksud	20 000
Deebet	Võlad ja saadud ettemaksud	10 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	10 000
Deebet	Tütarettevõtja aktsiad	150 000	Kreedit	Võlad ja saadud ettemaksud	150 000
Deebet	Võlad ja saadud ettemaksud	35 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	35 000
Deebet	Kahjum tütarettevõtjalt	8 500	Kreedit	Tütarettevõtja aktsiad	8 500
Deebet	Kahjum tütarettevõtjalt	2 208	Kreedit	Tütarettevõtja aktsiad	2 208

EMAETTEVÕTJA BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha (ja raha ekvivalendid)	45 000	6 000
Nõuded ja tehtud ettemaksud	15 000	25 000
Kauba- ja tootmisvarud	25 000	21 000
Investeeringud tütarettevõtjatesse	0	139 292
AKTIVA KOKKU	85 000	191 292
Võlad ja saadud ettemaksud	15 000	140 000
Osakapital	12 000	12 000
Eelmiste perioodide kasumid	21 000	58 000
Aruandeperioodi kasum	37 000	-18 708
PASSIVA KOKKU	85 000	191 292

EMAETTEVÕTJA KASUMIARUANNE	01.01.2021	31.12.2021
Müügitulud	30 000	
Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	-38 000	
ÄRIKASUM (EBIT)	-8 000	
Kasum (kahjum) tütarettevõtjalt	-10 708	
Aruandeperioodi puhaskasum	-18 708	

Firmaväärtuse lihtsustatud kalkulatsioon:

Tütarettevõtja osaluse soetusmaksumus	150 000
Tütarettevõtja omandamishetke netovara (=25000+45000+500)	70 500
Netovara korrigeeringud	0
Kokku tütarettevõtja korrigeeritud netovara:	70 500
100% netovarast	70 500
Firmaväärtus emaettevõtja jaoks (=150 000-70 500):	79 500
Firmaväärtuse amortisatsiooniperiood (kuudes)	36
Firmaväärtuse (lineaarne) amortisatsioon ühes kuus	-2 208

EMAETTEVÕTJA RAHAVOOARUANNE	OTSENE	KAUDNE
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-8 000
Ärikasumi korrigeerimised:		
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-10 000
Varude muutus		4 000
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus		10 000
Laekumised klientidelt	20 000	
Maksud hankijatele	-24 000	
Kokku rahavood äritegevusest	-4 000	-4 000
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel	-35 000	-35 000
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-35 000	-35 000
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	0	0
Rahavood kokku	-39 000	-39 000

Ärikasum (EBIT)	-8 000
Investeeringuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	-8 000
Käibekapitali (va raha) muutus = (46000-40000)-(140000-150000)	-119 000
Investeeringuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele = -((0-0)-(115000-0))	115 000
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	-4 000
sh äritegevuse nõuete muutus = (25000-15000)	10 000
sh äritegevuse varude muutus = (21000-25000)	-4 000
sh äritegevuse kohustiste muutus = -(25000-15000)	-10 000

Tütarettevõtja. Majandusaasta finantsaruanded on kujunenud järgnevate tehingute baasil: eelmise majandusaasta teenuste müük oli 50 000, ostjad jäid võlgu 15 000. Aruandeperioodi müük moodustas 30 000, ostjate võlgnevuseks perioodi lõpul jäi 25 000. Eelmise majandusaasta lõpu kauba- ja tootmisvarude jäägiks kujunes 25 000. Aruandeperioodi kauba ja tootmisvarude soetused moodustasid 14 000 ning varusid kasutati ja realiseeriti 18 000. Kauba soetused toimusid makse vastu. Eelmise majandusaasta teenuste ja kaupade ostude eest jäadi hankijatele võlgu 15 000. Aruandeperioodi teenuste ja tarvikute ostud moodustasid 20 000, võlgnevuseks hankijatele jäi perioodi lõpul seisuga 25 000. Eraldi on välja toodud tütarettevõtja finantsaruanded omandamishetke (01.12.2021) seisuga või sellest alates. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

TÜTARETTEVÕTJA PEARAAMAT:

Deebet	Nõuded ostjate vastu	30 000	Kreedit	Müügitulud	30 000
Deebet	Raha (ja raha ekvivalendid)	20 000	Kreedit	Nõuded ostjate vastu	20 000
Deebet	Kauba- ja tootmisvarud	14 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	14 000
Deebet	Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	18 000	Kreedit	Kauba- ja tootmisvarud	18 000
Deebet	Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	20 000	Kreedit	Võlad ja saadud ettemaksud	20 000
Deebet	Võlad ja saadud ettemaksud	10 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	10 000

TÜTARETTEVÕTJA BILANSS	31.12.2020	01.12.2021	31.12.2021
Raha (ja raha ekvivalendid)	45 000	39 000	41 000
Nõuded ja tehtud ettemaksud	15 000	27 000	25 000
Kauba- ja tootmisvarud	25 000	22 500	21 000
AKTIVA KOKKU	85 000	88 500	87 000
Võlad ja saadud ettemaksud	15 000	18 000	25 000
Aktsiakapital	25 000	25 000	25 000
Eelmiste perioodide kasumid	20 000	45 000	45 000
Aruandeperioodi kasum	25 000	500	-8 000
PASSIVA KOKKU	85 000	88 500	87 000

TÜTARETTEVÕTJA KASUMIARUANNE	01.01.2021	01.01.2021	01.12.2021
	-31.12.2021	-30.11.2021	-31.12.2021
Müügitulud	30 000	28 000	2 000
Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	-38 000	-27 500	-10 500
ÄRIKASUM (EBIT)	-8 000	500	-8 500
Aruandeaasta puhaskasum	-8 000	500	-8 500

TÜTARETTEVÕTJA RAHAVOOARUANNE	OTSENE	KAUDNE	OTSENE	KAUDNE
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	01.12.2021-31.12.2021	01.12.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-8 000		-8 500
Ärikasumi korrigeerimised:				
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-10 000		2 000
Varude muutus		4 000		1 500
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus		10 000		7 000
Laekumised klientidelt	20 000		4 000	
Maksud hankijatele	-24 000		-2 000	
Kokku rahavood äritegevusest	-4 000	-4 000	2 000	2 000
Kokku rahavood investeerimistegevusest	0	0	0	0
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	0	0	0	0
Rahavood kokku	-4 000	-4 000	2 000	2 000

Ärikasum (EBIT)	-8 000
Investeeringuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	-8 000
Käibekapitali (va raha) muutus = (46000-40000)-(25000-15000)	-4 000
Investeeringuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	-4 000
sh äritegevuse nõuete muutus = (25000-15000)	10 000
sh äritegevuse varude muutus = (21000-25000)	-4 000
sh äritegevuse kohustiste muutus = -(25000-15000)	-10 000

Emettevõtja konsolideeritud finantsaruanded. Tütarettevõtja 100% osaluse omandamine 01.12.2021 seisuga toimus läbi tehingu tütarettevõtja aktsionäridega. Tütarettevõtja tegevused/tehingud tuleb konsolideerida emettevõtja tegevuste/tehingutega alates omandamise hetkest. Ema- ja tütarettevõtja vahel perioodil 01.12.-31.12.2021 tehinguid ei toimunud. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

KONSOLIDEERIMISLAUSENDID (vajalikud vaid konsolideeritud aruannete koostamiseks):

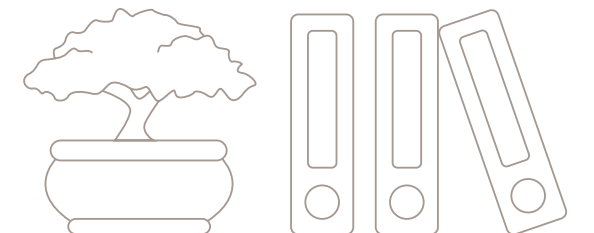
Deebet Tütarettevõtja aktsiad	8 500	Kreedit Kahjum tütarettevõtjatel	8 500	Kapitaliosaluse tulemuste elimineerimine (osalus tütarettevõtja kahjumis)
Deebet Tütarettevõtja aktsiad	2 208	Kreedit Kahjum tütarettevõtjatel	2 208	Kapitaliosaluse tulemuste elimineerimine (firmaväärtuse amortisatsioon)
Deebet Immateriaalsed põhivarad (tütarettevõtja firmaväärtus)	79 500	Kreedit Tütarettevõtja aktsiad	79 500	Firmaväärtuse eristamine, arvelevõtmine
Deebet (Immateriaalse) põhivara kulum ja väärtuse langus	2 208	Kreedit Immateriaalsed põhivarad (tütarettevõtja firmaväärtus)	2 208	Firmaväärtuse kulumi eristamine, arvelevõtmine
Deebet Osakapital (tütarettevõtja aktsiakapital omandamisel)	25 000			
Deebet Eelmiste perioodide kasumid (tütarettevõtjal omandamisel)	20 000	Kreedit Tütarettevõtja aktsiad	45 500	Omandamishetke tütarettevõtja netovara elimineerimine (emettevõtja investeeringu vastu)
Deebet Aruandeperioodi kasum (tütarettevõtjal omandamisel)	500			

EMAETTEVÖTJA KONSOLIDEERITUD BILANS	EMA		TÜTAR	Korrigeeritud	KONSOLIDEERITUD	
	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2021		31.12.2020	31.12.2021
Raha (ja raha ekvivalendid)	45 000	6 000	41 000	0	45 000	47 000
Nõuded ja tehtud ettemaksud	15 000	25 000	25 000	0	15 000	50 000
Kauba- ja tootmisvarud	25 000	21 000	21 000	0	25 000	42 000
Investeeringud tütarettevõtetes	0	139 292	0	-139 292	0	0
Immateriaalsed põhivarad (tütarettevõtja firmaväärtus)	0	0	0	77 292	0	77 292
AKTIVA KOKKU	85 000	191 292	87 000	-62 000	85 000	216 292
Võlad ja saadud ettemaksud	15 000	140 000	25 000		15 000	165 000
Osakapital	12 000	12 000	25 000	-25 000	12 000	12 000
Eelmiste perioodide kasumid	21 000	58 000	45 000	-45 000	21 000	58 000
Aruandeperioodi kasum	37 000	-18 708	-8 000	8 000	37 000	-18 708
PASSIVA KOKKU	85 000	191 292	87 000	-62 000	85 000	216 292

EMAETTEVÖTJA KONSOLIDEERITUD RAHAVOORUANNE	EMA		TÜTAR		-TÜTAR		Korrigeeritud	KONSOLIDEERITUD	
	OTSENE	KAUDNE	OTSENE	KAUDNE	OTSENE	KAUDNE		OTSENE	KAUDNE
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-30.11.2021	01.01.2021-30.11.2021		01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-8 000		-8 000		-500	-2 208		-18 708
Ärikasumi korrigeerimised:									
Põhivara kulum ja väärtuse langus		0		0		0	2 208		2 208
Nõuete ja ettemaksete muutus		-10 000		-10 000		12 000	0		-8 000
Varude muutus		4 000		4 000		-2 500	0		5 500
Kohustiste ja ettemaksete muutus		10 000		10 000		-3 000	0		17 000
Laekumised klientidelt	20 000		20 000		-16 000		0	24 000	
Maksud hankijatele	-24 000		-24 000		22 000		0	-26 000	
Kokku rahavood äritegevustest	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	6 000	6 000	0	-2 000	-2 000
Rahavood tütarettevõtjate soetamisel ja võõrandamisel	-35 000	-35 000	0	0	0	0	39 000	4 000	4 000
Kokku rahavood investeerimistegevustest	-35 000	-35 000	0	0	0	0	39 000	4 000	4 000
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahavood kokku	-39 000	-39 000	-4 000	-4 000	6 000	6 000	39 000	2 000	2 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	45 000	45 000	45 000	45 000	-45 000	-45 000	0	45 000	45 000
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-39 000	-39 000	-4 000	-4 000	6 000	6 000	39 000	2 000	2 000
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	6 000	6 000	41 000	41 000	-39 000	-39 000	39 000	47 000	47 000

EMAETTEVÖTJA KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANNE	EMA	TÜTAR	-TÜTAR	Korrigeeritud	KONSOLIDEERITUD
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-30.11.2021	ringud	01.01.2021-31.12.2021
Müügitulud	30 000	30 000	-28 000	0	32 000
Müüdid kaupade ja teenuste kulud	-38 000	-38 000	27 500	0	-48 500
Põhivara kulum ja väärtuse langus	0	0	0	-2 208	-2 208
ÄRIKASUM (EBIT)	-8 000	-8 000	-500	-2 208	-18 708
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatel	-10 708	0	0	10 708	0
Aruandeperioodi puhaskasum	-18 708	-8 000	-500	8 500	-18 708

Konsolideeritud ärikasum (EBIT)	-18 708
Investeeringustegevuste mõju elimineerimine ärikasumile (põhivara kulum) = -2208	2 208
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	-16 500
Konsolideeritud käibekapitali (va raha) muutus = (50000+42000-15000-25000-27000-22500) - (165000-15000-18000)	-129 500
Investeeringustegevuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele = -((0-0)-(115000-0))	115 000
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0
Konsolideeritud äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	-14 500
sh äritegevuse nõuete muutus = (50000-15000-27000)	8 000
sh äritegevuse varude muutus = (42000-25000-22500)	-5 500
sh äritegevuse kohustiste muutus = (50000-15000-18000)	-17 000

NÄIDE: Tütarettevõtja võõrandamine ning konsolideeritud rahavood

Ematettevõtja. Majandusaasta finantsaruanded on kujunenud järgnevate tehingute baasil: eelmise majandusaasta teenuste müük oli 50 000, ostjad jäid võlgu 15 000. Aruandeperioodi müük moodustas 30 000, ostjate võlgnevuseks perioodi lõpul jäi 25 000. Eelmise majandusaasta lõpu kauba- ja tootmisvarude jäägiks kujunes 25 000. Aruandeperioodi soetused moodustasid 14 000 ning varusid kasutati ja realiseeriti 18 000. Kauba soetused toimusid makse vastu. Eelmise majandusaasta teenuste ja kaupade ostude eest jäidi hankijatele võlgu 15 000. Aruandeperioodi ostud moodustasid 20 000, võlgnevuseks hankijatele jäi perioodi lõpul seisuga 25 000. 01.12.2021 seisuga võõrandati tütarettevõtja 150 000 eest (100%), müügisummas jäid ostjad majandusaasta lõpu seisuga võlgu 115 000. Tütarettevõtjat kajastati kapitaliosaluse meetodil. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

EMATETTEVÕTJA PEARAAMAT:

Deebet	Nõuded ostjate vastu	30 000	Kreedit	Müügitulud	30 000
Deebet	Raha (ja raha ekvivalendid)	20 000	Kreedit	Nõuded ostjate vastu	20 000
Deebet	Kauba- ja tootmisvarud	14 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	14 000
Deebet	Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	18 000	Kreedit	Kauba- ja tootmisvarud	18 000
Deebet	Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	20 000	Kreedit	Võlad ja saadud ettemaksed	20 000
Deebet	Võlad ja saadud ettemaksed	10 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	10 000
Deebet	Kasum tütarettevõtjalt	23 617	Kreedit	Tütarettevõtja aktsiad	23 617
Deebet	Tütarettevõtja aktsiad	500	Kreedit	Kasum tütarettevõtjalt	500
Deebet	Nõuded ostjate vastu	150 000	Kreedit	Tütarettevõtja aktsiad	124 175
Deebet	Raha (ja raha ekvivalendid)	35 000	Kreedit	Kasum tütarettevõtjalt	25 825
			Kreedit	Nõuded ostjate vastu	35 000

Firmaväärtuse lihtsustatud kalkulatsioon:

Tütarettevõtja soetusmaksumus	160 000
Tütarettevõtja korrigeeritud netovara soetushetkel	80 561
Positiivne firmaväärtus soetushetkel	79 439
Eelmiste perioodide firmaväärtuse amortisatsioon	-2 147
Firmaväärtuse jääkväärtus 31.12.2020 ematettevõtja jaoks:	77 292
Firmaväärtuse amortisatsiooniperiood (kuudes)	36
Firmaväärtuse (lineaarne) amortisatsioon ühes kuus	-2 147
Firmaväärtuse (lineaarne) amortisatsioon 11 kuud	-23 617
Firmaväärtuse jääkväärtus 30.11.2021	53 675

Tütarettevõtja. Majandusaasta finantsaruanded on kujunenud järgnevate tehingute baasil: eelmise majandusaasta teenuste müük oli 50 000, ostjad jäid võlgu 15 000. Aruandeperioodi müük moodustas 30 000, ostjate võlgnevuseks perioodi lõpul jäi 25 000. Eelmise majandusaasta lõpu kauba- ja tootmisvarude jäägiks kujunes 25 000. Aruandeperioodi soetused moodustasid 14 000 ning varusid kasutati ja realiseeriti 18 000. Kauba soetused toimusid makse vastu. Eelmise majandusaasta teenuste ja kaupade ostude eest jäidi hankijatele võlgu 15 000. Aruandeperioodi ostud moodustasid 20 000, võlgnevuseks hankijatele jäi perioodi lõpul seisuga 25 000. Eraldi on välja toodud tütarettevõtja finantsaruanded võõrandamishetke (01.12.2021) seisuga. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

TÜTARETTEVÕTJA PEARAAMAT:

Deebet	Nõuded ostjate vastu	30 000	Kreedit	Müügitulud	30 000
Deebet	Raha (ja raha ekvivalendid)	20 000	Kreedit	Nõuded ostjate vastu	20 000
Deebet	Kauba- ja tootmisvarud	14 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	14 000
Deebet	Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	18 000	Kreedit	Kauba- ja tootmisvarud	18 000
Deebet	Müüdnud kaupade ja teenuste kulud	20 000	Kreedit	Võlad ja saadud ettemaksed	20 000
Deebet	Võlad ja saadud ettemaksed	10 000	Kreedit	Raha (ja raha ekvivalendid)	10 000

TÜTARETTEVÕTJA BILANSS	31.12.2020	01.12.2021	31.12.2021	Muutus 01.01.2021- 30.11.2021
Raha (ja raha ekvivalendid)	45 000	39 000	41 000	-6 000
Nõuded ja tehtud ettemaksed	15 000	27 000	25 000	12 000
Kauba- ja tootmisvarud	25 000	22 500	21 000	-2 500
AKTIVA KOKKU	85 000	88 500	87 000	3 500
Võlad ja saadud ettemaksed	15 000	18 000	25 000	3 000
Aktsiakapital	25 000	25 000	25 000	0
Eelmiste perioodide kasumid	20 000	45 000	45 000	25 000
Aruandeperioodi kasum	25 000	500	-8 000	-24 500
PASSIVA KOKKU	85 000	88 500	87 000	3 500

EMATETTEVÕTJA BILANSS	31.12.2020	31.12.2021
Raha (ja raha ekvivalendid)	45 000	76 000
Nõuded ja tehtud ettemaksed	15 000	140 000
Kauba- ja tootmisvarud	25 000	21 000
Investeeringud tütarettevõtetes	147 292	0
AKTIVA KOKKU	232 292	237 000
Võlad ja saadud ettemaksed	15 000	25 000
Osakapital	12 000	12 000
Eelmiste perioodide kasumid	224 000	205 292
Aruandeperioodi kasum	-18 708	-5 292
PASSIVA KOKKU	232 292	237 000

EMATETTEVÕTJA KASUMIARUANNE	01.01.2021	-31.12.2021
Müügitulud		30 000
Müüdnud kaupade ja teenuste kulud		-38 000
ÄRIKASUM (EBIT)		-8 000
Kasum (kahjum) tütarettevõtjalt		2 708
Aruandeperioodi puhaskasum		-5 292

Müügitulemuste lihtsustatud kalkulatsioon:

Tütarettevõtja müügihind	150 000
Tütarettevõtja väärtus kapitaliosaluse meetodil majandusaasta alguses	147 292
Eelmiste perioodide kapitaliosaluse tulemus	-12 708
Investeeringule liidetud 01.01-30.11.2021 kapitaliosaluse tulemus	-23 117
Tütarettevõtja väärtus võõrandamisel 30.11.2021	124 175
Kasum tütarettevõtja müügist (=150000-124175):	25 825

EMATETTEVÕTJA RAHAVOOARUANNE	OTSENE 01.01.2021- 31.12.2021	KAUDNE 01.01.2021- 31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-8 000
Ärikasumi korrigeerimised:		
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-10 000
Varude muutus		4 000
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus		10 000
Laekumised klientidelt	20 000	
Maksed hankijatele	-24 000	
Kokku rahavood äritegevusest	-4 000	-4 000
Laekunud tütarettevõtjate müügist	35 000	35 000
Kokku rahavood investeerimistegevusest	35 000	35 000
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	0	0
Rahavood kokku	31 000	31 000

	Ärikasum (EBIT)	-8 000
Investeeringuste mõju elimineerimine ärikasumile =0		0
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile =0		0
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	-8 000	
Käibekapitali (va raha) muutus =(140000-150000+21000-25000)-(25000-15000)		111 000
Investeeringuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele =-((115000-0)-(0-0))		-115 000
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele =0		0
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	-4 000	
sh äritegevuse nõuete muutus = (25000-15000)		10 000
sh äritegevuse varude muutus = (21000-25000)		-4 000
sh äritegevuse kohustiste muutus = -(25000-15000)		-10 000

TÜTARETTEVÕTJA RAHAVOOARUANNE	OTSENE 01.01.2021- 31.12.2021	KAUDNE 01.01.2021- 31.12.2021	OTSENE 01.01.2021- 30.11.2021	KAUDNE 01.01.2021- 30.11.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-8 000		500
Ärikasumi korrigeerimised:				
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-10 000		-12 000
Varude muutus		4 000		2 500
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus		10 000		3 000
Laekumised klientidelt	20 000		16 000	
Maksed hankijatele	-24 000		-22 000	
Kokku rahavood äritegevusest	-4 000	-4 000	-6 000	-6 000
Kokku rahavood investeerimistegevusest	0	0	0	0
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	0	0	0	0
Rahavood kokku	-4 000	-4 000	-6 000	-6 000

	01.01.2021- 31.12.2021	01.01.2021- 30.11.2021
Ärikasum (EBIT)	-8 000	500
Investeeringuste mõju elimineerimine ärikasumile =0	0	0
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile =0	0	0
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	-8 000	500
Käibekapitali (va raha) muutus	-4 000	6 500
Investeeringuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele =0	0	0
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele =0	0	0
Äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	-4 000	6 500
sh äritegevuse nõuete muutus	10 000	12 000
sh äritegevuse varude muutus	-4 000	-2 500
sh äritegevuse kohustiste muutus	-10 000	-3 000

Emattevõtja konsolideeritud finantsaruanded. Tütarettevõtja 100% osaluse võõrandamine 01.12.2021 seisuga toimus läbi aktsiate müügi. Tütarettevõtja tegevused/tehingud tuleb konsolideerida emattevõtja tegevuste/tehingutega kuni võõrandamise hetkeni. Ema- ja tütarettevõtja vahel perioodil 01.01.-30.11.2021 tehinguid ei toimunud. Esitusvaluutaks on euro, asjasse mittepuutuvaid kirjeid ei ole esitatud.

KONSOLIDEERIMISLAUSENDID (vajalikud vaid konsolideeritud aruannete koostamiseks):

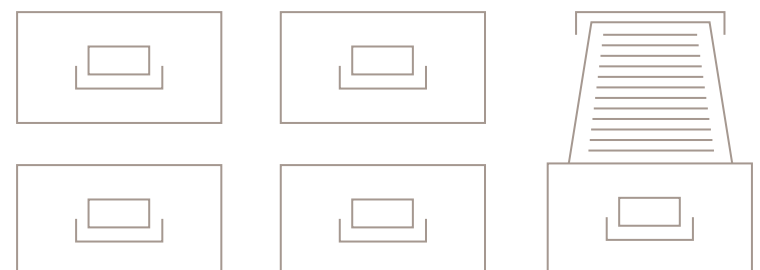
Aruandeaasta algbilans:					
Deebet	Osakapital (tütarettevõtja aktsiakapital)	25 000	Kreedit	Tütarettevõtja aktsiad	80 561
Deebet	Eelmiste perioodide kasumid (tütarettevõtja kasumid omandamisel)	55 561			Omandamishetke tütarettevõtja netovara elimineerimine (emattevõtja investeeringu vastu)
Deebet	Immateriaalsed põhivarad (tütarettevõtja firmaväärtus)	79 439	Kreedit	Tütarettevõtja aktsiad	79 439
Deebet	Tütarettevõtja aktsiad	10 561	Kreedit	Eelmiste perioodide kasumid (kahjumid)	10 561
Deebet	Tütarettevõtja aktsiad	2 147	Kreedit	Eelmiste perioodide kasumid (kahjumid)	2 147
Deebet	Eelmiste perioodide kasumid (kahjumid)	2 147	Kreedit	Immateriaalsed põhivarad (tütarettevõtja firmaväärtus)	2 147
Aruandeaasta tehingud:					
Deebet	Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	500	Kreedit	Tütarettevõtja aktsiad	500
Deebet	Tütarettevõtja aktsiad	23 617	Kreedit	Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	23 617
Deebet	(Immateriaalse) põhivara kulum ja väärtuse langus	23 617	Kreedit	Immateriaalsed põhivarad (tütarettevõtja firmaväärtus)	23 617

EMAETTEVÖTJA KONSOLIDEERITUD BILANS	EMA		TÜTAR	Korrigeeringud 31.12.2020	KONSOLIDEERITUD	
	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020		31.12.2020	31.12.2021
Raha (ja raha ekvivalendid)	45 000	76 000	45 000	0	90 000	76 000
Nõuded ja tehtud ettemaksud	15 000	140 000	15 000	0	30 000	140 000
Kauba- ja tootmisvarud	25 000	21 000	25 000	0	50 000	21 000
Investeeringud tütarettevõtetes	147 292	0	0	-147 292	0	0
Immateriaalsed põhivarad (tütarettevõtja firmaväärtus)	0	0	0	77 292	77 292	0
AKTIVA KOKKU	232 292	237 000	85 000	-70 000	247 292	237 000
Võlad ja saadud ettemaksud	15 000	25 000	15 000	0	30 000	25 000
Osakapital	12 000	12 000	25 000	-25 000	12 000	12 000
Eelmiste perioodide kasumid	224 000	205 292	20 000	-20 000	224 000	205 292
Aruandeperioodi kasum	-18 708	-5 292	25 000	-25 000	-18 708	-5 292
PASSIVA KOKKU	232 292	237 000	85 000	-70 000	247 292	237 000

EMAETTEVÖTJA KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANNE	EMA		TÜTAR	Korrigeeringud	KONSOLIDEERITUD
	01.01.2021-31.12.2021	01.01.2021-30.11.2021	01.01.2021		01.01.2021-31.12.2021
Müügitulud	30 000	28 000	0	0	58 000
Müüdid kaupade ja teenuste kulud	-38 000	-27 500	0	0	-65 500
Põhivara kulum ja väärtuse langus	0	0	-23 617	-23 617	-23 617
ÄRIKASUM (EBIT)	-8 000	500	-23 617	-23 617	-31 117
Kasum (kahjum) tütarettevõtjatelt	2 708	0	23 117	23 117	25 825
Aruandeperioodi puhaskasum	-5 292	500	-500	-500	-5 292

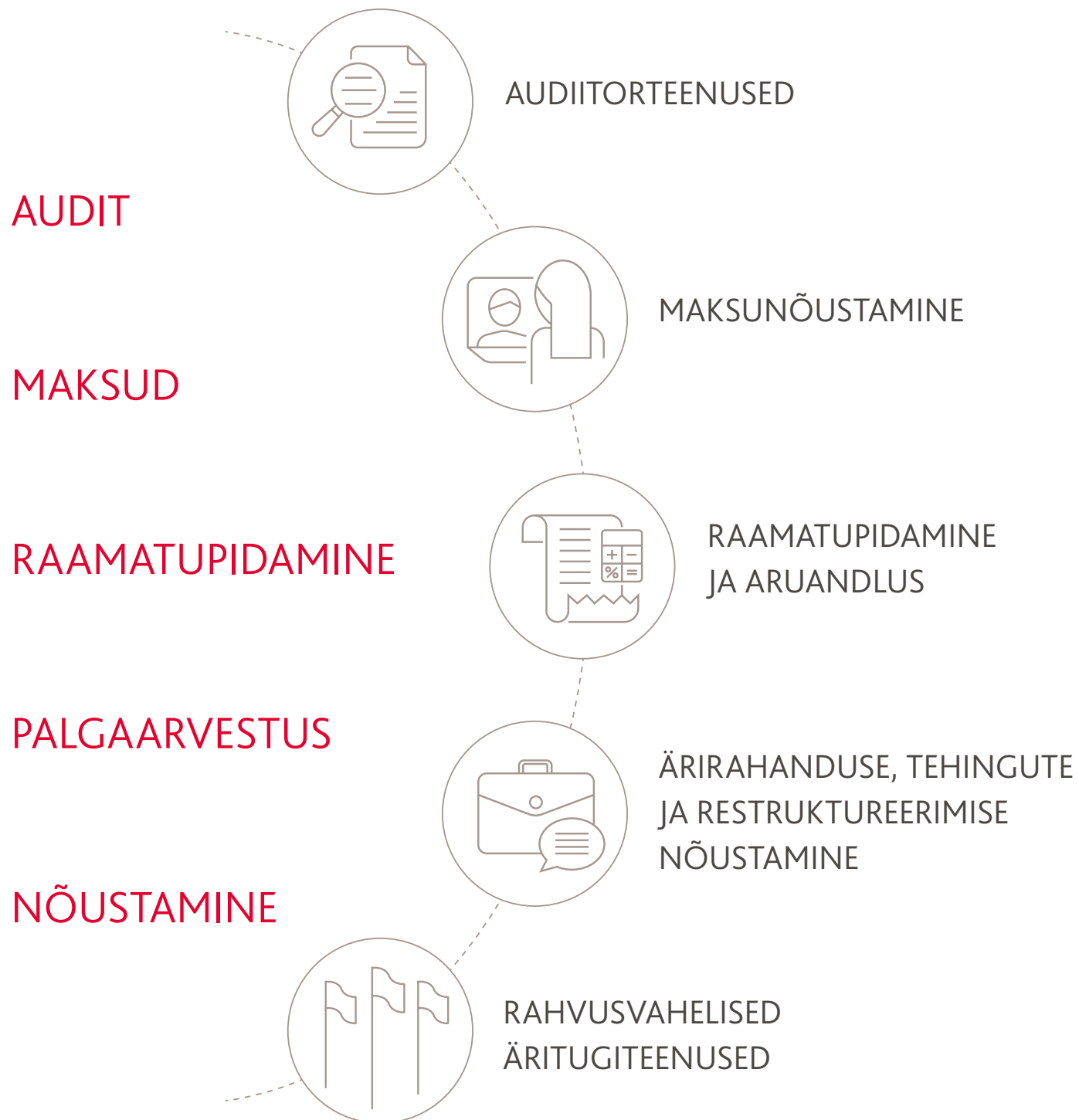
EMAETTEVÖTJA KONSOLIDEERITUD RAHAVOORUANNE	EMA		TÜTAR		Korrigeeringud	KONSOLIDEERITUD	
	OTSENE 01.01.2021-31.12.2021	KAUDNE 01.01.2021-31.12.2021	OTSENE 01.01.2021-30.11.2021	KAUDNE 01.01.2021-30.11.2021		OTSENE 01.01.2021-31.12.2021	KAUDNE 01.01.2021-31.12.2021
ÄRIKASUM (EBIT)		-8 000		500	-23 617	-31 117	
Ärikasumi korrigeerimised:							
Põhivara kulum ja väärtuse langus		0	0	0	23 617	23 617	
Nõuete ja ettemaksete muutus		-10 000		-12 000	0	-22 000	
Varude muutus		4 000		2 500	0	6 500	
Kohustiste ja ettemaksete muutus		10 000		3 000	0	13 000	
Laekumised klientidelt	20 000		16 000		0	36 000	
Maksud hankijatele	-24 000		-22 000		0	-46 000	
Kokku rahavood äritegevustest	-4 000	-4 000	-6 000	-6 000	0	-10 000	
Rahavood tütarettevõtjate soetamisel ja võõrandamisel	35 000	35 000	0	0	-39 000	-4 000	
Kokku rahavood investeerimistegevustest	35 000	35 000	0	0	-39 000	-4 000	
Kokku rahavood finantseerimistegevustest	0	0	0	0	0	0	
Rahavood kokku	31 000	31 000	-6 000	-6 000	-39 000	-14 000	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	45 000	45 000	45 000	45 000	0	90 000	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	31 000	31 000	-6 000	-6 000	-39 000	-14 000	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	76 000	76 000	39 000	39 000	-39 000	76 000	

Konsolideeritud ärikasum (EBIT)	-31 117
Investeeringustegevuste mõju elimineerimine ärikasumile (põhivara kulum) = -23617	23 617
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine ärikasumile = 0	0
Äritegevuse ärikasum (EBITDA)	-7 500
Konsolideeritud käibekapitali (va raha) muutus = (140000-30000+21000-50000+27000+22500)-(25000-30000+18000)	117 500
Investeeringustegevuste mõju käibekapitali (va raha) muutusele = -((115000-0)-(0-0))	-115 000
Finantseerimistegevuste mõju elimineerimine käibekapitali (va raha) muutusele = 0	0
Konsolideeritud äritegevuse käibekapitali (va raha) muutus	2 500
sh äritegevuse nõuete muutus = (25000-30000+27000)	22 000
sh äritegevuse varude muutus = (21000-50000+22500)	-6 500
sh äritegevuse kohustiste muutus = -(25000-30000+18000)	-13 000

TEENUSED

AUDIT JA ÜLEVAATUSED

Tänapäeva kiiresti muutuv majanduslikus ja regulatiivses keskkonnas on hea nõuanne tähtsam kui kunagi varem. BDO professionaalid aitavad oma klientidel selles muutuv maailmas oskuslikult navigeerida ning leida sobivaid lahendusi toetudes BDO võrgustiku ressurssidele ja ulatuslikule kogemusele nii era- kui ka avalikus sektoris.

Teie organisatsioon on palju enam kui vaid finantsaruanded ning seetõttu nõuab audiitorkontrolli läbiviimine meilt mitte ainult raamatupidamisjuhendite ja -tavade väga head tundmist, vaid ka põhjalikku arusaamist Teie ettevõtte tegevusest tervikuna.

BDO audiitorite poolt kasutatava ühtse ja ülemaailmse auditi metodoloogia abil saame tagada oma töö kõrge kvaliteedi ning pakuda oluliselt rohkem, kui tavapäraselt osutatavad audiitorteenused. Meie eesmärgiks on pakuda lisaks konstruktiivseid ideid organisatsiooni sisemiste protsesside ja seeläbi ka juhtimise parandamiseks. Sellest tulenevalt aitab BDO lähenemisviis tõsta Teie organisatsiooni väärtust.

MARILIIS RAHKEMA
Partner, Head of Audit & Assurance Services,
Certified Public Accountant, Certified Public Sector Accountant
Tel +372 5554 3915
mariliis.rahkema@bdo.ee

PALGAARVESTUSE- JA PERSONALITEENUSED

Kvaliteetne palgaarvestus ei ole lihtne. Õigusnormid muutuvad pidevalt ja isikuandmeid tuleb hoida konfidentsiaalsena. Seetõttu on palgaarvestuseks vaja asjatundlikku ja usaldusväärset meeskonda. Ettevõtted on sageli silmitsi probleemiga, kuidas tagada kõigile kohalikele ja välismaistele üksustele ühetaoline palgaarvestus.

Kui valite BDO, võite olla kindel, et palgaarvestus on ühtne ja kvaliteetne, vastab õigusaktide nõuetele ning võtab arvesse kõiki vajalikke üksikasju. BDO tunneb kohaliku ja rahvusvahelise palgaarvestuse iseärasusi ja teab, missuguseid pädevusi ja ressursse on tarvis, et palgaarvestus alati õigeaegselt ja korrektselt tehtud saaks. Aitame nii väikeettevõtteid, kes on palkamas oma esimesi töötajaid, kui ka suuri rahvusvahelisi organisatsioone, kes soovivad palgaarvestusteenust sisse osta.

TERJE KAASIK
Partner, Head of Payroll & Reporting Services
Tel +372 5905 8975
terje.kaasik@bdo.ee

RAAMATUPIDAMISTEENUSED

Korrektnen ja täpne raamatupidamine lisab ettevõttele usaldusväärust. Tänu laiale teenuste valikule ja suurele kogemusele saame aidata kõigis raamatupidamisküsimustes. Meie teenused loovad ja tugevdavad turuosaliste vahelist usaldust. BDO tunnusoonteks on personaalne lähenemine, usaldusväärus, parim kvaliteet ja tugeva rahvusvahelise võrgustiku tugi.

Teenuse sisseostmisel võib olla märkimisväärsed eeliseid. Arvestus- ja aruandlusprotsessi ümberkorraldamine võimaldab tegevust ringi kujundada, efektiivust tõsta ja kulusid kokku hoida ulatuses, mis oma töötajate ja struktuuriga võimalik ei oleks. Tugiteenuseid pakkuvatel ettevõtetel on sageli kõige uuemad lahendused ja tehnoloogiad, mis aitavad aruandluse kiirust ja täpsust suurendada.

KAROLIINA TRETER
Partner, Head of Accounting and Reporting Services
Tel +372 521 0529
karoliina.treter@bdo.ee

MAKSU- JA ÕIGUSTEENUSED

BDO teenindab kliente kõikjal Eestis ja üle terve maailma, aidates neil tegutseda üha keerulisemaks muutuv maksundusmaastikul.

Meie maksuspetsialistidel on pikaajaline kogemus ja asjakohased teadmised, mis võimaldavad kliendile edasi anda just seda infot ja uuendusi, mida nad seaduste järgimiseks ja väärtuse loomiseks vajavad – ükskõik, kus nad ka ei tegutseks.

Maksudega seotud küsimused tekivad nii igapäevatoos kui muudatuste ajal, näiteks ettevõtte restruktureerimise käigus. Maksuseaduste ja -praktika muutuvad pidevalt ning maksuküsimused on tihti sõltuvuses paljudest erinevatest õigusaktidest. Seetõttu tasub nõu pidada maksuspetsialistidega.

TIIT MÕTTUS
Partner, Head of Tax & Legal Services
Tel +372 564 0358
tiit.mottus@bdo.ee

ÄRIRAHANDUS JA FINANTSNÕUSTAMINE

Ligi 2000 BDO finantseksperiti töötavad ülemaailmselt koostöös klientidega, toetades neid keerukates tehingutes (nt ostu-müügi-tehingute, kapitali hankimise, börsil noteerimise ja varade müügi nõustamine), et maksimeerida ettevõtete väärtust. BDO klient on üldjuhul kas piirideülese tegevusega, selle ambitsioonidega ettevõtte või börsil noteerimata turu keskmise suurusega individuaalse nišiga ettevõtte. Meie kohalikud ja rahvusvahelised meeskonnad pakuvad klientidele täisteenusust kõikvõimalikes raamatupidamislikes, maksundusalastes või strateegilistes küsimustes, mis eelnimetatud tehingute käigus esile võivad kerkida.

GLEN MADIS
Head of Financial
Advisory Services
Tel +372 518 0636
glen.madis@bdo.ee

ÜKSTEIST AIDATES UNISTUSTE POOLE

BDO EESTI AS

Audiitorettevõtja tegevusluba
Registrikood 10309827
KMKR: EE100081343

BDO ESTONIA ADVISORY OÜ

Registrikood 12252563
KMKR: EE101525455

BDO ESTONIA PAYROLL & ACCOUNTING OÜ

Registrikood 14648992
KMKR: EE102131233

Aadress kuni 01.03.2021
A. H. Tammsaare tee 47
11316 Tallinn
tel +372 627 5500
adm@bdo.ee
www.bdo.ee

Uus aadress alates 01.03.2021
Avala, Veskiposti 2
10138 Tallinn
tel +372 627 5500
adm@bdo.ee
www.bdo.ee

Strateeg: Sulev Luiga
Projektijuht: Karin Luiga
Disain: Brand New Day
Fotod: Kaupo Kalda
Gert Kelu, Egert Kamenik

